

ИВО ИНДЖОВ

**ЛГБТИ –
НОВАТА МЕДИЙНА МИШЕНА
ВМЕСТО РОМИТЕ?**

**ОБРАЗЪТ НА МАЛЦИНСТВЕНИТЕ
И УЯЗВИМИТЕ ГРУПИ
В БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ**

06/2023 г.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Организация
DROM

ЛГБТИ – НОВАТА МЕДИЙНА МИШЕНА ВМЕСТО РОМИТЕ?

**ОБРАЗЪТ НА МАЛЦИНСТВЕНИТЕ И УЯЗВИМИТЕ ГРУПИ
В БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ**

ИВО ИНДЖОВ

06/2023 г.

Настоящият доклад е създаден въз основа на мониторинг на съдържанието на тринадесет български медии за периода януари – февруари 2023 г. с цел изследване на образа на малцинствените и уязвимите групи и възможна употреба на език на омразата спрямо тях в медиите в рамките на проект „*Укрепване на ролята на гражданските организации на уязвими общности в България да противодействат на дискриминацията, нетолерантността, езика на омразата и престъпленията от предрассъдъци*“ (EQUAL TOGETHER). Проектът е съфинансиран от програмата на Европейския съюз „Граждани, равенство, права и ценности“ (2021 – 2027) и се изпълнява от консорциум, координиран от Български хелзинкски комитет в партньорство със сдружение „Организация Дром“, сдружение “Ромска академия за култура и образование“, сдружение „Асоциация ИНТЕГРО“, Либерална алтернатива за ромско гражданско обединение, и Младежка ЛГБТ организация Действие. Отговорността за съдържанието е изцяло на авторът и по никакъв начин не може да се смята, че отразява позицията на Европейския съюз или на Европейската комисия. Европейският съюз или Европейската комисия не носят отговорност за тях.

Автор: доц. д-р Иво Инджов, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, консултант към Сдружение „Организация Дром“.

За контакт: Сдружение „Организация Дром“
<http://drom-vidin.org/drom/>

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор

1. Въведение	5
2. Методология	6
3. Обобщен образ на малцинствените и уязвимите групи в медиите	7
4. Отношение на медиите към малцинствените и уязвимите групи	10
5. Кратки портрети: отделните медии и отношението им към „другите“	24
6. Заключение	37
7. Библиография	40
8. Приложения	41
8.1. Приложение 1: Списък с публикациите в 13-те медии (януари-февруари 2023 г.)	41
8.2. Кодиращ дневник	55
Обобщение на доклада на английски език	58

ПРЕДГОВОР

Проект „*Укрепване на ролята на гражданските организации на уязвими общности в България да противодействат на дискриминацията, нетолерантността, езика на омразата и престъпленията от предразсъдъци*“ обединява граждански организации на уязвими общности в България. Целта на проекта е да подкрепи и овласти неправителствени обединения и граждански активисти в техните усилия да се противопоставят на нетолерантността, дискриминацията, речта на омразата и престъпленията от омраза. Проектът се стреми да консолидира работата на Коалицията за докладване на престъпления от предразсъдъци. Надяваме се, че информацията в този доклад и анализът, ще привлекат вниманието на държавните институции и българското общество, като цяло, с оглед подобряване на толерантната среда в страната и зачитането на човешките права и ценностите на Европейския съюз.

Донка Панайотова, Председател на УС
Сдружение „Организация Дром“

ЛГБТИ – новата медийна мишена вместо ромите?

Образът на малцинствените и уязвимите групи в българските медии

Иво Инджов¹⁾

1. Въведение

Целта на доклада е да се изследва образът в българските медии на традиционните малцинствени групи, на специфични уязвими групи (ЛГБТИ), както и на мигрантите от Близкия Изток и Северна Африка, респ. от Украйна, преминаващи или пребиваващи в страната. Изследването обръща специално внимание на употребата на език на омразата (враждебна реч) спрямо тези групи в медиите.

Концепцията и провеждането на проучването са мотивирани от суровата реалност в страни като България, извършили преход от авторитаризъм към демокрация, но с множество нерешени проблеми в политическата, икономическата и социалната сфера. По правило те генерират недоверие, страх и омраза към Другия, на когото се гледа като заплаха за социалните системи, реда и сигурността, бъдещето на нацията. Недоверчиво-враждебното му възприемане се среща на ниво политическо говорене, медийно отразяване, обществено мнение, индивидуални нагласи. Разбира се, „Другият“ е обобщаващо понятие и може да се предположи, че с течение на времето неговият образ се променя динамично. Ако по време на прехода към демокрация едни малцинствени групи и уязвими общности са били припознавани като основна заплаха за обществото, голяма е вероятността в наши дни място им да е заето от други, нарочени за изкупителна жертва.

Върху публичния образ на всички тях силно влияние оказват фактори като глобализацията и улеснената от нея миграция, възхода и кризата на либералната идеология, чиято привлекателност, най-вече в неолибералния ѝ вариант, устойчиво намалява ръста на национализмите и популизма, както и в триумфа на новите медии. Интернет и социалните мрежи правят достъпа и разпространението на информация, но и на дезинформация по-лесен от всякога. Всички тези явления се проявяват в една или друга степен в бившите комунистически страни от Източна Европа и са особено актуални в България - най-бедната и най-корумпираната страна в ЕС. Българското общество се люшка между идеализирането на „традиционните ценности“, които по правило са консервативни и патриархални, и необходимостта от политическа коректност, която понякога добива изкривени форми, пречещи да се назовават и решават реални проблеми.

Разгледани в тези рамки, българските медии, които изживяват криза под напора на дигитализацията – от една страна, и на променящите се икономически модели – от друга, функционират все по-несигурно в едно невротизирано, объркано, и все по-често агресивно общество.

Изхождайки от тези обществено-политически реалности, извършихме мониторинг на водещи и популярни български медии цел с цел проучване на медийния образ на малцинствените и уязвимите групи. Изследователските усилия бяха фокусирани основно върху отношението, вкл. проявления на езика на омразата, към: роми, турци (без публикациите за партията Движение за права и свободи - ДПС), българи мюсюлмани (помаци), евреи, арменци, македонци (имат се предвид онези български граждани, завяващи при преброяванията на населението македонска идентичност), ЛГБТИ общността, мигранти, както и мигранти от Украйна (украин-

1) Д-р Иво Инджов е доцент по журналистика във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“; експерт по политически комуникации. Авторът изказва специални благодарности на г-н Румян Русинов, член на Европейската академична мрежа за ромски изследвания, за консултациите му по различни аспекти на доклада. Благодарности са отправени и към г-жа Донка Панайотова, която участва в мониторинга на водещи български медии за този доклад. Тя е председател на Управителния съвет на Сдружение „Организация Дром“. Организацията е част от консорциум за изпълнение на „Равни заедно“, проект, който е съфинансиран от Европейския съюз и съответно включва настоящия доклад като част от основните си продукти.

ски бежанци). Допълнително беше формулирана и подкатегорията „Друго“ (расизъм като цяло, не насочен конкретно към някоя група).

2. Методология

Проучването обхваща периода януари-февруари 2023 г. Селектирането на релевантните за анализа публикации се извърши чрез систематизирано търсене в „Гугъл“ (въз основа на набор от ключови думи – вж. *Приложение 1*). Бяха наблюдавани общо 13 ключови за проблематиката на изследването медии: новинарските уебсайтове на Би Ти Ви, Нова телевизия, БНТ и БНР, онлайн изданията на всекидневниците „Телеграф“, „24 часа“, „Труд“, новинарско-аналитичните сайтове „Дневник“, „Сега“, „Дарик нюз“, „Епицентър“, „Гласове“ и седмичника „Уикенд“, който излиза само на хартия. Както е видно от този списък, в него влизат три категории медии. В първата попадат водещите мейнстрийм електронни медии – двете най-гледани частни телевизии и публичните телевизия и радио. Във втората категория са: „Телеграф“, „24 часа“ и „Труд“ и седмичника „Уикенд“, които все още са тиражни лидери, въпреки кризата на хартиения вестник; тези издания са подбрани и заради авторските ни наблюдения за негативното им отношение към някои малцинствени групи (роми) в минали периоди; същото важи и за два информационно-аналитични сайта, известни с отрицателното си отношение в наши дни към определени общности (ЛГБТИ) – „Епицентър“ и „Гласове“. Третата категория медии от изследваната съвкупност е представена от два качествени и информационно-аналитични сайта: „Дневник“ и „Сега“, както и от популярния информационен сайт „Дарик нюз“.

Изследването се базира на метода стандартизиран количествен контент анализ (анализ на съдържанието). В различни варианти той се използва нашироко в социалните науки. Предметът му е анализ на съдържанието на комуникацията – например статии от вестници/сайтове, реклами, обяви във вестници, книги, документи, налични под формата на текстове. В тях се търсят и анализират думи, теми, „актьори“, послания и др. Методът позволява да се обхванат големи количества от материали за дълги периоди от време като целта е обективната им селекция, т.е. кодиране според предварително изготвени категории.

Методология на наблюдението включва наръчник за работата по проучването и селекция на публикациите в съответните издания, както и образци на базови таблици за кодиране на съдържанието на всяко едно от изданията (т.нар. кодиращи дневници).

Проучването съдържание беше кодирано въз основа на следните предварително зададени категории: малцинствена група/уязвима група, жанр, автор и отношение (*на журналиста/автора*) към изследваните групи. За целите на контент анализа за всяка публикация в кодиращите таблици бяха нанасяни и формалните ѝ характеристики: датата на публикуване, заглавие, а при по-интересно съдържание – и кратък цитат от нея.

Специално внимание трябва да бъде обърнато на категорията „Отношение“ (към съответната малцинствена, респ. уязвима група). За нея бяха въведени пет подкатегории: „положително и по-скоро положително“ отношение, „неутрално“, „отрицателно и по-скоро отрицателно“, „отрицателно, с език на омразата“, „не мога да преценя“. За по-добър ориентир в оценъчното отношение на журналистите, респ. медиите към отделните малцинства и уязвими групи сме се водили от една ключова формулировка в Етичния кодекс на българските медии (2004):

„2.5.2. Няма да посочваме расовата, религиозната, етническата принадлежност, сексуалната ориентация, умственото или физическото състояние, ако тези факти нямат съществено значение за смисъла на информацията.“⁽²⁾

Що се отнася до „речта на омразата“, която е инкриминирана в българския Наказателен кодекс, за нея има различни дефиниции. За целите на този анализ ще използваме определени-

2) Национален съвет за журналистическа етика, <https://mediaethics-bg.org/%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%B5%D0%BD-%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-2/>

ята за „език на омразата” или „враждебна реч”, използвана от Асоциацията на европейските журналисти – България (АЕЖ)³⁾:

- *Изразяване на враждебност, дискриминация, нетолерантност, насочени към хора, въз основа на определен техен групов признак – раса, етнически или национален произход, религия, пол, сексуална ориентация, увреждане и др.*

- *Нетолерантност, афиширана като агресивен национализъм и етноцентризъм, дискриминация и враждебност към малцинства, преселници и хора с имигрантски произход.*

- *Одобриенето или отричането на геноцид или престъпления срещу човечеството, признати с решение на международен съд, също се включват в категорията „език на омразата”.*

На това място трябва да се отбележи, че при разгръщането на анализа, доколкото беше възможно, резултатите и наблюденията върху медийното отразяване на някои малцинства, и по-конкретно на ромската общност, бяха сравнявани с налични предходни изследвания, както и с направени в рамките на проекта допълнителни контролни проучвания за медийния им образ в предходни времеви периоди.

Докладът има следната структура: след въведението (1) и разясняване на методологията (2) се представя обобщен образ на малцинствените и уязвимите групи в изследваните медии (3). След това се анализира отношението на медиите към отделните малцинствени и уязвими групи, както и езикът на омразата спрямо тях, ако е налице (4). Следват своеобразни кратки портрети на отделните медии, направени въз основа на отношението им към „другите“ (5), и заключение (6). Докладът има две приложения: първото съдържа указанията за кодиране на медийното съдържание, а второто – заглавията на всички селектирани публикации; налични са 25 таблици.

3. Обобщен образ на малцинствените и уязвимите групи в медиите

Сумарните данни за цялата изследвана съвкупност от публикации за малцинствени и уязвими групи показва следната картина (*вж. и таблиците по-долу*):

Мигрантите доминират категорично в информационния поток

В хода на проучването бяха селектирани общо 739 публикации, отговарящи на зададените критерии. Както е видно от таблица 1, българските медии информират най-често за мигрантите – 465 публикации (63%) от изследваната съвкупност. Тези материали са два пъти повече от всички останали за малцинствени и уязвими групи, взети заедно. Това може да се обясни с големите мигрантски потоци през разглеждания период, идващи от Близкия Изток и Северна Африка, и преминаващи през България в посока към Западна Европа. Може да се предполага, че за тоталната доминация на „мигрантската“ проблематика в новинарския поток в сравнение с другите „малцинствени“ теми принос има и нарасналата разкриваемост на каналите за нелегален трафик на мигранти от органите на реда. Макар че броят на публикациите за мигрантите от Украйна е по-малък от този на други групи в изследването – роми, ЛГБТИ, евреи, в таблиците стойностите за украинските бежанци (31 публикации (4%) са дадени веднага след тези за „мигрантите“ от Близкия Изток и Северна Африка, защото все пак и в двата случая става въпрос за мигранти. В пъти по-слабото отразяване на бежанците от Украйна в сравнение с „другите“ мигранти може да бъде обяснено с трансформацията на динамиката на бежански поток от Украйна (*вж. по-долу*).

На второ и трето място в изследваната съвкупност с приблизително еднакъв брой материали са представени групите на ромите и ЛГБТИ: 99 (13%) и 89 (12%). Този относителен паритет ще бъде коментиран по-долу както от гледна точка на видимо намалелия интензитет на

3) Спасов, Теодор, Рада Наследникова, Симона Велева (2021). Езикът на омразата – не просто думи. Насоки за журналисти. Асоциация на европейските журналисти – България (АЕЖ), София, https://aej-bulgaria.org/wp-content/uploads/2021/09/not_just_words_2.pdf

осведомяване и агресията спрямо ромите в българските медии, така и с оглед на постепенното утвърждаване на „ЛГБТИ“ темата като водещо предизвикателство пред тях. Четвърта по брой публикации е „еврейската“ тема – 32 материала (4%); още тук се налага уточнението, че при нея става въпрос основно за публикации за годишнина от Холокоста и съдбата на българските евреи, а не за конкретни случаи с представители на тази малцинствена група в настоящето.

Статистически незначима величина спрямо изследваната съвкупност представляват публикациите за арменци (9), турци (7), българи мюсюлмани (5) и две дописки, кодирани в подкатегорията „Друго“. Не успяхме да кодираме нито един материал за български граждани, заявяващи при преброяванията македонска идентичност.

Таблица №1: Категория „Малцинствена група / уязвима група“

Малцинство / уязвима група	Брой публикации	%
Мигранти	465	62,92
Украинци (мигранти)	31	4,20
Роми	99	13,40
ЛГБТИ	89	12,04
Евреи	32	4,33
Арменци	9	1,22
Турци	7	0,95
Българи мюсюлмани	5	0,68
Друго	2	0,27
Македонци	-	-
	739	100,01

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Бел.: Сумарно процентите надхвърлят 100 вследствие на закръгляването при отделните подкатегории.

В условната класация за най-много публикации по изследваната проблематика водеща медия е „24 часа“ със 142 публикации (65% от тях са за мигранти, плюс два материала за бежанци от Украйна; 17% - за ЛГБТИ; 13% - за роми и т.н.). На второ място е „Труд“ с 90 публикации (близо 60% са за мигранти плюс осем дописки за бежанци от Украйна; 1/5 - за ЛГБТИ; шест публикации са на „еврейска“ тема и т.н.). Следва новинарският сайт на БНР – 79 публикации (2/3 от тях са за мигрантите плюс четири материала за бежанци от Украйна; близо 1/5 – за роми; шест публикации са за ЛГБТИ и т.н.). През наблюдавания период в новинарският сайт на Би Ти Ви има 71 публикации, релевантни за тематиката на изследването (почти 2/3 от тях са на „мигрантска“ тематика плюс 5 за бежанци от Украйна; 13% - за роми; по 3 публикации са за роми и арменци и т.н.). В новинарския сайт на Нова телевизия бяха регистрирани 60 публикации (почти 70% от тях са на „мигрантска“ тема плюс 8 публикации за украински бежанци; шест публикации са за роми, 5 - за ЛГБТИ и т.н.). Следват: „Телеграф“ – 57 публикации, новинарският сайт на БНТ и „Епицентър“ – с по 47 публикации, „Дарик нюз“ – 38 публикации, „Уикенд“ – 36 публикации, „Дневник“ – 33 публикации, „Сега“ – 20 публикации, „Гласове“ – 19 публикации.

Отразяването на малцинствените и уязвимите групи – почти изцяло новинарско и безлично

В общата изследвана съвкупност от публикации категорично доминират информационните текстове – по-къси или по-дълги новини, понякога кореспонденции и др. На тях се падат почти 90% от публикациите. Все пак броят на по-„тежките“, вкл. интерпретативни тек-

стове, може да бъде оценен като сравнително нормален за информирани на сложна проблематика като малцинствената. Интервютата, репортажите, интерпретативните текстове и портретите съставляват 12% от общия брой публикации. Разбира се, тези количествени измерения могат да бъдат разглеждани по-скоро като рамка, отколкото като база за оценка на качеството на информирането за проблемите на малцинствата и уязвимите групи. За качеството може да се съди най-вече при анализ на отделни публикации, причислени към въпросните жанрове.

Таблица №2: Категория „Жанр“

Жанр	Брой публикации	%
Информационен текст	647	87,55
Интервю	45	6,09
Интерпретативен текст	32	4,33
Репортаж	8	1,08
Друго	4	0,54
Портрет / очерк	3	0,41
Писмо на читател	-	-
	739	100

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Тъй като огромна част от публикациите са информационни текстове, не учудва, че цели 55% процента от дописките (често по-кратки новини), не са подписани с авторски имена. Макар че текстовете (при електронните медии – по правило базирани на излъчени по радиото или телевизията материали) са създадени в редакциите, това обстоятелство обобщава наблюдението при „теренната“ работа по проучването за реактивния подход на медиите спрямо проблемите на малцинствените и уязвимите групи. Все пак трябва да се отбележи, че в 40 процента от случаите публикациите са дело на журналисти. Прави впечатление, че само 16 са с автор експерт и още по-малко – шест, дело на политици. Скромното представителство на двете подкатегории като автори на публикации може да бъде разглеждано като косвено доказателство за по-повърхностния интерес на българските медии към изследваната проблематика. Показателно в това отношение е, че не беше идентифициран нито един автор на публикации – представител на малцинствена или уязвима група.

Таблица №3: Категория „Автор“

Автор	Брой публикации	%
Редакция (неподписана публикация)	407	55,07
Журналист	306	41,41
Експерт	16	2,17
Политик	6	0,81
Преводен материал	3	0,41
Друго	1	0,14
Представител на малцинство	-	-
Онлайн потребител / читател	-	-
	739	100,01

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Бел.: Сумарно процентите надхвърлят 100 вследствие на закръгляването при отделните подкатегории.

4. Отношението на медиите към малцинствените и уязвимите групи

Особености на „мигрантският поток“ в медийния мейнстрийм

Тук се налага следното уточнение: за целите на по-стегнатото изложение по-долу в текста публикациите с „положително или по-скоро положително“ отношение към дадено малцинство или уязвима група ще бъдат представяни само като „положителни“, а тези с „отрицателно или по-скоро отрицателно“ отношение – само като „отрицателни“.

Както е видно от таблица №4, материалите за мигранти в наблюдаваните медии – 465, са в пъти повече от всички взети заедно материали за останалите малцинствени и уязвими групи. При наблюдението на групата на мигрантите се откриоха няколко сюжетни линии в медийното информирање:

- Информации за преследване/залавяне на мигранти от властите. Каналджиство
- за ПР, най-често от Главна прокуратура
- за атака срещу политическите опоненти, най-често от ГЕРБ, но също и от Главна прокуратура срещу предходното правителство, доминирано от „Продължаваме промяната“ (срещу тогавашния вътрешен министър Бойко Рашков) и служебния кабинет, назначен от президента Радев.
- Трагедията със загиналите 18 мигранти край софийското село Локорско
- Международен поглед – как Европа и светът гледа на проблема
- Експертен поглед върху темата с мигрантите

Преобладаващата част от наблюдаваните медии нямат ясно определено отношение към темата с мигрантите и съдбата на самите мигранти. Отношението към тях е по-скоро пасивно, то не е предпоставено, рядко е симпатизиращо, но не е и негативно, най-често като цяло е неутрално. Такива са над 90% от публикациите (*„Сийка Милева: Разследват се организатори на каналджиството у нас“*, Би Ти Ви, 16.01.2023; *„ След гонка заловиха 10 мигранти от Афганистан в колата на дрогиран шофьор край Ихтиман“*, „24 часа“, 27.02.2023; *„Сгащиха бус с нелегални мигранти на магистрала „Тракия“*, „Телеграф“, 5.01.2023). Осем процента от всички 465 публикации за мигранти са като цяло с положително отношение към тях или групата им. (*„ Сириец с бръснарски салон в София: Там живот няма, има по час живот на де-ноноцие“*, Би Ти Ви, 20.02.2023; *„Крум Зарков: Нека да спрем да говорим за хората, било то и бежанци, като за скакалци“*, БНТ, 17.02.2023) Нито един материал не може да бъде определена като отрицателен, няма и публикации с реч на омразата.

От извършения мониторинг е видно, че материалите за мигранти, които са почти изцяло по-кратки или по-дълги информационни текстове, нямат проактивно отношение, медиите реагират реактивно обикновено на почти всекидневни проблемни, а понякога и трагични мигрантски сюжети. Редакциите почти не пращат свои репортери на мястото на събитието, рядко канят експерти, ползват информация и коментари от други медии. Вероятното обяснение може да се търси в следната посока: мигрантите, за разлика от останалите малцинства, не са част от българския контекст и с оглед на това, че България е транзитна страна, няма и изгледи да станат фактор в него (за разлика от Германия, например). Сравнително рядко във фокуса на вниманието попада съдбата на самите мигранти. Изключение в някаква степен е случаят с трагедията край софийското Локорско, при която имаше много загинали и ранени. Но в този случай, подобно на други трагедии с мигранти, но и с представители на малцинства в България, сензационността за сметка на проявата на хуманност и разбиране. (*„Страшна трагедия: 18 мигранти открити мъртви край София“*, „Телеграф“, 17.02.2023; *„Вижте снимки на камiona – ковчег, в който загинаха 18 мигранти“*, „Труд“, 18.02.2023) По правило в публикациите, обект на мониторинг, липсва мигрантската гледна точка.

Формално погледнато, всяка девета публикация за мигрантите е с неутрално отношение към тях, доколкото като такова може да се определи обикновено неутралният преразказ

на институционалните прессъобщения за различни мигрантски сюжети, а често и човешки трагедии. При по-диференцирано вглеждане в отразяването на мигрантите в него може да бъде открито и имплицитно изразено негативно отношение, най-вече с поставянето им под общия знаменател на „мигрантския натиск“ – словосъчетание, което няма как да не се асоциира с проблем, тревога, дори заплаха. („Мигрантският натиск: гонки с полицията и игра на стражари и апашии“, БНТ, 27.02.2023; „Мигрантският натиск: Четирима полицаи загинаха през последните 12 месеца“, Нова телевизия, 17.02.2023)

Като цяло обаче подходът е внимателен и не се стига до крайности. Все пак мигрантите не са представяни като голяма заплаха за страната, с генериране на омраза и антиимигрантски чувства. Във фокуса на вниманието значително повече попада аспектът с незаконния трафик на мигрантите, каналджийските групи и справянето на органите на реда с тях. Темата е употребявана често за самореклама, най-вече от ръководството на Главна прокуратура (очевидно ползващо се в този период с благоприятното отношение на няколко медии), но също и от Националното следствие и МВР. А при трагедии със загиналите темата се употребява от различните институции за отправяне на взаимни нападки и обвинения. („Борисов: „Каналите, които разтвориха Бойко Рашков и Промяната доведоха до ад по шосетата“, „Труд“, 18.02.2023; „Ексминистър Терзийски: Системата на МВР беше разклатена злонамерено от Рашков“, „24 часа“, 18.02.2023) Има и публикации, илюстриращи нежеланието на някои европейски страни да приемат мигранти. („Съвместни френско-британски патрули възпрепятстват мигрантския поток през Ламанша“, БНР, 2.01.2023)

Новинарско-аналитичните сайтове „Сега“ и „Дневник“, които са качествени издания, и общественото БНР имат по-различно отношение по темата в сравнение с останалите наблюдавани медии. В тях подчертано информационният подход на медиите към тази тема е обогатен с повече бекграунд и контекст към фактите. Сензационността е сериозно ограничена, приоритет има сериозното разглеждане на темата. В тези медии се публикуват задълбочени анализи за причините за нелегалния трафик („5 неудобни въпроса за трафика на мигранти“, „Сега“, 20.02.2023; „Когато мигрантите са превърнати в бизнес“, „Дневник“, 27.02.2023), отделя се собствен журналистически ресурс за отразяване на темата, канят се сериозни експерти, обръща се внимание и на проблемния аспект как миграцията представлява пречка за влизане в Шенгенското пространство, има сериозно внимание към международните аспекти на темата (БНР). В БНР е публикувано и интервю с Георги Бърдаров, писател и университетски преподавател, в което той единствен от експертите разглежда мигрантите не като заплаха за България, а като възможност. („Доцент Георги Бърдаров: Наблюдаваме огромни миграции на земята“, БНР, 9.01.2023)

Таблица №4: Отношение към мигрантите

Вид отношение	Брой публикации	%
Неутрално	428	92,04
Положително и по-скоро положително	37	7,96
Отрицателно и по-скоро отрицателно	-	-
Отрицателно, с език на омразата	-	-
Не мога да преценя	-	-
	465	100

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Публикациите за „другите“ мигранти – украинските бежанци, са 31 на брой, т.е. 15 пъти по-малко от тези за мигрантите, идващи основно от Близкия Изток и Северна Африка.

Макар че не са ни известни изследвания за отразяването на украинските бежанци в българските медии след началото на руската агресия срещу Украйна, които да позволят паралели с информирането за основния мигрантски поток по същото време, може да се предположи, че темата за бежанците от Украйна заглъхва по две причини. Първо – тя имаше своята медийна актуалност и острота през 2022 г., когато непосредствено след началото на войната в България дойде основното количество украински бежанци. Второ – най-вероятно немалка част от тях, останали временно в страната ни, са продължили своя път към страните от Западна Европа, а някои са се върнали в своята родина.

За разлика от публикациите за „другите“ мигранти обаче, дописките за украинските бежанци са написани почти изцяло в положителна тоналност за тях. (*„Млади украински художници редят благотворителна изложба във Варна, „Труд“, 21.02.2023, е само един от примерите*) Положително е отношението към тази група в близо 85% от публикациите за нея, четири дописки са неутрални и само една попада в регистъра на отрицателното отношение.

В повечето от наблюдаваните медии е публикуван и докладът на международната правозащитна организация Хюман Райтс Уоч, в който се обръща внимание на разликата в отношението в някои страни на ЕС, вкл и в България, към мигрантите от Украйна, в сравнение с отношението към мигрантите от други страни. (*„Хюман Райтс Уоч“: България е упражнявала насилие върху мигранти“, „24 часа“, 12.01.2023*) В доклада, цитиран от „24 часа“, Хюман Райтс Уоч посочва:

„Държави членки от ЕС, включително България, Хърватия, Кипър, Гърция, Полша и Испания, са продължили да участват в незаконно отблъскване на мигранти и да упражняват насилие по границите си, пише в годишния доклад за състоянието на човешките права в света на организацията „Хюман Райтс Уоч“. Положителният отговор от страна на ЕС на масовото разселване на украинци след началото на руската инвазия в Украйна през февруари рязко е контрастирал с неправомерното отношение към мигрантите и търсеците убежище от други региони на света, посочва правозащитната организация.“

Таблица №5: Отношение към мигрантите (бежанците) от Украйна

Вид отношение	Брой публикации	%
Положително и по-скоро положително	26	83,87
Неутрално	4	12,90
Отрицателно и по-скоро отрицателно	1	3,23
Отрицателно, с език на омразата	-	-
Не мога да преценя	-	-
	31	100

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Избледнял антиромски медиен дискурс, но без съществена качествена промяна

В 40% от публикациите, информиращи или много по-рядко – анализиращи проблеми на ромската общност, отношението към групата може да бъде определено като неутрално. В почти 1/3 от публикациите то се движи в различните регистри на положителния тон. Също в 1/3 от материалите обаче отношението към тях е в различните нюанси на отрицателното, като 10 публикации са видимо „подпечатани“ с реч на омразата. За съпоставка – тя се среща само понякога, като изключение, спрямо другите малцинствени и уязвими групи, обхванати от проучването.

Въпреки представеното по-горе на пръв поглед по-балансирано съотношение в оценъчния характер на медиите спрямо ромите – в сравнение с предходни периоди, все още големият дял на материалите с отрицателно отношение и език на омразата накланя везните към традиционното за последните три десетилетия предпоставено (отрицателно) отношение. Медийния образ на ромите, еволюирал привидно към по-неутрален, продължава да съдържа имплицитно по-скоро негативни компоненти. Медийното внимание се фокусира повече върху криминални сюжети (битови убийства, полицейски акции срещу престъпността в махали, купуване на гласове). Продължава практиката от годините на прехода да се прави внушението, че етническият произход на извършителя (ром) е първопричина за, или изобщо има връзка с извършеното криминално деяние (Трябва да се отбележи, че такова медийно отношение както в предходните две-три десетилетия така и сега има единствено към ромската група. Този двоен стандарт личи дори в това изследване. В случаите, когато се описва извършено престъпление от арменец или турчин, във всички от наблюдаваните медии без изключение, по правило описанието е неутрално, няма логическо обвързване на деянието с етническата принадлежност).

Внушава се че такива осъдителни дейности са характерни за цялата етническа група, която бива стигматизирана. Налага се предизвикващ обществена антипатия образ. Ромите проявяват „непоносима жестокост“, описвани са като „озверели келешки“, „дръзки извършители“. Често срещани са изрази като: „група роми е атакувала“, „петима роми нападناха“, „ромски бизнесмен прецаква авери, изнудва за пари и всява смут в редиците на ромската мафия“ и др. Дори и танците на ромите не са пощадени, те са „яки гюбеци, мазни маанета, срам и простотия“. Рядко им се дава думата, тяхната гледна точка в медийния „разказ“ като цяло липсва. („Роми пребиха и ограбиха 25-годишен във Велинград, задържаха ги“, „24 часа“, 16.01.2023; „Роми нападнаха лекари във Враца след катастрофа със загинало дете“, „Труд“, 10.01.2023; „7 кириума за цигански барон след рекет“, „Труд“, 14.01.2023, „Две ромски фамилии се сбиха в Монтана, ранен е полицай“, „24 часа“, 19.02.2023)

Таблица №6: Отношение към ромите

Вид отношение	Брой публикации	%
Неутрално	40	40,40
Положително и по-скоро положително	28	28,28
Отрицателно и по-скоро отрицателно	21	21,21
Отрицателно, с език на омразата	10	10,10
Не мога да преценя	-	-
	99	99,99

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Бел.: Сумарно процентите са под 100 вследствие на закръгляването при отделните подкатегории.

През наблюдавания период – януари-февруари 2023 г. - се забелязват и съществени нови подходи в медийното отразяване на ромите. Те изпъкват, особено когато се направи частично сравнение с картината от предишни периоди и които си струва да се отбележат и анализират. От следващите три таблици, изготвени въз основа на допълнително проучване, е видно, доколкото позволява мониторингът само на трите водещи всекидневника, как еволюира медийното отразяване на „ромската“ тема в годините на прехода. В таблиците са посочени общият брой статии за роми в трите издания, както и отношението към тях в използвания вече оценъчен спектър за периода януари – февруари през 1997 г. (само за „Труд“ и „24 часа“; по това време „Телеграф“ все още не се издава) и 2019 г., за да може да бъде направена съпоставка с 2023 г.

Таблица №7: Отношение към ромите в „24 часа“ и „Труд“, януари – февруари 1997 г.

Вестник	Брой публикации	Положително	Неутрално	Отрицателно	Отрицателно, с език на омразата
„24 часа“	53	3	19	10	21
„Труд“	52	6	12	9	25
	105	9	31	19	46

Източник: собствено проучване, януари-февруари 1997 г.

Таблица №8: Отношение към ромите в „24 часа“, „Труд“ и „Телеграф“, януари – февруари 2019 г.

Вестник	Брой публикации	Положително	Неутрално	Отрицателно	Отрицателно, с език на омразата
„24 часа“	91	8	25	19	39
„Труд“	78	1	19	21	37
„Телеграф“	70	5	12	14	39
	239	14	56	54	115

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2019 г.

Таблица № 9: Отношение към ромите в „24 часа“, „Труд“ и „Телеграф“, януари – февруари 2023 г.

Вестник	Брой публикации	Положително	Неутрално	Отрицателно	Отрицателно, с език на омразата
„24 часа“	19	2	8	7	2
„Труд“	4	-	2	-	2
„Телеграф“	10	1	4	3	2
	33	3	14	10	6

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Съпоставката на данните от трите таблици илюстрира видимо избледняващ антиромски медиен дискурс. При сравнението на резултатите от 2023 г. с тези от 1997 г. и 2019 г. (последната преди избухването на силните антиправителствени протести през 2020г., довели до значими политически турбуленции през следващите години) веднага прави впечатление значително намалелия брой на публикациите за ромите. Това води и до един от важните изводи на настоящото изследване, макар и направен с голяма доза предпазливост, а именно, че напоследък „ромската“ тема определено не е в основния фокус на медийното внимание, както беше до неотдавна. Макар в трите издания да остава висок дялът на публикациите с негативно отношение към ромите (в определени дописки – дори враждебно), като обем и честота на публикуване материалите за представителите на тази група са видимо по-малко. В „Труд“ например, в сравнение с 52 материала по темата през 1997 г. и 78 материала през 2019 г., през 2023 г. те са едва четири. В „24 часа“ в сравнение с 52 публикации през 1997 г. и цели 91 през 2019 г., през 2023 г. са само 19. Тенденцията за силно редуциране на материалите по ромската тема се наблюдава и в „Телеграф“: в сравнение със 70 материала през 2019 г., през 2023 бяха идентифицирани едва 10. И в други, наблюдавани само за 2023 г. медии, както ще стане ясно по-долу („Епицентър“, „Гласове“, „Сега“, „Дневник“, „Дарик нюз“, Нова телевизия, Би Ти Ви) „ромската“ тема е сравнително слабо засегната, а в някои е дори изцяло липсваща.

Редуцираният в общи линии интерес на медиите към ромите, установен по примера на вестниците „24 часа“, „Телеграф“ и „Труд“, върви ръка за ръка и с частично намаляване на медийните предрасъдъци и агресия спрямо ромите. Доста по-различна в качествено отношение е ситуацията през 2011 г. например, улловена от изследването „Образът на ромите в българския печат“ с автор Иво Инджов⁴). Студията е изготвена въз основа на проучване за информирането по „ромската“ тема в пет национални всекидневника (три популярни издания: „Телеграф“, „Стандарт“ и „Труд“, и две качествени: „Сега“ и „Дневник“) („Капитал Daily“) за периода юни – ноември 2011 г. Изследването търси отговор на въпроса дали 22 години след началото на демократичния преход в медийния образ на ромите преобладават добре познатите и от други проучвания негативни стереотипи за тях, стигматизиран ли е целият етнос или те са представени в разнообразната палитра на проблемите и предизвикателствата, пред които са изправени като български граждани и етнос.

След провеждане на стандартизиран количествен контент анализ (743 публикации) е установено, че в „големия“ медиен разказ ромите са представени основно като „престъпници, примитивни хора, живеещи на държавна хранилка, а целият етнос е стигматизиран“. Разбира се, между двата типа издания – популярни и качествени, както и между отделните вестници има съществени различия. „Негативни стереотипи за ромите се налагат и възпроизвеждат най-интензивно в информационните текстове в „Телеграф“, в по-малка степен в „Стандарт“ и по-рядко – в „Труд“, в интерпретативните текстове в първите два вестника и в отделни аналитични публикации в „Сега“ и „Дневник“. Авторът установява, че популярните вестници информират за ромите основно като за престъпници и/или примитивни хора. И петте вестника представят ромите като пасивни консуматори на помощи от държавата и ЕС. Един от основните изводи в доклада е, че

„често негативни качества, с които са представени конкретни ромски персонажи, се приписват на ромския етнос като цяло. Стигматизирането му, внушенията че е носител на множество деформации подхранват съществуващите открай време негативни нагласи в българското общество срещу него.“

През 2023 г. в съдържателен план прави впечатление, че медийният език спрямо ромите се характеризира със сравнително по-внимателни изрази, дехуманизацията на ромската общност, сатанизирането, разобличаващата страст и заклеимяващата жар, вулгарни изрази, обидни заключения за целия етнос, характерни доскоро, вече са значително редуцирани. Вече не се вижда предишната практика обикновени криминални случаи да се представят медийно като дейности на роми, които са етнически мотивирани на антибългарска основа (каквото беше случаят „Войводиново“ от 2019 г., когато 56 души от ромски произход бяха изгонени от плодивското село след битов инцидент, прераснал в сбиване между командос и двама тийнейджъри от ромски произход). В медийните публикации е намаляло количествено и качествено провокирането на омраза и насилие. Контент анализът ясно показва, че ромите не са описвани като носещи вина за цялостния социално-икономически срив във страната, каквато бе картината години наред. Все пак трябва да отбележим, че рязката смяна в медийното отразяване на тази етническа група не води към положително отношение, а основно към редуциране на количеството публикации по „ромската“ проблематика плюс известни качествени подобрения в информирането.

Прави впечатление и фактът, че в статиите по криминални теми, в които често се посочва етническият характер на извършителя, източникът на информация не е МВР, както беше до скоро. Информации от този характер са съобщавани на медиите или от кмета на населеното място или по някоя друга линия, местен кореспондент, запознат с контекста или ориентиран по квартал, по среда или нещо друго. Любопитно е, че вече има и информации, отбелязващи изрично неромския произход на извършители на престъпления. Такъв е случаят със ста-

4) Инджов, Иво (2015). Образът на ромите в българския печат. Newmedia21, 14.04., <https://www.newmedia21.eu/izsledvaniq/obrazat-na-romite-v-balgarskiya-pechat-2012/>

тията в „24 часа“ „*Вижте бащата на детето, държано мъртво в апартамент във Варна*“ (14.02.2023), в която се прави изричното уточнение от институциите (МВР и Прокуратура): „*И двамата не са от ромски произход*“.

Какви са възможните, но неизследвани обяснения на този внезапен завои в медийното отразяване на ромите? Възможни са пет трактовки, валидността на някои от които (1 и 2) може да бъде доказана или отхвърлена с използването на други изследователски подходи и методи, обхващащи пълно и останалите страни от медийната комуникация, а не само медийното съдържание (политически актьори – медийни собственици/журналисти - публика):

Отслабване на политико-олигархичните зависимости в медиите след 2020 г.

За зависимостите на българските медии от политико-икономически и олигархични кръгове по време на прехода е говорено и писано неведнъж. Тези зависимости, придобили големи размери през второто десетилетие на века, са обект на критика във всички значими вътрешни и международни доклади, анализи и наблюдения за медийната среда в страната. Без съмнение, големите антиправителствени антикорупционни протести от лятото и есента на 2020 г. предизвикаха известни размествания на политическите пластове. Настъпилите след тях политически промени доведоха и до промени в медийната картина, тъй като контролът на политически и олигархични кръгове върху медиите бе отслабен в някаква степен. Една от илюстрациите на настъпило политическо и съответно, медийно размразяване е статията със заглавие „*Репортери без граници*“: *Хватката на властта над медиите отслабва*“ в „Дневник“ от 2022 г.⁵⁾ Тя отразява изводите на международната НПО за България в рамките на годишната им класация за свободата на медиите по света.

Започналите политически промени биха могли да обяснят, поне частично, сериозната промяна в медийните подходи към „ромската“ тема. В годините на прехода политико-икономическите елити и олигархичните структури, за да избегнат общественото недоволство, растящо вследствие на нерешени дълго време социални и икономически проблеми, по правило го отклоняваха в друга, безопасна за тях посока, като често разиграваха националистическата и по-конкретно антиромската карта. В наши дни обаче имаме цялостна криза на партийнополитическата система като цяло, и на „старите“ националистически партии (ВМРО, НФСБ, „Атака“), „снабдявали“ години наред в една или друга степен медиите с антиромски теми, говорене и послания, в частност. Напоследък трите формации остават извън парламента, а новата националистическа сила – „Възраждане“, като че ли не акцентира върху антиромския дискурс, поне засега. Нейният лидер и последователите на формацията бълват реч на омразата и извършват провокации основно срещу ЛГБТИ общността.

Възможна промяна в обществените настроения спрямо „ромската“ тема в медиите

Тя би могла да е резултат от пренасищане на аудиторията. Макар че мнозина етнически българи продължават да недолюбват ромите, а примерите на прояви на расизъм са пред очите ни, банализираните обобщаващи образи на ромите като „престъпници“, респ. „Бай Мангал“⁶⁾, като че ли са се произхабили и медийните аудитории не проявяват предишния траен интерес към тях. (За антиромските предразсъдъци в обществото и влиянието на политическите фактори като фундамент на антиромското говорене в медиите – *вж. по-долу мнението на експерта по ромските въпроси Румян Русинов, предоставено по молба на Иво Инджов за целите на доклада*)

„Мигрантската“ тема, която очевидно заля медиите през разглеждания период

Намирането на друга „мишена“ за по-агресивните медии – ЛГБТИ общността (вж. по-долу)

Възможен ръст на професионализма в медиите като цяло и възприемане, макар и бавно, на основни принципи на политическата коректност

5) Филева, Лора (2022). „Репортери без граници“: Хватката на властта над медиите отслабва“. „Дневник“, 3.05, https://www.dnevnik.bg/bulgaria/2022/05/03/4342085_reporteri_bez_granici_hvatkata_na_vlastta_nad_mediite/

6) Вж. бел. под линия 6.

Ето един пример от практиката на седмичника „Уикенд“, недолбоващ определени групи в обществото. В цитирания по-долу текст авторът признава, макар и косвено и с неохота, че пишешите сега са принудени да се съобразяват с правилата на неолиберализма и ЛГБТИ културата, докато преди е можело безпроблемно да изразяват негативното си отношение като например, наричат определени групи „мангали“ и „педали“:

*„Дългия и селските му тарикатчета по абсолютно същия начин се гавреха с Надежда Нейнски – друга млада и амбициозна дама преди точно четвърт век. Ще кажете – друго беше времето, всичко е простено. В края на миналия век нямаше неолиберализъм и ЛГБТ култура... тогава беше почти комплимент да наречеш някоя жена „ку*ва“ (маркирано от – И.И.), някой смугъл гражданин „мангал“ или младеж, който не ходи на мачове „педал“. („Не ревете за Лена, тя сама си е виновна ... като Диана Димитрова“, Евгени Чертовенски, „Уикенд“, 14-20.01.2023)*

Като междинно заключение в студията може да се посочи, че моментният образ на ромите в българските медии илюстрира положителни тенденции на нормализация. Поради динамичността на обществено-политическата ситуация и специфика на отношенията медии – политика обаче няма гаранции, че тези тенденции ще имат дълготраен характер и, че при изостряне на разделителните линии в обществото антиромският дискурс няма да се върне отново като доминиращ в медийното поле.

Политико-олигархичните зависимости на медиите и антиромският дискурс

Румян Русinov

Като един от феномените на медийната ни реалност по време на прехода, антиромският дискурс в медиите неведнъж е бил обект на изследване.

Този дискурс се появи в медийното ни поле в началото на прехода, през 1991 г., и продължи да съществува с нарастваща ескалация цели три десетилетия. Ето и някои от основните му характеристики и форми на проявяване, които също са били проучвани неведнъж:

- представяне на ромите предимно в негативен и отблъскващ, най-често криминален контекст;
- изтъкване на етническата принадлежност на извършители на престъпления, избирателно и тенденциозно, само в случаите, когато са роми;
- внушение за причинно-следствена връзка между ромската етническа принадлежност и извършване на дадени престъпления;
- представяне на обикновени битови инциденти между роми и българи като етнически мотивирани, извършвани от роми на антибългарска основа (случаят „Войводиново“);
- обобщения и негативно заклеимяване на цялата етническа група само на базата на единични случаи;
- приписване на вина на ромите за цялостния социално-икономически и политически срив в страната.

В годините на прехода се наблюдаваше както количествена, така и качествена ескалация на антиромския дискурс. В самото начало на 90-те години преобладаваше налагането на придизвиващ обществена антипатия образ, най-често чрез портретирането на ромите като престъпна група. Впоследствие, тази тенденция се задълбочи и се стигна до открито провокиране на омраза и дори насилие. Илюстрация на този извод е следната провокативна редакционна статия: *„Долу ръцете от казаните с ракия“* („Труд“, 22.11.1995), в която директно се призовава за насилие към ромите:

„На циганите, посегнали на казаните с ракия в Добричко, ще е малко да им отрежат ръцете. Каква чудовищна наглост – да посегнеш на казана и ракията – единичката радост на народа“.

Стигматизацията на ромите достигна нови нива. Те вече бяха описвани не само като извършители на престъпления, но и виновни за цялостния социално-икономически и политически срив в страната. („Цигани опукаха България“, „24 часа“, 10.09.1994)

Между многото фактори, които са определящи за антиромски дискурс в медиите, могат да бъдат открити следните два:

- антиромските предрасъдъци и нагласи в обществото
- зависимостта на медиите от политико-олигархични кръгове и интереси

Според редица анализи определени антиромски предрасъдъци и нагласи в обществото са съществували у нас още през епохата на Възраждането. Имаше ги, повече или по-малко, и до 1989 г. В годините на прехода нарастващото влияние на политически и олигархични фактори върху медиите усили значително тези негативни предрасъдъци и нагласи към ромите. Съществували дотогава главно на битово равнище, с помощта на зависими медии те бяха изведени на ниво обществено мнение и политическо говорене. Повечето от анализите по темата с антиромския дискурс в медиите по време на прехода предлагат като основно обяснение за неговото съществуване именно този фактор – антиромските нагласи в обществото. Без по никакъв начин да подценявам значимостта му, смятам, че решаваща роля за началото и развитието на медийния антиромски дискурс има вторият фактор – зависимостта на медиите от политико-олигархични кръгове и интереси. Досега този фактор е значително по-слабо изследван.

Не е новина, че поне до 2021-ва – годината, в която в България като че ли започна някаква по-съществена политическа промяна, медиите като цяло имаха незавидната слава на зависими от политико-олигархични интереси. Тези интереси се реализират в различни сфери най-често чрез използване на държавните органи и ресурси от управляващата партия и приближените ѝ бизнес кръгове. Немалко са анализите – български и международни, за конкретните механизми за „завладяване“ на медиите чрез контрол върху собствеността, рекламата, регулаторите и др. Години наред България беше обект на международни критики за влашаващото се положение на медиите – устойчива тенденция през второто десетилетие на новия век. През 2020 г. например в доклада си за Глобалния индекс за свободата на медиите „Репортери без граници“ посочи България за пореден път като страната с най-проблематичен медиен климат в ЕС:

„С помощта на европейски пари правителството в страната си купува лоялна журналистика, независимите медии са обект на съдебен тормоз, а критичните журналисти стават жертва на очернящи кампании и насилие.“ („Защо в България положението е толкова лошо?“, „Дойче веле“, 21.04.2020)

През юни 2023 г. АЕЖ призовава Народното събрание да създаде специализирана анкетна комисия, която да провери съмненията за евентуална държавна цензура в електронните медии. Поводът беше коментар на депутата Ивайло Мирчев, че преди пет години нито една от националните телевизии не е подхванала журналистически т.нар. „Барселонагейт“, вследствие на което водещият от Нова телевизия Виктор Николаев отвърна: „Вие наясно ли сте как се притискат национални телевизии с регулатори?“ („Офнюз“, 13.06.2023⁷⁾)

За опасността социалното недоволство и напрежение да се трансформират в етническа омраза алармира още през 1996 г. уважаваният историк проф. Андрей Пантев. Според него неизбежното недоволство сред преобладаващата част от българското общество, провокирано от влошаващия се социален статус, може да бъде изкушаващо за управляващата класа да прибегне към национализма.

Проф. Андрей Пантев предупреди:

„В кризисни моменти, какъвто е сегашният, национализмът може да се възроди в България. Когато няма друг виновник, а виновните повече или по-мал-

7) „Офнюз“ (2023). АЕЖ: Парламентът да създаде анкетна комисия за разследване на държавна намеса в медиите, 13.06, <https://offnews.bg/medii/aezh-parlamentat-da-sazdade-anketna-komisija-za-razsledvane-na-darzhav-802737.html>

ко са изчерпани, се намира един противен отдушник, при който са виновни цигани, турци, арменци“. („Андрей Пантев: Кризата може да роди национализъм“, „24 часа“, 15.10.1996)

За съжаление, тревогите на авторитетния учен се оказаха основателни, и опасността, за която той алармира, се реализира няколко години по-късно. За да избегнат общественото недоволство, политическите и икономическите елити прибегнаха до изкушението да го отклонят в друга, безопасна за тях посока, като разиграят националистическата и по-конкретно антиромската карта. Политическата ситуация в страната се разви именно в тази посока и в резултат на това през 2020 година имаше три солидни овластени на всички нива националистически партии, за които (при едни повече, при други по-малко) антиромския дискурс е питателна „хранителна среда“, основен белег на политическа идентичност. Освен това, антиромският дискурс надхвърли полето на националистическите партии и се разпростря и в мейнстрийм партии, обществени организации, НПО, научни звена и др. А преобладаващата част от медиите се оказаха само послушен изпълнител и ретранслатор в процеса. Словото на омразата срещу ромите и механизма на конструирането им като враг в България са разгледани по-подробно в някои различни научни публикации и експертни анализи, вкл. от Румян Русинов⁸⁾ Все пак, макар че са малцинство, съществуват и свободни медии, които се противопоставят, доколкото могат, на националистическия дискурс и антиромското говорене, и заслужават уважение и подкрепа за техните усилия.

Д-р Михаил Иванов, експерт по етническите въпроси и съветник на президента Желю Желю Желев (1992 г.-1997 г.), дава отговор на въпроса каква е причината общественото недоволство да се насочи именно срещу ромите: „Без съмнение, когато етническото напрежение у нас се покачва, това отклонява вниманието на всички нас от актуалните проблеми, които не са малко и са много дълбоки. Винаги е било така, ако си спомняте компилацията в „24 часа“, озаглавена „Цигани опухаха България“, сякаш не олигарсите, а циганите са опухали България. Не, че някои от тях не допринасят. Обаче, когато нещата са направлявани в тази посока, очевидно е намерението да се разфокусира общественото внимание“. (Михаил Иванов, интервю за Радио Пловдив, БНР, 17.02.2014)

В заключение, и в потвърждение на тези изводи смятам, че антиромският дискурс в медиите по време на прехода бе инициран и направляван от политико-олигархични интереси, което целеше и доведе до разфокусиране от важните за обществото проблеми.

Политическите промени от 2021 г. отвориха възможност за начало на освобождаване на медиите от посочените зависимости. Следователно, промяната в политическата ситуация би могла да се разглежда като фактор, който в най-голяма степен е повлиял за редуцирането на антиромския дискурс.

В това идейно поле може да се види поне още едно от обясненията за голямата промяна в медийното отразяване на ромите. Макар и да няма социологически или други изследвания по въпроса, и с просто око е видно, че антиромският дискурс на политиците, преминаващ в медиите, вече няма този радушен прием в обществото, не въздейства на обществените нагласи, така, както беше години наред след 1989 г. Образно казано, почвата на обществените настроения вече не е толкова „наторена“ за такива послания, колкото беше в предходните десетилетия. Разбира се, не трябва да подценяваме степента, в която речта на омразата и стигматизирането на ромите, най-вече от ярко разпознаваеми политици, в условията на нарушаване на елементарни професионални стандарти и етични норми в медиите отрови обществените и най-вече междуетническите отношения за десе-

8) Russinov, Rumyan (2019). Hate Speech Against Roma in Bulgaria after 1990: constructing an Enemy. Friedrich-Ebert-Stiftung Büro Budapest, http://www.fesbp.hu/common/pdf/Hate_Speech_Russinov_20160519.pdf

тилетия напред. Но в последните три години се забелязва тенденция на делегитимиране на цялата политическата класа, което се доказва и от ниските стойности на електорална подкрепа за партиите като цяло, така и в частност за „старите“ националистическите формации, които не успяват да влязат в парламента (ВМРО, НФСБ, „Атака“). Т.е. обществото все по-малко им вярва на посланията като цяло и на антиромския им дискурс в частност. Не е изключено и антиромското говорене на политиците по медиите да е стигнало и някаква точка на пресищане, след която да не дава очаквания от тях ефект. Това не означава преминаване към симпатия към ромите, а по-скоро към безразличие по темата от страна на медиите. Накратко, освен намалената политическа зависимост на медиите, за което вече има различни индикатори, налице е и друг определящ фактор – медиите са редуцирали антиромското говорене, защото и самите те са преценили, че то вече не среща предишния положителен обществен прием.

ЛГБТИ – новата мишена?

За представители на ЛГБТИ общността и за нея като цяло бяха регистрирани общо 89 публикации. Половината от тях се отличават с неутрален тон на информиране. Всяка девета публикация е положителна. Много висок – 40%, е делът на материалите, които се разполагат в регистъра на отрицателното отношение, като в 17 публикации има и език на омразата.

В медиите като „Труд“, „Епицентър“, „Гласове“ и в по-малка степен в „24 часа“ се забелязва активна позиция към общността, засилен интерес, страст и насоченост на публикациите в ярко негативна посока. В „Труд“ например представителите на тази група най-често се представят като „джендър“-и, а по-обобщаващо се пише за „джендър идеология“. Бият на очи изрази като:

„брутална джендър-измама“, „содомски скакалци“, „джендърско объркване“, „брюкселско обесия по джендър-идеологията“, „ревизия на биологията и нормалното“ и др.

Често ЛГБТИ хората са представяни като заплаха за обществото, за нормалността, за бъдещето на страната:

„извращения и патологии, които все по-открито посягат и към децата ни“, „последователно и настъпателно поведение - вече са завладели университетите, скоро и в училищата, да се готвят детските градини“; „Индоктринират мозъците на младите“; „Джендър поклонници, защитници на педофилията“; „Факт е, че с парите на глобалния злодей Джордж Сорос и неговата световна мрежа на мрака се правят опити срещу жълти стотинки да се купуват души и съвестите на преподаватели и студенти.“

Засиления интерес на „Труд“ към темата прави впечатление дори и само със сравнително големия брой материали по нея (от 90 селектирани публикации 18 са посветени на „ЛГБТИ“, като 14 са с език на омразата или „само“ отрицателни). По темата доста често са публикувани статии и интервюта с различни автори, експерти, които заклеймяват с много емоция и цветисти изрази. Използва се остри изрази, обидни квалификации, често изведени в заглавие. В статията със заглавие *„Спаси София – следващата брутална джендър – измама“* (автор – Александър Урумов, „Труд“, 16.01.2023) можем да прочетем следното:

„Директно еднополово е положението тук. Даже еднопалаво:) И ще работя против това, разбира се - не заради еднопалавостта, а заради страшната аматьорщина, която съсипе България, сега се готви да съсипе и София напълно. Запомнете - Спаси прайд София. Тези вече са содомски скакалци.“

В друг материал, озаглавен *„Обучители за правата на ЛГБТИ ще дефилират в СУ, търсейки съмишленици и индоктринирайки мозъците на младите“* (автор – Виктория Георгиева, „Труд“, 23.02.2023), тази общност е обрисувана недвусмислено като непосредствена заплаха за страната:

„...последователно и настъпателно поведение – вече са завладели университетите, скоро и в училищата, да се готвят детските градини“.

Всъщност, това отношение, този стил и похвати на отразяване на групата – стигматизация, дехуманизация, сатанизирани, представяне като проблем и заплаха за устоите на страната – много наподобяват отношението, стила и начина, по който вестник „Труд“ например (както и много други медии), отразяваше ромската тема до неотдавна. Фактът, че ромите отскоро почти не попадат във фокуса на това издание, а вместо тях на прицел е взета ЛГБТИ общността (или „джендърите“, както вече нарицателно ги представят в подобен род медии), която бива стигматизирана, дава основание за предположението, че има смяна на „мишената“. Отровните медийни стрели вече са насочени в друга посока. Ако вземем например сайта „Гласове“, който е показателен за социокултурната ориентацията на десетки по-малки сайтове в интернет, на първо място прави впечатление, че 2/3 от идентифицираните статии в рамките на цялата изследвана съвкупност са по тази тема. Вън от съмнение е, че тя очевидно е най-приоритетната за изданието и то подхожда с видимо отрицателно отношение към представителите на тази група. Тя се описва като заплаха за нормалността, за подкопаване на устоите на обществото, застрашаваща децата и т.н.

Необходими са обаче допълнителни проучвания в сравнителен и ретроспективен план за повече медии, за да се установи дали наистина има такова префокусиране на „анти„ дискурса в медиите.

Таблица №10: Отношение към ЛГБТИ общността

Вид отношение	Брой публикации	%
Неутрално	45	50,56
Отрицателно и по-скоро отрицателно	19	21,35
Отрицателно, с реч на омразата	17	19,10
Положително и по-скоро положително	8	8,99
Не мога да преценя	-	-
	89	100

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Положително отношение към евреите и арменците

Сравнително слабо отразена е „еврейската“ проблематика, за която бяха кодирани само 32 публикации (почти всички са посветени не на самата етническа група, а на отбелязване на годишнина от Холокоста). Регистрирахме почти изцяло положително отразяване по темата. Една публикация е с неутрален тон, а една – в „Уикенд“, може да се окачестви като отрицателна към евреите, макар и от специфичен ъгъл. От позициите на безспорната благодарност на арменците към българите, журналистът от арменски произход Кеворк Кеворкян в статия срещу Даниел Лорер, министър от квотата на „Продължаваме промяната“ (по повод на изказване на Лорер за бития българин от Македония Христиан Пендиков), намира основание критично да обобщи недостатъчната според него благодарност на евреите към българите в която „*все нещо проскързва*“:

„Направо не е за вярване, че точно един еврейн може по такъв подъл начин да пренебрегва и унижава самосъзнанието на един човек. Да оставим настрана плоската шегичка, че всеки народ си заслужава евреите. Тия, които все още се навъртат тук, би трябвало най-напред и най-вече да са задължени на Българската Чест – ясно е защо, макар че все нещо проскързва в благодарността, която вечно ще дължат на Българите. Все нещо проскързва. Дали заради това те си нямат „своя“ Яворов – арменците го имат и този свой Бог, завинаги, каквото и да се случи, дори и след края им, благодарността им ще е жива.“ („Лорер – новото Паси“, „Уикенд“, 4-10.2023)

На „арменската“ тема се падат само девет публикации (пет положителни и четири неутрални). Няколко от материалите информират за жестокото убийство на аптекарка от Русе, в което е участвал и български арменец. Случаят е отбелязан в повечето от наблюдаваните медии („Убийците на аптекарката се топят за по-малки присъди“, „Телеграф“, 29.01.2023; „Започна делото за жестокото убийство на аптекарка от Русе“, БНТ, 23.01.2023; „Вижте Гарабед, задържан за убийството и разчленяването на Еранухи в Русе“, „24 часа“, 19.01.2023). Ето един откъс от публикацията в „24 часа“:

„Двамата арестувани са били безработни, с криминални регистрации в миналото. 49-годишният бивш джудист Гарабед е бил хващан за браконьерство. Той е от Русе. 55-годишният М.М. е с регистрация за измами и присъда за документна измама като служител на митницата. Двамата са се познавали от 4 - 5 години и са си имали доверие. Убийците са следили жертвата повече от месец. Те я удушили и разчленили.“

Тези заглавия и цитати от една страна илюстрират, че подобни случаи могат да се отразяват в медиите професионално и коректно, а от друга показват двойните стандарти в медийните описания на криминални случаи при различните малцинства. Веднага изпъква липсата на обичайните похвати, прилагани при описания на криминални случаи, свързани с ромите. При описанието на този случай не се акцентира по никакъв начин върху етническия произход на извършителя, няма внушението за причинно-следствена връзка между арменската му етническа принадлежност и извършването на жестокото престъпление. Няма обобщения и негативно клеймяване на цялата етническа група, няма призови за омраза, агресия, за протести срещу нея, за петиции за изселване на арменци от въпросното населено място, за разрушаване на къщи на арменци и т.н.

За сравнение, всички изброени похвати фигурираха при случая в пловдивското село Войводиново от 2019 г., за който беше припомнено по-горе. Тогава антиромско говорене в медиите беше активирано до безпрецедентни за последните години висоти.

С изключение на цитирания случай материалите за арменци, макар и малко на брой, са много положителни. Може би най-красноречиво медийното отношение към тази група е илюстрирано в статията за отбелязване на юбилей на композитора Хайгашод Агасян: „7 мига от 7-те десетилетия на Хайгашод Агасян“ („Уикенд“, 4-10.02.2023):

„Сто процента съм арменец по кръв, но съм и сто процента българин, защото зад мен стои България. Където и да съм по света, защитавам българската кауза.“

Известната творческа фигура заявява открито своята лоялност към България, което безспорно се приема положително и от медиата.

Образът на двете малцинствени групи – евреи и арменци, може да бъде определен като традиционно благонамерен. За разлика от ромите, за тях се информира като за такива, които не са по-различни от мнозинството, разглеждат се като неразделна част от „българското“.

Таблица №11: Отношение към евреите

Вид отношение	Брой публикации	%
Положително и по-скоро положително	30	93,75
Отрицателно, с език на омразата	1	3,13
Неутрално	1	3,13
Отрицателно и по-скоро отрицателно	-	-
Не мога да преценя	-	-
	32	100,01

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Бел.: Сумарно процентите надхвърлят 100 вследствие на закръгляването при отделните подкатегории.

Положително отношение към турците и българите мюсюлмани

Групата на турците присъства доста бегло в медийното пространство – общо седем публикации (4 положителни, 2 неутрални, 1 отрицателна). Има информации за няколко криминални случая, но както и при споменатия криминален случай с арменец, трябва да се отбележи голямата разлика между описанието на подобни случаи с турци и представянето на случаи с роми. Не се прави логическа причинно-следствена връзка между престъпното деяние и етническият произход на извършителя, за който може да се съди само по името. Деянието се представя неутрално, липсват обичайните при описанието на роми негативна емоционална натовареност, обидни епитети, провокиращи омраза изрази, обобщения за цялата етническа група. Прави впечатление един много положителен репортаж, излъчен по Би Ти Ви: от двете отличнички от випуска, завършили Медицинския университет в София, едната е от турски произход и именно тя е поканена на интервю. Подчергават и етническият ѝ произход по много положителен начин: „Златният Хипократ“ д-р Айлин Фейзуллова: *Тази награда е символ на това, че мечтите се сбъдват*“ (Би Ти Ви, 25.02.2023). Положителна е и една статия за известен водещ на Би Ти Ви новините: „Юксел Кадриев зарязва телевизията?“. В него специално се изтъква турският му произход:

„Турчинът ще продължи да записва песни и като нищо след време може да се откаже да чете новините по БТВ...“ („Уикенд“, 7-13.01.2023)

Присъствието на журналисти от турски произход в национални медии (в БНТ, Айше Сали, Бюлент Мюмюнов, в Би Ти Ви, Бесте Сабри, Юксел Кадриев, в Нова телевизия, Зейнеб Маджурова, и др.) вероятно допринася в някаква степен както за нормалното отразяване на „турската“ тема в тези медиите, а също не и за цялостното нормално възприемане на тази етническа група в обществото. Това, че те са част от редакцията на съответната медия, вероятно оказва положително влияние върху нагласите на колегите им. Тук е удачно да се припомни и деветминутната емисия новини, излъчвана всекидневно по БНТ. Макар че са крайно недостатъчни като продължителност и са в часови пояс, когато повечето представители на потенциалната аудитория са на работа, тези новини са ясен медиен маркер за отговорно институционално отношение към конкретната етническа група.

Основният фактор, определящ поддържането на нормалния ѝ медиен образ обаче трябва да се търси в усилията за преодоляване на последиците от т.нар. „възродителен процес“ и последвалата „голяма екскурзия“ (1985 г.-1989 г.) при комунистическия режим, довели до антитурски настроения, особено силни в някои среди на обществото, вкл. в зората на прехода. Една от важните задачи на новия демократичен политически елит след 10 ноември 1989 г. бе да предотврати междуетническо противопоставяне и да нормализира обществените отношения. В тази обща рамка може да се отбележи, че поддържайки нормалното отразяване на турската общност, медиите по време на прехода изиграха своята положителна роля за нормализиране и успокояване на междуетническите отношения.

Едва пет от публикациите в общата съвкупност (всички положителни) са посветени на българите мюсюлмани. В дописката „Прекръстиха село заради 100 къщи. Долно Осеново стана Ново Осеново, броят на децата също расте“ в „Телеграф“ (16.01.2023) се разказва доста обширно и с много симпатии за хората от селото. Те са описвани като трудолюбиви и отговорни, работят в чужбина, но не забравят и родното си място, в което строят къщи. Като положителен факт се изтъква раждането на все повече деца. (За сравнение – при материали за роми раждането на деца никога не се представя като положителен факт). Не се споменава изрично етническият произход на тези хора, но индиректно, съдейки по имената и средата, става ясно че са българи мюсюлмани. В друга статия в същия вестник – „Седем години по-късно: Ракията убиец на Тайфи все още изгаря Якоруда“ („Телеграф“, 14.01.2023), става въпрос за смъртоносно натравяне с ракия менте на няколко човека от Якоруда. Продалият им ракията е техен съгражданин, българин мюсюлманин; осъден е и излежава наказанието си в затвора. Материалът обаче не е осъждащ, а положителен, съчувстващ и състрадателен към човека като към

добър, трудолюбив и кротък. И в двата текста не се споменава изрично етно-религиозните им характеристики. Изобщо, към хората от групата не се реферира като към не-българи. Подобна е картината и в останалите медии, доколкото българите мюсюлмани са обект на самостоятелно отразяване.

Следват кратки портрети на отношението към изследваните малцинствени и етнически групи в отделните медии. Данните са нанесени в таблици, а в анализа ще бъде обърнато внимание на отгруношението към групите, за които има по-голям брой публикации.

5. Кратки портрети: отделните медии и отношението им към Другите

„Телеграф“

Таблица №12: Отношение към малцинствените и уязвимите групи

Малцинствена / уязвима група	Брой публикации	Положително ⁹⁾	Неутрално	Отрицателно ¹⁰⁾	Отрицателно, с език на омразата	Не мога да преценя
Мигранти	40	-	40	-	-	-
Украинци (мигранти)	-	-	-	-	-	-
Роми	10	1	4	3	2	-
ЛГБТИ	3	-	3	-	-	-
Евреи	-	-	-	-	-	-
Арменци	1	-	1	-	-	-
Турци	1	-	-	1	-	-
Българи мюсюлмани	2	2	-	-	-	-
Македонци	-	-	-	-	-	-
Друго	-	-	-	-	-	-
	57	3	48	4	2	-

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Както и в цялата изследвана съвкупност от публикации, и в „Телеграф“ материалите за мигранти са най-много (40, неутрални), в случая – два пъти и половина повече от всички останали за малцинствени и уязвими групи, взети заедно.

Медията няма някакво определено отношение към разглежданата група, което, както стана ясно, е валидно и за почти всички изследвани медии. По оста „активно – реактивно“ в „Телеграф“ отношението е реактивно, т.е. медията по-скоро пасивно следва общия информационен поток, отколкото активно да работи по темата.

Сравнително рядко във фокуса на изданието попада съдбата на самите мигранти. Изключение в някаква степен е случаят с трагедията „Локорско“, при която имаше много загинали и ранени, но и там по-скоро доминираше сензационността за сметка на проявата на хуманност и разбиране. По правило липсва мигрантската гледна точка. Отношението към мигрантите не е предпоставено, рядко е симпатизиращо, но формално погледнато, всички публикации по тази проблематика са с неутрално отношение на авторите им/редакцията. На имплицитно ниво обаче се долавя повече или по-малко скрит негативизъм, напр. чрез акцентирание върху използвания от държавни институции, политици, експерти, а очевидно и от медиите термин „мигрантски натиск“. Но и тук, както вече беше отбелязано в общия анализ за медийния образ

9) В тази подкатегория влиза и „по-скоро положително“ отношение. Уточнението важи и за останалите таблици по-долу.

10) В тази подкатегория влиза и „по-скоро отрицателно“ отношение. Уточнението важи и за останалите таблици по-долу.

на мигрантите, подходът е внимателен и не се стига до крайности, до представянето им като заплаха, до генериране на омраза. Във фокуса на вниманието значително повече попада темата с трафика на мигрантите, каналджийските групи и справянето на органите на реда с тях.

Проблемите на бежанците от Украйна фактически отсъстват от страниците на вестника. Последно, но не по важност, може би е това, че групата не е водеща тема в политическата платформа на нито една от водещите политически партии.

Бяха кодирани 10 публикации за роми (три отрицателни плюс две с език на омразата, четири неутрални и само една, която може да бъде определена като положителна („Азис очаква бебе“). Като структура медийният образ на ромите във вестника за този период не се различава съществено от очернящо-карикатурния образ, създаван на тази етническа група от други медии и регистриран в предишни изследвания. Преобладават публикациите с отрицателно отношение, вкл. с реч на омразата. Вниманието на изданието се фокусира главно върху криминални сюжети (битови убийства, полицейски акции срещу престъпността в махали и др.). Прави се внушението, че етническият произход на извършителя (ром) е първопричина за, или изобщо има връзка с извършеното деяние. Внушава се че такива дейности са характерни за цялата група. Провокира се омраза към цялата група като се налага предизвикващ обществена антипатия образ.

Има и други аспекти, които е добре да бъдат отбелязани. Както бе отбелязано и по-горе, от съпоставката с отразяването на ромите през 2019 г. се наблюдава сериозно, (по-точно седемкратно) намаление на броя на публикациите във вестника по тази тема. Друг аспект, който прави впечатление е, че при отразяване на криминални случаи етнически профилираната информация не се получава от полицейски източници. Набива се на очи една статия за вече отразявано убийство в село Галиче, Врачанско, който бе буквален преразказан стар случай от преди три години. От текста не личи да има видима причина, по случая да се пише отново. По него няма никакво развитие, отдавна е приключен, убиецът излежава в затвора 18 годишната си присъда. Възможно обяснение на иначе безпричинното препубликуване на този случай е стремежът да се запълни поне до някъде образувалия се вакуум.

„24 часа“

Таблица №13: Отношение към малцинствените и уязвимите групи

Малцинствена / уязвима група	Брой публикации	Положително	Неутрално	Отрицателно	Отрицателно, с език на омразата	Не мога да преценя
Мигранти	92	8	84	-	-	-
Украинци (мигранти)	2	2	-	-	-	-
Роми	19	2	8	7	2	-
ЛГБТИ	24	-	17	4	3	-
Евреи	3	3	-	-	-	-
Арменци	1	-	1	-	-	-
Турци	-	-	-	-	-	-
Българи мюсюлмани	1	1	-	-	-	-
Македонци	-	-	-	-	-	-
Друго	-	-	-	-	-	-
	142	16	117	7	2	

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

През изследвания период в „24 часа“ са публикувани 92 публикации за мигранти (84 неутрални, осем – положителни). Беше регистрирано по-скоро реактивно отношение по темата, въпреки големия брой статии. Няма предпоставено, ясно изразено подчертано положително или отрицателно отношение към мигрантите, преобладават неутралните статии. Когато е възможно, се експлоатират и екшън сюжетите. („След гонка заловиха 10 мигранти от Афганистан в колата на дрогиран шофьор край Ихтиман“, 27.02.2023) Забелязва се обаче подчертаната политическа употреба на темата, най-често за критика срещу служебното правителство. („НС чака Демерджиев да обясни полицията работи ли, или превозва мигранти“, 5.01.2023 и др) През наблюдавания период изданието почти не информира за украинските бежанци (две положителни публикации).

Бяха регистрирани общо 24 публикации за ЛГБТИ групата (17 неутрални, седем отрицателни, от които 3 с език на омразата). Отношение на изданието към тази група не е предпоставено. То е преобладаващо неутрално, видимо се различава от ярко отрицателното в други медии, като „Труд“ например. Темата е сведена до „джендърство“. Партийната употреба на темата оформя до определена степен и медийния образ на ЛГБТИ групата. Т.е. групата присъства в медията не със своите тези, а главно чрез партийните критици към „джендърството“. В анализите на Валери Найденов отношението е подигравателно – саркастично и високомерно. По странен начин анти-джендърството на БСП хем е по-скоро критикувано от медията, макар и не остро, хем е обилно огласявано – от 24-те статии по темата 14 са свързани пряко или косвено с отразяване позиции на партията по тази тема.

На ромите или тяхната етническа група като цяло са посветени 19 публикации (две положителни, осем неутрални, девет отрицателни, вкл. четири с език на омразата). При отразяването на „ромската“ тема от това издание има някои видими промени в сравнение с враждебното ѝ представяне през 1997 г. и дори 2019 г., което беше анализирано по-горе. Налице е чувствителен спад на броя публикации. От цялата палитра с негативни стереотипи за ромите днес се развива само криминалната линия и то в умален размер. Все още в публикациите обаче могат да се прочетат етнически центрирани заглавия като „Роми пребиха и ограбиха 25-годишен във Велинград, задържаха ги“ (16.01.2023) или „Две ромски фамилии се сбиха в Монтана, ранен е полицай“ (19.02.2023), както и изрази като „група роми атакува“, „петима роми нападнаха“ и т.н.

Както вече беше посочено, и за „24 часа“ важи наблюдението, че очевидно МВР не снабдява, поне официално, с етнически профилирана информация медиите. Информации от този характер са съобщавани най-вероятно на медиите или от кмета на населеното място или по някоя друга линия, местен кореспондент запознат с контекста или ориентирани по квартал, по среда или нещо друго.

Още по-впечатляващо е, че вече има и информации, изтъкващи неромския произход на извършители на престъпления, напр. „Вижте бащата на детето, държано мъртво в апартамент във Варна“ (14.02.2023), където се прави изричното уточнение от институциите (МВР и Прокуратура): „И двамата не са от ромски произход“. Този нов подход заслужава по-задълбочен анализ в последващо изследване. Безспорно положителна пък е статията „Исус от Аймос, върнал преди година изгубен портфейл с пари: Имам си всичко“ (28.01.2023)

Таблица №14: Отношение към малцинствените и уязвимите групи

Малцинствена/ уязвима група	Брой публикации	Положи- телно	Неут- рално	Отрица- телно	Отрицателно, с език на омразата	Не мога да преценя
Мигранти	53	9	44	-	-	-
Украинци (мигранти)	8	4	3	1	-	-
Роми	4	-	2	-	2	-
ЛГБТИ	18	1	3	5	9	-
Евреи	6	6	-	-	-	-
Арменци	-	-	-	-	-	-
Турци	1	-	1	-	-	-
Българи мюсюлмани	-	-	-	-	-	-
Македонци	-	-	-	-	-	-
Друго	-	-	-	-	-	-
	90	20	53	6	11	-

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Бяха регистрирани общо 53 публикации за мигранти (девет положителни, 44 – неутрални). За отразяването на „мигрантската“ проблематика от „Труд“ в общи линии важат изводите, направени за „Телеграф“. Въпреки многобройните публикувани материали прави впечатление, че изданието проявява слаб редакционен интерес към темата. Публикациите по темата се свеждат до почти механично цитиране на материали от други медии. В една част от положителните статии „се дава“ думата на самите мигранти. В други се демонстрира хуманно отношение като се публикуват изявления от лекари в болниците за здравното им състояние.

Осем публикации (четири положителни, три неутрални и една отрицателна) са посветени на мигрантите от Украйна. Текстът с отрицателно отношение е за украинец, убил с нож свой сънародник след почерпка. Като цяло интересът към темата за украинските бежанци е слаб, както и при всички други наблюдавани медии.

Публикациите са роми са само четири (две отрицателни, с език на омразата, и две неутрални). Сама по себе си тоналността в статиите за роми в „Труд“ не се различава съществено от отношението към тях в материали, изследвани в предишни изследвания. Могат да се видят познатите досега изрази като: „Роми нападнаха лекари“, „Ромска мафия“, „Купен цигански вот“, „пълзяща циганизация“ и др.

Фрапиращо обаче е намалението с осем-десет пъти на броя на статиите за роми в сравнение с предходни години. Наблюдава се коренен поврат в позицията на вестника по темата, но не в посока от отрицателно към положително отразяване, а от отрицателно – към почти зануляване на информирането.

Много повече са публикациите за „ЛГБТИ“ проблематиката – 18 (една положителна, три неутрални и 14 отрицателни, от които девет с език на омразата). За разлика от „мигрантската“ тема например, тук забелязваме активна позиция, засилен интерес, страст и насоченост на публикациите в ярко негативна посока. Най-често се пише за „джендър“-и и по-обобщаващо за „джендър идеология“. Отличават се изрази като „брутална джендър-измама“, „содомски скакалци“, „джендърско объркване“, „брюкселско обесия по джендър-идеологията“, „ревизия на биологията и нормалното“ и съждения против „джендърите“ и техните въображаеми покровители, за което вече беше споменато. Засиления интерес на вестника към темата прави впечатление дори и само с големия брой материали по нея. По темата доста често са публикувани

статии и интервюта с различни автори, експерти, които заклеят с много емоция и цветисти изрази. Използва се остри изрази, обидни квалификации, често изведени в заглавие.

„Уикенд“

Таблица №15: Отношение към малцинствените и уязвимите групи

Малцинствена / уязвима група	Брой публикации	Положително	Неутрално	Отрицателно	Отрицателно, с език на омразата	Не мога да преценя
Мигранти	4	1	3	-	-	-
Украинци (мигранти)	-	-	-	-	-	-
Роми	16	5	4	6	1	-
ЛГБТИ	10	1	6	3	-	-
Евреи	2	1	-	-	1	-
Арменци	3	3	-	-	-	-
Турци	1	1	-	-	-	-
Българи мюсюлмани	-	-	-	-	-	-
Македонци	-	-	-	-	-	-
Друго	-	-	-	-	-	-
	36	12	13	6	5	-

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

През наблюдавания период в „Уикенд“ са публикувани 16 материала за роми (седем отрицателни, вкл. един с език на омразата, пет положителни (всичките за изпълнители – три за Азис, и по един за Софи Маринова и Ибряма), четири неутрални). Преобладават отрицателните материали, но тонът в тях не стига до крайност, като цяло е по-скоро въздържан. За съжаление, нямаме изследване на предишни периоди, в които вестникът видимо беше на крайно антилиберални, вкл. и антиромски позиции.

10 са „ЛГБТИ“-публикациите (шест неутрални, една положителна и три отрицателни). Отношението към групата е предимно неутрално, а там, където е отрицателно, внимателно премерено да не прескача границата на добрия тон. Както и в случаят с ромите, до скоро вестникът имаше доста антилиберална позиция, докато сега е доста по-обрана. В материалите, отбелязани като отрицателни, са цитирани други автори (Карбовски) или темата е в контекст. Но няма демонизиране, изобличаване, заклеяване (каквото е напр. в „Гласове“, „Труд“, „Епицентър“).

Наблюдението дава основание да се направи извода, че вестникът поддържа отразяване и на двете теми („ромска“ и „ЛГБТИ“) в един по-скоро отрицателен порядък, но доста по-обрано.

„Гласове“

Таблица №16: Отношение към малцинствените и уязвимите групи

Малцинствена / уязвима група	Брой публикации	Положително	Неутрално	Отрицателно	Отрицателно, с език на омразата	Не мога да преценя
Мигранти	6	-	6	-	-	-
Украинци (мигранти)	-	-	-	-	-	-
Роми	-	-	-	-	-	-
ЛГБТИ	11	-	3	4	4	-
Евреи	2	1	1	-	-	-
Арменци	-	-	-	-	-	-
Турци	-	-	-	-	-	-
Българи мюсюлмани	-	-	-	-	-	-
Македонци	-	-	-	-	-	-
Друго	-	-	-	-	-	-
	19	1	10	4	4	-

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Почти 2/3 от идентифицираните статии в „Гласове“ са по темата ЛГБТИ (три неутрални, осем отрицателни, вкл. четири с език на омразата). Вън от съмнение е, че тази тема е най-приоритетната за медията. Налице е видимо отрицателно, дори враждебно отношение. Тази група се описва като заплаха за нормалността, за подкопаване на устоите на обществото, застрашаваща децата и т.н. Валидни и тук са изводите, направени за отразяването на ЛГБТИ групата в „Труд“.

„Епицентър“

Таблица №17: Отношение към малцинствените и уязвимите групи

Малцинствена / уязвима група	Брой публикации	Положително	Неутрално	Отрицателно	Отрицателно, с език на омразата	Не мога да преценя
Мигранти	37	-	37	-	-	-
Украинци (мигранти)	-	-	-	-	-	-
Роми	1	-	-	1	-	-
ЛГБТИ	4	-	-	3	1	-
Евреи	5	5	-	-	-	-
Арменци	-	-	-	-	-	-
Турци	-	-	-	-	-	-
Българи мюсюлмани	-	-	-	-	-	-
Македонци	-	-	-	-	-	-
Друго	-	-	-	-	-	-
	47	5	37	4	1	-

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Както и в другите наблюдавани досега издания, и „Епицентър“ има реактивна позиция по „мигрантската“ тема, на която са посветени 37 публикации (всичките – с неутрално отношение). Не показва собствено отношение, не праща свои журналисти по събития, не кани експерти, ползва информация и коментари от други медии. Но това не означава, че не използва темата за други цели. Въпреки че отношението към мигрантите беше кодирано като неутрално, прави впечатление инструментализирането на темата за вътрешнополитически цели. Наблюдава се избиращелно тълкуване на събитията - приписване на проблемите с мигрантите на ръководството на МВР и подчертано усърдие за свързване на положителни действия с ръководството на Главна прокуратура. Обикновено отношението е видно още от заглавието (провал на МВР, нелепици на Демерджиев (вътрешният министър от служебното правителство), управленска немощ и др.). Охотно се предоставя трибуна и когато главния прокурор обвинява за проблемите с мигрантите своите критици от бившето правителство с премиер Кирил Петков (по-конкретно, бившия вътрешен министър).

Може да се обобщи, че медията по-скоро отразява разглежданите „малцинствени“ теми като фон, докато приоритетно и стриктно се придържа към линията си на този фон да отразява положително няколко важни фактора – ГЕРБ, БСП, ВМРО, ДПС и Главна прокуратура. Същевременно информира отрицателно за техните критици – най-вече предишното редовно правителство и служебния кабинет.

„Сега“

Таблица №18: Отношение към малцинствените и уязвимите групи

Малцинство / уязвима група	Брой публикации	Положително	Неутрално	Отрицателно	Отрицателно, с език на омразата	Не мога да преценя
Мигранти	14	-	14	-	-	-
Украинци (мигранти)	1	1	-	-	-	-
Роми	2	1	1	-	-	-
ЛГБТИ	2	-	2	-	-	-
Евреи	1	1	-	-	-	-
Арменци	-	-	-	-	-	-
Турци	-	-	-	-	-	-
Българи мюсюлмани	-	-	-	-	-	-
Македонци	-	-	-	-	-	-
Друго	-	-	-	-	-	-
	20	3	17	-	-	-

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

За мигранти са две трети от регистрираните публикации (14 неутрални). В тях сензационността се търси по-малко, даден е приоритет на по-сериозното разглеждане на темата, публикувани са задълбочени анализи за причините, за трафиканството. Изданието почти не са занимава с украинските бежанци. Налице е една положителна новина. („МОН разработи помагало за украински ученици“, 21.02.2023)

Темата за ромите очевидно не е във фокуса на изданието. Същото важи и за „ЛГБТИ“ проблематиката. Въпреки това вестникът заема ясна позиция срещу антиджендърството. В репортаж за дебат в парламента, авторката посочва:

„...депутатите от „Възраждане“ потънаха в разсъждения за „третия пол“, Ис-

танбулската конвенция и „джендър идеологията“, измествайки фокуса от сериозната тема за защитата от домашно насилие“. („Възраждане“ смята борците срещу домашното насилие за еничари“, 27.01.2023)

Общо взето, „Сега“, заедно с „Дневник“ са двете от наблюдаваните медии, които заемат ясна позиция, критикуваща „антиджендърството“.

„Дневник“

Таблица №19. Отношение към малцинствените и уязвимите групи

Малцинствена / уязвима група	Брой публикации	Положително	Неутрално	Отрицателно	Отрицателно, с език на омразата	Не мога да преценя
Мигранти	20	4	16	-	-	-
Украинци (мигранти)	2	2	-	-	-	-
Роми	4	3	-	-	1	-
ЛГБТИ	2	-	2	-	-	-
Евреи	3	3	-	-	-	-
Арменци	-	-	-	-	-	-
Турци	-	-	-	-	-	-
Българи мюсюлмани	-	-	-	-	-	-
Македонци	-	-	-	-	-	-
Друго	2	-	-	-	-	2
	33	12	18	-	1	2

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Изданието заема ясна позиция по „мигрантската“ проблематика, за която има 20 публикации (четири положителни, 16 неутрални), отделя свой журналистически ресурс за отразяване, дава поле и за анализ на сериозни експерти, отделя внимание и на международните аспекти на проблема. Анализът на Надежда Цекулова за статуса и проблемите на украинските бежанци у нас е единственият по рода си от всички наблюдавани медии.

По отношение на ромите (четири публикации: три положителни, една отрицателна, с език на омразата) приоритет имат експертните анализи. Много стойностен анализ на ситуацията с бездомните хора е на утвърденият експерт Росица Кратункова („България върви стремглаво към криза с бездомните“, 4.01.2023). Той не е само за ромите, но са открити като уязвима група, затова намира място в изследваната съвкупност. Анализът на Петър Чолаков („Не съм расист, но“, 27.01.2023) изтъква колко роми допринасят за спортната слава на страната като „отговор“ на изявлението на треньора на националния отбор по футбол Георги Иванов да не се привличат в отбора играчи с друг цвят на кожата. Като негативна може да бъде посочена статията „Какво ново в невидимите гета“ (13.01.2023). В нея авторката прокарва тезата за „ромската престъпност“, макар че не е формулирана дословно заплахата от нея за българския етнос, и критикува бездействието на политиките.

Три публикации (положителни) са по „еврейската“ тема. Отражават се събитията около Луковмарш, при което медията демонстрира ясна осъждаща позиция. Положително е отношението към антинацисткото шествие в София, поканен е експерт да опише историческата реалност относно антисемита ген. Луков. За разлика от другите медии, „Дневник“ не отразява ПР действията по темата на кметлицата и главния прокурор.

Публикувани са и два стойностни анализа за „ЛГБТИ“-проблематиката – на Ралица Ко-

вачева („Измамата джендър пропаганда“, 13.01.2023), както и на фондация „Анимус“ („Съучастници чрез бездействието и нехуманността си в убийството на всяка жена“, 30.01.2023).

„Дарик нюз“

Таблица №20: Отношение към малцинствените и уязвимите групи

Малцинство / уязвима група	Брой публикации	Положително	Неутрално	Отрицателно	Отрицателно, с език на омразата	Не мога да преценя
Мигранти	27	1	26	-	-	-
Украинци (мигранти)	1	1	-	-	-	-
Роми	5	-	3	2	-	-
ЛГБТИ	1	-	1	-	-	-
Евреи	3	3	-	-	-	-
Арменци	-	-	-	-	-	-
Турци	1	-	1	-	-	-
Българи мюсюлмани	-	-	-	-	-	-
Македонци	-	-	-	-	-	-
Друго	-	-	-	-	-	-
	38	5	31	2	-	-

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Три от всеки четири кодирани публикации в „Дарик нюз“ са за мигранти (една положителна и 26 неутрални). Отново, както и в другите наблюдавани медии, се вижда реактивно отношение към мигрантската тема. Фокусът е повече върху каналджийството, а не върху самите мигранти. И отново, може би несъзнателно, медията предоставя ефира си за политическата употреба на темата. Огласяват се тезите на Гешев, Борисов, ВМРО и др. за несправяне на техните политически противници с мигрантската криза. Има и два материала, в които мигрантите са представени като бреме за системите (болнична и сметопочистване. („Продължава проблемът със сметницата от мигранти в община Болярво“, 28.02.2023; „Засиленият мигрантски натиск се отразява и на ямболската болница“, 28.02.2023)

Публикациите за роми са пет (три неутрални, две отрицателни). Всички те информират за криминални деяния. Като цяло няма сериозен интерес към ромската тема, тя не е приоритетна за тази медия. Не е демонстрирано преднамерено отношение, положително или отрицателно, няма анализи, не отделя свой журналистически ресурс.

БНР

Таблица №21: Отношение към малцинствените и уязвимите групи

Малцинствена / уязвима група	Брой публикации	Положително	Неутрално	Отрицателно	Отрицателно, с език на омразата	Не мога да преценя
Мигранти	52	3	49	-	-	-
Украинци (мигранти)	4	4	-	-	-	-
Роми	14	7	5	1	1	-
ЛГБТИ	6	1	5	-	-	-
Евреи	2	2	-	-	-	-
Арменци	-	-	-	-	-	-
Турци	1	1	-	-	-	-
Българи мюсюлмани	-	-	-	-	-	-
Македонци	-	-	-	-	-	-
Друго	-	-	-	-	-	-
	79	18	59	1	1	-

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

В новинарския сайт на общественото радио през наблюдавания период са публикувани 52 материала с „мигрантска“ проблематика (три положителни, 49 неутрални). В сравнение с повечето от другите наблюдавани медии, БНР обръща много повече внимание на международното измерение на проблема с миграцията като използва своята кореспондентска мрежа. Една от положителните публикации е интервю с писателя и демограф Георги Бърдаров, който единствен от всички наблюдатели в изследваната съвкупност по проучването не представя мигрантите като заплаха, а като възможност. („Доцент Георги Бърдаров: Наблюдаваме огромни миграции на Земята“, 9.01.2023) Като цяло БНР наблюдава основно на информационния подход при отразяване на „мигрантската“ тема.

За роми са 14 от селектираните публикации от тази медия (седем положителни, пет неутрални, две отрицателни, вкл. една с реч на омразата). Преобладават материалите с положително и неутрално отношение към ромите. БНР информира и за международни аспекти на „ромската“ проблематика. Единствено в „Хоризонт“ кореспондентката на радиото в Гърция отразява специалната правителствена програма, стимулираща безработните роми да започнат свой бизнес („В Гърция започва програма за стимулиране на безработни роми да започнат собствен бизнес статия“, 12.01.2023). Има положителни публикации, свързани с Ромската нова година. Представят се и различни програми за роми на българското правителство, реализирани по линия на ЕС. Трябва да се отбележи, че в една от публикациите („Русия не е поканена на честването на 78-ата годишнина от освобождаването на Аушвиц“, 26.01.2023), макар и акцентът да е друг, цитирайки АФП, се споменава и за 25 000 загинали роми в концлагера „Аушвиц“. В информацията в другите медии се отдава дължимото само на жертвите евреи.

Налице са и две публикации с видимо отрицателно отношение към ромите, личащо от заглавието (напр. „Роми нападнаха горски служители край Дупница“, 1.02.2023).

Шест публикации (пет неутрални и една положителна) са за представители на ЛГБТИ. Петте материала с неутрално отношение на автора им информират за изяви на дейци на БСП срещу „джендър идеологията“ (доколкото може да се говори за неутралност при информиране за нечий предразсъдъци и омраза към определена група в обществото). С положително отно-

шение към ЛГБТИ са интервюта на Ирина Недева с представители на групата („*Решение на ВКС разгневи транс хората*“, 23.02.2023).

Струва си да се отбележи и много стойностното интервю за представяне на книгата на арабиста проф. Йордан Пеев, посветено не конкретно на турците като малцинствена група, а на исляма и мюсюлманите (интервю с него е направено и излъчено и по БНТ).

БНТ

Таблица №22: Отношение към малцинствените и уязвимите групи

Малцинствена / уязвима групи	Брой публикации	Положително	Неутрално	Отрицателно	Отрицателно, с език на омразата	Не мога да преценя
Мигранти	33	2	31	-	-	-
Украинци (мигранти)	-	-	-	-	-	-
Роми	9	3	6	-	-	-
ЛГБТИ	-	-	-	-	-	-
Евреи	3	3	-	-	-	-
Арменци	1	-	1	-	-	-
Турци	1	1	-	-	-	-
Българи мюсюлмани	-	-	-	-	-	-
Македонци	-	-	-	-	-	-
Друго	-	-	-	-	-	-
	47	9	38	-	-	-

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

В новинарския сайт на обществената телевизия има 33 публикации (2 положителни, 31 неутрални) за мигранти през анализирания период. В два от материалите са „дава думата“ на мигрантите да разкажат преживяванията си. („*Специално от бежанския център: Първи разказ за оцелелите момчета от ада край Локорско*“, 20.02.2023; „*Мигрантите от катастрофата до Чирпан: Гумата експлодира и катастрофирахме*“, 26.02.2023) В останалите публикации се отразяват инцидентите с мигранти и каналджийството. Неутралният тон по принцип на автора на материалите не може да скрие политическата употреба на темата в част от тях.

Бяха кодирани девет материала от БНТ за роми (шест неутрални и три положителни). Неутралните са за спекакции на полицията, но, както е видно и от отразяването по Нова телевизия (*вж. по-долу*) – налице е придържане към информацията от полицейската сводка, без да се посочва етническият характер на лицата. Положителните материали са по следните теми: едно от изданията на предаването „Малки истории“ е посветено на „*Ромите извън клишето*“ (13.01.2023), документалният филм „*Покрив е небето*“ (26.02.2023) е за многодетни ромски семейства, а Давид Сукнарков прави затрогващ репортаж за 15-годишният Исус от Айтос, който върнал портфейл с пари („*Как се промени животът на Исус от Айтос, който върна изгубен портфейл с пари и дебитна карта?*“, 28.01.2023). Като цяло, отношението на телевизията към групата на ромите е такова, каквото трябва да бъде – обективно, без стереотипи, отрицателни или положителни, без да бъде гледана с „черни очила“, без специално отношение.

Нова телевизия

Таблица №23: Отношение към малцинствените и уязвимите групи

Малцинствена / уязвима група	Брой публикации	Положително	Неутрално	Отрицателно	Отрицателно, с език на омразата	Не мога да преценя
Мигранти	41	1	40	-	-	-
Украинци (мигранти)	8	7	1	-	-	-
Роми	6	3	3	-	-	-
ЛГБТИ	5	-	5	-	-	-
Евреи	-	-	-	-	-	-
Арменци	-	-	-	-	-	-
Турци	-	-	-	-	-	-
Българи мюсюлмани	-	-	-	-	-	-
Македонци	-	-	-	-	-	-
Друго	-	-	-	-	-	-
	60	11	49	-	-	-

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

Две трети от кодираните в рамките на проучването публикации от новинарския сайт на Нова телевизия са за мигранти (една положителна, 40 неутрални). В една от публикациите говори посланикът на Афганистан. Останалият масив от материали се занимава с каналджийството и инцидентите с мигранти. Отново – значителна политическа употреба на темата като сериозен прeves има присъствието на Главна прокуратура и ГЕРБ.

Почти всички публикации за мигрантите от Украйна (седем от осем) са подчертано положителни, една е с неутрален тон. Повечето от тях са свързани с отбелязването на годишнината от започването на войната: разкази за лични истории, обширни репортажи за живота на бежанците, за помощта от институции и организации, за успехите в интеграцията им на работа и в училище, за съпричастността на българите, за благодарността на бежанците за тази съпричастност.

За роми са шест от селектираните публикации (три неутрални и три положителни). Положителни са излъченият репортаж на „Дойче веле“ от Гърция, направен със съчувстващ тон спрямо ромите, обект на полицейско насилие („Дойче веле“: *Как 16-годишно момче почина след полицейска акция в Гърция*, 9.01.2023); отразяването на Ромската нова година в Сливен („Песни и танци в Сливен за Ромската Нова година“, 14.01.2023) и много положителният документален филм за великолепната актриса Наталия Цекова (автор на няколко моноспектакъла, играе в много театрални постановки в столични театри, снима се и в доста филми) в рубриката „Ничия земя“ („Ничия земя“: *За пътя до сцената*, 27.01.2023). Неутралните материали са за кмета на населеното предимно с роми плевенското село Буковлък и два, информиращи за полицейски спецакции във Видинската ромска махала. При тях е налице стриктно придържане към информацията от полицейската сводка и без обичайните до скоро прийоми, характерни и за тази медия преди време – създаване на емоционално негативен фон, внушение за етническият произход като първопричина за извършването на криминалното деяние, обобщения, че тези дейности са характерни за цялата група и заклеймяването ѝ, използване на предизвикващи антипатия и омраза изрази, словосъчетания и т.н.

Всички пет публикации по „ЛГБТ“- темата отразяват неутрално (без коментар) изявление на дейци на БСП по повод „джендър идеологията“.

Таблица №24: Отношение към малцинствените и уязвимите групи

Малцинство / уязвима група	Брой публикации	Положително	Неутрално	Отрицателно	Отрицателно, с език на омразата	Не мога да преценя
Мигранти	46	8	38	-	-	-
Украинци (мигранти)	5	5	-	-	-	-
Роми	9	3	4	1	1	-
ЛГБТИ	3	3	-	-	-	-
Евреи	2	2	-	-	-	-
Арменци	3	2	1	-	-	-
Турци	1	1	-	-	-	-
Българи мюсюлмани	2	2	-	-	-	-
Македонци	-	-	-	-	-	-
Друго	-	-	-	-	-	-
	71	26	43	1	1	-

Източник: собствено проучване, януари-февруари 2023 г.

През разглеждания период на новинарския сайт на Би Ти Ви са публикувани 46 материала за мигранти (осем положителни, 38 неутрални). Сред положителните публикации впечатление прави тази за добре интегриран в България сириец – бръснар. („Сириец с бръснарски салон в София: Там живот няма, има по час ток на денонощие“, 20.02.2023) Излъчени са и интервюта със самите мигранти, „дава им се думата“ за това, какво им се случва, показани са в нормален, човешки образ („Само пред bTV: Говори братът на Нисар – един от мигрантите, загинали в камиона ковчег“, 21.02.2023 и др., плюс интервюто с афганистански посланик). Има и три репортажа с подчертано съчувствие след трагедията със загиналите мигранти („Мигрантите край Локорско - премръзнали и обезводнени, дълго стоели без храна“, 17.02.2023, „Шокът за оцелелите мигранти: Един от тях в психомоторна възбуда, овладяват го четирима“, 17.02.2023). Останалите публикации са неутрални, следват по инерция информационния поток. И при тях има опити за политическа употреба на темата.

Девет от селектираните публикации са за роми (четири неутрални, три положителни, две отрицателни, от които една реч на омразата). Двата материала с отрицателно отношение към представителите на тази етническа група са 7-8 минутни репортажи на кореспонденти от мястото на събитието в провинцията; излъчени са в най-гледано време на сутрешния блок. И в двата случая ключов момент е създаването на емоционално негативен фон. За основа служи някакъв конкретен случай и се внушава, че етническият произход на маргинализирани представители на тази етническа група е първопричина за извършването, респ. намерение за извършване на някакво криминално деяние. („Двойката, опитала да открадне луканки: Мъжът скоро излязъл от затвора и накарал жена си да действа“, 5.01.2023; „Мъжете влизат необезпокоявани в имоти в Краводер“, 25.01.2023)

Въпреки споменатите „рецидиви“ от старите подходи на отразяването на ромската тема, налице са и някои положителни развития. При двата описани случая включванията от мястото на събитие бяха само по едно, не присъстваха в аналитични предавания, не бяха канени дежурните при поводи като този политици – коментатори да „обясняват“ станалото, и бяха представени на по-задни места в новинарските емисии.

При публикациите с неутрален тон за ромите се информира в някакъв криминален контекст – спецакции на полицията и др. Те са кодирани като „неутрални“, защото на практика са директен преразказ на сухата полицейска сводка, без да се дава мнение, не съдържат обичайната негативна емоционална натовареност. И трите положителни материала са свързани с отбелязването на Васильовден - Ромската нова година.

За всички останали групи материалите са положителни. Няма фиксация върху ЛГБТИ, както в някои онлайн медии, излъчват се само положителни материали. Материалите за евреите също са само положителни, но както и при другите медии, те са във връзка с чествания на историческа годишнина.

За турци е само един материал („Златният Хипократ“ д-р Айлин Фейзуллова: Тази награда е символ на това, че мечтите се сбъдват“, 25.02.2023), но той е много положителен – от двете отличнически от випуска завършили Медицинския университет в София една е от турски произход и именно тя е поканена на интервю. Подчертават и етническият ѝ произход по много положителен начин. Двата материала за българи мюсюлмани са пример за традиционното положително отразяване на това малцинство.

6. Заключение

Трудно е да се даде обобщена оценка за медийното отношение към наблюдаваните групи, главно поради тяхната нееднородност. Традиционните малцинствени групи – роми, турци, българи мюсюлмани (помаци), евреи, арменци, са български граждани, векове наред са живели по тукашните земи и повече или по-малко са част от общ социокултурен контекст заедно с мнозинството от етнически българи. Те са изградили някакви отношения с мнозинството, към тях има определени обществени нагласи, които в някаква степен са основа и за медийното отношение към тях. Двете групи мигранти – от Близкия Изток и Северна Африка, респ. от Украйна, са граждани на други държави и са част от повече или по-малко друг културен контекст. В този смисъл е трудно да се сравни отношението към тях с отношението към традиционните малцинствени групи. Обществените нагласи към тях са други и съответно друго е и медийното отношение. Групата на ЛГБТИ пък има други специфични особености, основани не на етническа, национална или религиозна принадлежност, а на сексуална ориентация или джендър идентичност, което също предопределя и друго отношение.

От друга страна и в самите медии, както стана ясно от анализирания съдържание в 13 телевизии, радио, новинарско-аналитични сайтове и вестници, няма единно отношение към тези групи, както общо за всички, така и поотделно. Едно е медийното отношение към традиционните малцинствени групи, друго е към мигрантите, трето е към ЛГБТИ общността. Отделно, по отношение на традиционните малцинствени групи има разлики, понякога много съществени, ако вземем например отразяването на роми и на турци.

Наблюдението дава основание да се направи изводът, че въпреки сериозните дефицити в българската медийна система, диагностицирани периодично от авторитетни международни и български неправителствени организации и институции, в медийното пространство е налице плурализъм (макар и с дефектни полета), при отразяването на различните от мнозинството, на уязвимите в обществото, на „другите“. Този все още не изцяло зрял плурализъм има различни измерения, проявява се и по оста либерално – консервативно.

По-голямата част от изследваните медии са въпрели класическите постулати на социално отговорната журналистика (надграждащи либералната теория за свобода на медиите). Професионалните стандарти, изведени от основните етични норми на журналистическата професия, са залегли в Етичния кодекс на българските медии. Очевидно редакционната политика на повечето наблюдавани медии е подчинена на ценности като зачитане на малцинствата, уважаване на човешки права, недопускане на език на омразата; съблюдают се и основни принципи на политическата коректност.

Има, разбира се и нюанси в тази част от медийното пространство, която условно може да се нарече „либерална“. В някои медии отношението към разглежданата тема с малцинствените и уязвимите групи е проактивно. Това са „Дневник“, „Сега“, БНР (особено „Хоризонт до обед“ с водеща Ирина Недева). Към тях може да причислим и отделни предавания на БНТ („Малки истории“), Нова телевизия („Ничия земя“) и др. Те разглеждат проблемите на малцинствените и уязвимите групи не само при информационен повод, но дават и поле за задълбочени анализи на утвърдени експерти, демонстрират ясна и активна позиция, вижда се стремеж да се възпитават обществените нагласи, а не да се следват пасивно.

На либералните ценности и социалната отговорност на журналистиката, вкл. към изследваните групи, като цяло е подчинена редакционната политика и на трите големи телевизии. Въпреки това при тях се забелязват и някои дефицити. Те биха могли да бъдат обяснени с нежеланието им да загубят онези части от широката си аудиторията, които са настроени по-традиционно и по-консервативно.

Останалите медии в проучването, за които беше установено, че в една или друга степен не спазват повелите на професионалната етика по отношение на малцинствените и уязвимите групи, могат да бъдат причислени към по-консервативния сектор: „Труд“, „Гласове“, „Епицентър“, а в някаква форма, макар и по-софистицирана, „24 часа“. Що се отнася до по-аморфния като поведение „Уикенд“, неговата редакционна линия отразява може най-добре колко трудно е за журналистите в България – част от едно по-традиционно и по-консервативно общество, да скъсат с трайно установени стереотипи и клишета към Различния:

*„В края на миналия век нямаше неолиберализъм и ЛГБТ култура... тогава беше почти комплимент да наречеш някоя жена „ку*ва“ (маркирано – И.И.), някой смугъл гражданин „мангал“ или младеж, който не ходи на мачове „недал“. (Евгени Чертовенски, „Уикенд“, „Не ревете за Лена, тя сама си е виновна ... като Диана Димитрова“, 14-20.01.2023)*

Могъщите някога вестници имат все по-малка аудитория, но позициите им към определени групи и проблеми са доста остри и безспорно се забелязват. В редакционната им линия има ясно заявена позиция срещу принципите на политическата коректност в частност, и културния компонент на неолиберализма като цяло. Като тяхна основна таргет група ясно се очертава ЛГБТИ общността. Всъщност само на тези медии се дължи първото ѝ място като група, срещу която най-силно се използва езикът на омразата. Представителите на тази общност са демонизирани, описвани са с много ярко негативни краски, тя е представяна като основна заплаха за страната, националната ни идентичност, нормалността.

При „ромската“ тема дельт на отрицателните материали, вкл. такива с език на омразата, остава висок, но в значително намалени пропорции в сравнение с предходни години, ако съдим по сравненията в осведомяването на „Телеграф“, „24 часа“ и „Труд“ и някои авторски наблюдения за другите медии. Въпреки някои вече цитирани случаи на по-задълбочено, вкл. по-позитивно представяне на ромите и техните проблеми, може да се твърди, че българските медии като цяло все още не разглеждат тази малцинствена група като интегрална част от българското общество.

В същото време изследването показва, че разобличаващата страст на някои изданията вече е насочена в посока на друга група. Докато по време на преобладаващата част от медиите като враг бяха конструирани ромите, то сега такова отношение се забелязва към представителите на ЛГБТ общността. Понятия, въведени като ключови в досегашната медийна реалност като „циганска престъпност“, „циганизация“ и т.н. се срещат по-рядко, докато зачестява употребата на „джендър идеология“, „джендъризъм“, „Истанбулска конвенция“ – като символи на злото, и др.

По отношение на мигрантите медиите като цяло запазиха неутрален и може да се каже нормален тон. Той трябва да бъде приветствен с оглед на реалната заплаха за генериране на силни антимигрантски настроения в поне някои от медиите и сред по-широки слоеве в обществото поради един набор от неблагоприятни фактори: нарастващият брой мигрантите, които

идват в страната, фактът, че те са от друг културен и религиозен контекст (без украинските бежанци), както и всеобщото разбиране, че България не е богата страна, за да си позволи големи допълнителни разходи за издръжка на мигрантите. Тази предпазлива и разумна медийна реакция без съмнение помогна за формирането на едни сравнително нормални обществени нагласи по темата. По разбираеми причини: културна и религиозна близост, Украйна в ролята на жертва на Русия и др., много по-положително беше отношението на медиите към украинските бежанци. В периода на проучването обаче, поради причини, които вече бяха описани, публикациите за тях съставляват незначителна част от информационния поток. Разбира се, ситуацията с мигрантските потоци е динамична и не може да се гарантира, че досегашната балансирана позиция на медиите спрямо мигрантите от Близкия Изток и Северна Африка и позитивното отношение към мигрантите от Украйна ще останат константни.

Спрямо останалите традиционни малцинствени групи – турци, българи мюсюлмани, евреи, арменци – всички медии са настроени положително. Обясненията за изцяло положителното отношение към турците – най-голямата етническа група в страната, могат да се търсят в посока на ясно декларираната воля на най-високо политическо ниво за цялостната им интеграция в обществото, както и във волята на самите медии да съдействат на този процес, вкл. чрез привличане на журналисти от турски произход в своите редакции. В същото време трябва да се отбележи, че мониторингът не установи нито една публикация за македонци (български граждани, завяващи при преброяванията македонска идентичност).

7. Библиография

БНТ 1 („Денят започва“) (2023): „Каракачанов: Има външни фактори, които натискат ГЕРБ и ПП-ДБ да направят коалиция“, 20.04., <https://bnt.bg/news/karakachanov-ima-vanshni-faktori-koito-natiskat-gerb-i-pp-db-da-napravyat-koaliciya-v342873-317184news.html>

Инджов, Иво (2015). Образът на ромите в българския печат. Newmedia21, 14.04., <https://www.newmedia21.eu/izsledvaniq/obrazat-na-romite-v-balgarskiya-pechat-2012/>

Национален съвет за журналистическа етика, <https://mediaethics-bg.org/%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%B5%D0%BD-%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-2/>

Офнюз“ (2023). АЕЖ: Парламентът да създаде анкетна комисия за разследване на държавна намеса в медиите, 13.06, <https://offnews.bg/medii/aezh-parlamentat-da-sazdade-anketna-komisiaz-razsledvane-na-darzhav-802737.html>

Спасов, Теодор, Рада Наследникова, Симона Велева (2021). Езикът на омразата – не просто думи. Насоки за журналисти. Асоциация на европейските журналисти – България (АЕЖ), София, https://aej-bulgaria.org/wp-content/uploads/2021/09/not_just_words_2.pdf

Филева, Лора (2022). „Репортери без граници“: Хватката на властта над медиите отслабва“. „Дневник“, 3.05, https://www.dnevnik.bg/bulgaria/2022/05/03/4342085_reporteri_bez_granici_hvatkata_na_vlastta_nad_mediite/

Russinov, Rumyan (2019). Hate Speech Against Roma in Bulgaria after 1990: constructing an Enemy. Friedrich-Ebert-Stiftung Büro Budapest, http://www.fesbp.hu/common/pdf/Hate_Speech_Russinov_20160519.pdf

8. Приложения

8.1. Приложение 1: Списък с публикациите в 13-те медии (януари-февруари 2023 г.)

Публикации в „Телеграф“ (Telegraph.bg)

- 1 НЕПОНОСИМА ЖЕСТОКОСТ: Озверели келеша пребиха до смърт самотник заради ракния
- 2 ПОРЕДНА ИЗЦЕПКА: Закопчаха служител на МВР, превозвал мигранти
- 3 КРАЙ ПЛОВДИВ: Сгасиха бус с нелегални мигранти на магистрала „Тракия“
- 4 Униформеният с мигрантите имал двама помагачи
- 5 УДАР: Сгасиха трафиканти в центъра на София (ВИДЕО)
- 6 МЕЛЕ НА „ТРАКИЯ“: Тежка катастрофа с мигранти (СНИМКА и ВИДЕО 18 +)
- 7 РЕЦИДИВИСТ: Спипаха мъж с дебело кримидосие да вози мигранти
- 8 РЕВОЛЮЦИЯ: Искат забрана на джендър пропагандата у нас
- 9 След като шофьорът избяга от мелето: Задържаха заподозрян за превоза на мигрантите, катастрофирали на „Тракия“
- 10 ТРАГЕДИЯ: Тригодишно дете загина в катастрофа край Враца
- 11 СЕДЕМ ГОДИНИ ПО-КЪСНО: Ракията убиец на Тайфи още изгаря Якоруда
- 12 ИЗРИГНА: Соломон Паси попиля принц Хари
- 13 Прекръстиха село заради 100 къщи
- 14 ТАКОВА НЕЩО НЕ СТЕ ВИЖДАЛИ: Банго Васил дойде с яки гюбеци върху коли (ВИДЕО)
- 15 ЕКСКЛУЗИВНО: Спецакция „Хавала“ срещу каналите за трафик на бежанци
- 16 Говорителят на главния прокурор със стряскащи данни за мигрантския поток
- 17 СЪПРОТИВА: Грузинец –трафикант пръска граничари със спрей при преследване
- 18 АКЦИЯ ХАВАЛА: Мигранти плащат по 10 000 евро за ВИП превоз
- 19 ПРЕЗ СИСТЕМАТА „ХАВАЛА“: Хилядарка за квартира на бежанец в София!
- 20 СПЕЦАКЦИЯ: Почерня от униформени в столицата
- 21 ПО ВРЕМЕ НА АКЦИЯ: Спипаха нелегални мигранти и каналджия в апартамент в столичен квартал, изведоха ги с безелници
- 22 ХВЪРЛИ БОМБАТА: Азис очаква бебе №3 (ВИДЕО)
- 23 УЖАСЯВАЩО: 6-годишно с изгаряния от цигара по лицето (ВИДЕО и СНИМКИ 18+)
- 24 ПО ВРЕМЕ НА АКЦИЯ: Българин закопчан в Румъния за трафик на мигранти, участвал в престъпна банда взимала, по 13 000 евро за „услугата“
- 25 НЕЖНА МАФИЯ: Мацки прибират по €5000 за трафик на бежанци
- 26 Гълъб Доне се срещна с австрийския канцлер, зачекна темата „Шенген“
- 27 ОФИЦИАЛНО ПОСЕЩЕНИЕ: Румен Радев посрещна австрийския канцлер Карл Нехамер
- 28 МИСТЕРИЯ: 200 непълнолетни мигранти са изчезнали от хотелите си във Великобритания
- 29 ЕКШЪН ВЪВ ВИДИН: ГДБОП с мащабна операция
- 30 Европа не ще повече мигранти: Австрия иска 2 млрд. евро за ограда между България и Турция
- 31 НА ХРАНИЛКА: Аксел насили и закла Андреа, а сега лентайства в затвора!
- 32 ВНИМАНИЕ: Ало измамници ни удрят от Гърция
- 33 Убийците на аптекарката се топят за по-малки присъди
- 34 Папа Франциск призова хората да помислят за мигрантите
- 35 СТРАШНА ТРАГЕДИЯ: 18 мигранти открити мъртви край София! (СНИМКИ+ВИДЕО)
- 36 ИЗВЪНРЕДНО: Има арестуван за смъртта на 18-те мигранти край София
- 37 Демерджиев: В дъното на трагедията с мигрантите стои човек, осъждан за каналджиество
- 38 РАЗКРИТИЯ: ДНК издава трафикантите на мигранти
- 39 СЛУЧАЯТ „ЛОКОРСКО“: Мигрантите в камиона-ковчег умирали бавно и мъчително
- 40 ТРАГЕДИЯТА „ЛОКОРСКО“: Стана ясно кой е шофьорът на камиона-ковчег
- 41 СЛУЧАЯТ „ЛОКОРСКО“: „Пирогов“ с последни данни за състоянието на мигрантите от камиона-ковчег
- 42 Демерджиев срещу Прокуратурата: Полицията хваща каналджиите, съдят ги пуска
- 43 СЛЕД ТРАГЕДИЯТА В ЛОКОРСКО: Трима служители на Европол пристигат в България
- 44 1 ГОДИНА ВОЙНА: Русия е готова да поднови изпитанията на ядрени оръжия (ВИДЕО)
- 45 СЛУЧАЯТ „ЛОКОРСКО“: Изписаха от ВМА мигрантите, открити в камиона
- 46 Платихме 166 000 лв. за адвокати на деца бежанци
- 47 Изправят пред Темида сириец за трафик и смърт на мигрант

48 ТРАГЕДИЯТА „ЛОКОРСКО“: 7 селяни в схемата с бежанците, наели ги около Бургас
49 Арабистът проф. Владимир Чуков пред „Телеграф“: Трябва да се борим с мигрантската криза по гръцки модел
50 Зрелищни кадри от ареста на Амет, издиран за убийството в „Арман махала“ (ВИДЕО)
51 Криминални експерти пред „Телеграф“: Схемата с тайниците идва от Близкия изток
52 Още една партия се отказа от изборите. Останаха 22-ма претенденти за място в парламента - Новите 240
53 ИЗВЪНРЕДНО: Нова катастрофа с мигранти, има загинал! (СНИМКИ+ВИДЕО)
54 СЛЕД УЖАСНИЯ ИНЦИДЕНТ НА „ТРАКИЯ“: Откриха и втория бус с нелегални мигранти
55 СЛЕД УЖАСНИЯ ИНЦИДЕНТ НА „ТРАКИЯ“: Прокуратурата с подробности за прекарването на мигрантите
56 ЕКШЪН НА МАГИСТРАЛАТА: След гонка спипаха дрогиран, возил 10 мигранти
57 СКАНДАЛНО: Трафиканти возят мигранти дрогирани и без книжки

Публикации в „24 часа“ (24chasa.bg)

1 Осъдиха каналджия, спипан със 7 мароканци край село до Карлово
2 Задържаният за трафик на мигранти полицаи е от СДВР, имал кредити
3 Арестуваха служител на МВР край Пловдив, превозвал 31 мигранти
4 Заловиха бус с 12 нелегални мигранти край Пловдив
5 За първи път в САЩ екзекутираха транссексуална жена, убила приятелката си още като мъж (Обзор)
5 Профилът на емигранта – мъж над 30 години, със средно образование (24chasa.bg)
6 НС чака Демерджиев да обясни полицията работи ли, или превозва мигранти
8 Моден дизайнер и ЛГБТ активист е намерен мъртъв в метална кутия в Кения
9 160 хиляди мигранти сме спрели за година
10 Експерти: Трафикът на мигранти се контролира от Истанбул, полиците ни са „консуматив“
11 Задържаха 25-годишен за превоз на мигранти в София
12 Папа Франциск прие на аудиенция Джорджа Мелони
13 Седем са задържаните на „Лъвов мост“ нелегални мигранти (Обновена)
14 Вижте полицаия трафикант, заловен с 31 мигранти до Пловдив (Снимки)
15 Заловиха край Пловдив 9 мигранти в бус, управляван от дрогиран шофьор
16 Задържаха 21 мигранти в бус на мъж с 31 криминални прояви на АМ „Тракия“
17 Двама мъже от Сандански отиват на съд, превозвали нелегално 54 афганистанци
18 Заловиха бежанци, превозващи нелегални мигранти в Карлово
19 Осъдиха бивш военен за трафик на мигранти в Сливен
20 „Хюман Райтс Уоч“: България е упражнявала насилие върху мигранти
21 България спряла 164 хил. мигранти да влязат от Турция през Елхово
22 Гешев започна акция „Хавала“ срещу трафикантите на мигранти
23 Сийка Милева: Акция „Хавала“ започна заради петкратното увеличение на мигрантския натиск
24 Свалиха 19 бежанци от автобус при полицейска проверка в Хасково
25 Роми пребиха и ограбиха 25-годишен във Велинград, задържаха ги
26 Чалга и кръшни танци върху коли втрещиха посетителите на столичен мол (Видео)
27 Осъден за убийство с ново наказание - за побой на трима в Кюстендил
28 Заловиха над 50 мигранти, опитали да преминат пеша КПП в Бургас
29 Сийка Милева за „Хавала“: 2000-3000 евро са плащали мигрантите на трафикантите (Видео)
30 Нидерландия забрани дискриминацията спрямо сексуалната ориентация
31 Нов букет рози за Нинова, но този път с искане за референдум (Снимки)
32 Хванаха 7 нелегални мигранти в апартамент в София
33 Нападнаха с метални тръби свидетел срещу Ценко Чокров
34 Заловиха нападателите на данъчния Веселин Тушинов от село Галиче, свидетел срещу Ценко Чокров
35 Осъдиха трима мъже, превозвали мигранти с микробус
36 Вижте Гарабед, задържан за убийството и разчленяването на Еранухи в Русе
37 Българин е сред 21 души, задържани в Румъния за трафик на мигранти, взимали по 13 000 евро за „услугата“
38 Ердоган обеща социални жилища за ромите
39 Гладни мигранти нахлуват по къщите в Кюстендилско
40 Австрия щедра с парите, за да я пазим от мигрантите, а за Шенген - не е ясно
41 Чехия е задържала близо 30 хиляди нелегални мигранти през 2022 г.
42 МВР: Близо 17 000 мигранти са задържани през 2022 г.
43 7 г. след като Тайфи отрови 4-ма с ракия, ще лежи 54 месеца – още е мистерия откъде я е взел

- 44 10 са задържаните в Бургас, разследват ги за кражби и наркотици
- 45 Папа Франциск: Да бъдеш хомосексуален не е престъпление. Да, това е грях
- 46 ГДБОП с акция срещу лихвари във Видин (Видео, снимки)
- 47 ЕС ще връща повече мигранти обратно в Африка, Близкия изток и Азия (Обновена)
- 48 Депутатите се скараха за домашното насилие и джендърите, наказаха Цончо Ганев
- 49 Парламентът реши: без по-строги мерки срещу домашното насилие
- 50 Повдигна обвинение на трима, задържани за лихварство във Видин
- 51 Исус от Айтос, върнал преди година изгубен портфейл с пари: Имам си всичко
- 52 Бежанецът, спипан с 4-ма мигранти в Карлово, се споразумя с прокуратурата
- 53 Заловиха 31 нелегални мигранти при спецоперация в Пернишко
- 54 Кмет на бургаско село задържа група нелегални мигранти
- 55 Двама горски служители се измъкнаха от среднощен капан на 50 роми от Дупница
- 56 Двама души загинаха при тежка катастрофа край Враца
- 57 Напрежение заради Виетнамските обществения, жена е нападната при опит за кражба
- 58 ВМРО събира подписи за референдум дали да се забрани джендърството
- 59 ЕК: Вдигането на стени по границите на ЕС не е добро решение
- 60 Задържаха трафикант на 40 мигранти в Монтана
- 61 „Галъп“: Българите не са сред най-нетърпеливите да емигрират, много повече са гърците и македонците)
- 62 Японският премиер уволни помощник, който не искал да живее с гейове и лесбийки
- 63 Великобритания забранява на мигрантите да обжалват депортиране
- 64 Спипаха асеноградски полицаи да хъркат в патрулката, вместо да ловят мигранти
- 65 Четирима мъже, обвинени за трафик на 13 мигранти от Афганистан
- 66 Двама влизат в затвора за по 8 месеца, помагали на незаконни мигранти от Мароко
- 67 Виктор Орбан: Оградите защитават цяла Европа
- 68 Мъжът, заподозрян за убийството във Варненско, се върнал вчера от чужбина
- 69 Наложиха „подписка“ на ломчанин, превозвал 39 мигранти към Румъния)
- 70 Лидерите от ЕС се споразумяха за по-строги мерки за справяне с незаконната миграция
- 71 Нинова: БСП няма да се коалира с ГЕРБ, референдум ще реши след изборите с кого ще сме
- 72 Идея: БСП да иска референдум за джендърството в училищата
- 73 Референдум за джендър идеологията и декларация за Румен Овчаров - приоритетни за БСП
- 74 Баща и син от Съединение осъдени на по 62 г. затвор в Гърция за трафик на мигранти
- 75 Иван Таков поведе шествието „Хора, бдете - не на фашизма!“
- 76 Проучване: Над 60% от японците подкрепят еднополовите бракове
- 77 Андрей Райчев: Нашите политики непрекъснато доносничат на Запад
- 78 В училища в столичните квартали „Факултета“ и „Христо Ботев“ се проведе образователен „Празник на здравето“
- 79 Вижте бащата на детето, държано мъртво в апартамент във Варна
- 80 Фронтекс отчита лек спад на незаконните мигранти
- 81 Нови 200 хил. работни места откриват в Гърция тази година
- 82 Няма леви, няма десни - има само луди и нормални
- 83 Емил Радев настоя за повече евросредства за справяне с мигрантския натиск
- 84 Евреите не трябва да се страхуват от това да бъдат евреи
- 85 Спипаха сириец да превозва мигранти след гонка с полицията в Пловдив
- 86 18 мигранти загинаха в тайника на камион край София (Снимки)
- 87 Дете е сред починалите мигранти в камиона, 34-ма са по болници в София след инцидента
- 88 Асен Меджидиев за загиналите мигранти: Останали са без кислород дълго време (Видео)
- 89 Цветан Цветанов: Не може да се справим с мигрантите без интелигентни системи
- 90 Крум Зарков: Нека да спрем да говорим за хората, било то и бежанци, като за скакалци
- 91 Сийка Милева: Нямахме да правим оглед на 18 трупа, ако охраната на границата беше на нужното ниво
- 92 Борислав Сарафов: Към момента има четирима задържани по случая с 18-те загинали мигранти (Видео)
- 93 Петър Витанов: Изключването ми е политическа репресия, ще кандидатствам за член на Германската социалдемократическа партия
- 94 Синът на шофьора на камиона с мигранти: Той не е трафикант, сам се е предал
- 95 Виктор Кузовов е шеф на каналджииите, Атанас Атанасов карал камиона с мъртви мигранти (снимки от мястото на трагедията)
- 96 Експертът Терзийски: Системата на МВР беше разклатена злонамерено от Рашков
- 97 Спас Спасков: Мигрантите ще се възстановят до седмица, но шокът от умиращи до теб е изключителен

- 98 Таско Ерменков: Членове на БСП са работили против партията
- 99 В БСП обсъждат кандидатите си за депутати на извънредните избори
- 100 Лидерът на бандата, погубила 18 души, 2 пъти хващан с бежанци през 2022 г. (обзор)
- 101 Полицията залови 43-ма мигранти и шофьора им на АМ „Тракия“
- 102 Талибаните искат България да накаже виновните за смъртта на мигрантите край село Локорско
- 103 Посланик Сайфи: Афганистанците предпочитат да са в камиона, отколкото в родината си
- 104 Разпитаните дали подробни обяснения за престъпната схема със загиналите мигранти
- 105 Две ромски фамилии се сбиха в Монтана, ранен е полицай
- 106 Шофьорът на камиона, в който се задушиха мигрантите, знаел, че вентилаторът не работи
- 107 Вижте петима от обвинените за мъртвите 18 мигранти, открити край Локорско (Снимки)
- 108 Служители на Европол пристигат в България, за да разследват смъртта на мигрантите край Локорско
- 109 МОН разработи помагало по български език за украинци
- 110 МВР: 631 мигранти са задържани у нас само през януари
- 111 Идея: Държавата да плаща на трафикантите, за да предават бежанците
- 112 Полицаян не влезали в групите в WhatsApp, извозващи бежанци, нямали право
- 113 Ген. Василев: С преводачи и разпити ще се знае има ли сред влезлите мигранти опасни
- 114 Подобрява се състоянието на пострадалите мигранти от камиона ковчег край Локорско
- 115 Костадин Костадинов: Границата не се охранява ефективно, да иде армията
- 116 Откриха труп на мъж в ромска махала в Пловдив, разследват убийство (Обновена)
- 117 Братът на един от загиналите мигранти разпознал трупа на своя роднина във видео
- 118 Шефката на Гранична полиция: Справяме се на фона на безпрецедентния натиск
- 119 Нинова поздрави ВКС за решението, че съдът не може да допусне промяна на пола
- 120 Тайните мотиви на ВКС срещу смяната на пола
- 121 България: когато мигрантите са превърнати в бизнес
- 122 7,2 процента от американците се самоопределят като ЛГБТ
- 123 Задържаха шестима членове на престъпна група за трафик на мигранти в Сърбия
- 124 Грузинец е канадджията, бягал от полицията в София
- 125 Гърция издирва четирима паднали от лодка мигранти
- 126 Нешка Робева и Иван Гарелов в комитета на БСП за референдум срещу джендър образованието
- 127 Полицията не позволи провеждането на „Луковмарш“ в София
- 128 Бус с мигранти катастрофира при гонка на АМ „Тракия“, има загинал (Обновена, видео)
- 129 11-годишно дете е сред тежко ранените от буса с мигранти
- 130 Откриха край Перник и втория бус с нелегални мигранти
- 131 Драма и катастрофи със 120 афганистанци в 3 буса, хванаха боса на канала - на 4 януари го разпитвали (ОБЗОР)
- 132 Димитър Камберов от Ракитово е заподозрян като организатор на канала за мигранти
- 133 Обвиниха шофьори на микробус, хванати с 46 мигранти АМ „Тракия“
- 134 Гешев поиска от МВР, ДАНС и разузнаването информация за трафика на мигранти
- 135 Тихомир Безлов: България е само част от канали за мигрантите. Организацията е от страната по произход
- 136 Хванаха кола със 7 мигранти на Подбалканския път
- 137 Иван Демерджиев: ЕК ще обезпечи границата ни с Турция с техника и кадри (Видео)
- 138 След гонка заловиха 10 мигранти от Афганистан в колата на дрогиран шофьор край Ихтиман
- 139 Иван Савов: Трафикът на мигранти никога не е спирал, за него не се говореше
- 140 Корнелия Нинова: Децата и семейството са ценност. Битката за тях е кауза
- 141 Георги Свиленски: Няма напрежение за листите на БСП
- 142 Петимата задържани за смъртта на 18 в камиона ковчег остават в ареста

Публикации в „Труд“ (Trud.bg)

- 1 Жандармеристът, превозвал 31 мигранти в бус, получил от тях по 400 лв. на човек
- 2 Заловиха бус с нелегални мигранти в Пловдивско
- 3 Валентин Радев: Трафикът на мигранти вече е бизнес, МВР не може да се справи
- 4 Задържаха 25-годишен, превозвал четирима сирийци в София
- 5 България удължава закрилата на украинските бежанци, заяви вътрешният министър
- 6 Полицията, арестуван за трафик на мигранти, остава в ареста
- 7 Костадин Костадинов помогнал на пострадалите чужденци от катастрофата на Тракия: Нито една кола не спря да пита какво става

- 8 Задръжаха сириец и мароканка, превозвали нелегални мигранти
- 9 Роми нападнаха лекари във Враца след катастрофа със загинало дете
- 10 Първо дело за ЛГБТ пропаганда в Русия - срещу издателство
- 11 Година затвор и порицание за 18-годишния бяч Джан Махмуд
- 12 Според годишен доклад на "Хюман Райтс Уоч": България продължава силово да отблъсква мигранти
- 13 Иван Гешев и вътрешният министър на Турция Сюлейман Сойлу: Ще противодействаме на нелегалната миграция и трафика на хора
- 14 7 куршума за цигански барон след рекет
- 15 Сийка Милева: През 2022 г. наблюдаваме петкратно увеличение на мигрантския натиск по българо-турската граница
- 16 МОН: 2250 деца и ученици от Украйна са записани в български училища и детски градини
- 17 Петер Сиярто в София: Миграцията не трябва да се управлява, а да се спре
- 18 Спаси София - следващата брутална джандър-измама
- 19 Сийка Милева: Трафикирането на един мигрант е около 3000 евро, ВИП услугата достига до 10 000 евро
- 20 ВМРО ще подкрепи референдума за запазване на лева и забрана на джандър пропагандата - Труд
- 21 Гл. комисар Росица Димитрова: В топ 3 на влизащите у нас мигранти са тези от Афганистан, Сирия и Ирак
- 22 Заловиха нелегални мигранти от Мароко в апартамент в София
- 23 Главният прокурор Иван Гешев: По време на Втората световна война българският народ не предаде своите евреи
- 24 Полицията залови група мигранти в Бургаско
- 25 Мигрантската политика на ЕС не е достатъчно добра
- 26 Иван Гешев обсъди борбата с антисемитизма с представители на четири от водещите еврейски организации в САЩ
- 27 Иван Гешев обсъди борбата с антисемитизма (обзор)
- 28 Украински и варненски деца ще участват в общ концерт-спектакъл
- 29 Сър Елтън Джон - Жълтопаветник
- 30 Първокласно джандърско обръкване
- 31 ВМРО: Нужна е категорична битка за защита на семейството и християнските ценности, реални политики за подпомагане на хората и бизнеса, нова Конституция и национално единство
- 32 Съотборник на Мартин Минчев: Аз съм гей и не искам да се крия повече
- 33 Настоящото ръководство на БСП тръгва по вълната на национализма
- 34 Хорхе Валдано след признанието на гея от Спарта: Срамувам се от футбола
- 35 Гешев спира Луковмарш в София
- 36 България е отпуснала над 240 млн. евро за хуманитарна и друга помощ за Украйна
- 37 Задръжаха сирийски мигранти след гонка на оживен булевард в Пловдив
- 38 В камион край София: 18 мигранти са се задушили, има и ранени
- 39 МВР за трагедията край Локорско: 40 мигранти са били укрити в тайник, камионът е бил изоставен, 18 са починалите към момента
- 40 Младен Маринов: Мигрантите са минали зелена граница, без да бъдат хванати
- 41 Мигрантите в камиона ковчег са млади мъже от Афганистан
- 42 От Пирогов: Мигрантите край Локорско били оставени без храна и вода
- 43 Приетите в болница Св. Анна мигранти са премръзнали и дехидратирани
- 44 Сарафов: Четирима са задръжаните за инцидента в Локорско, намерени са 16 броя ДНК следи
- 45 Демерджиев: Човекът, който стои в дъното на инцидента с мигрантите, е осъждан за каналджиство
- 46 Борисов: Каналите, които разтвориха Бойко Рашков и Промяната, доведоха до ад по шосетата
- 47 ВМРО: Доживотен затвор за каналджиство, стрелба „на месо“ и намеса на Европа срещу миграцията
- 48 Борислав Сарафов: Мигрантите от камиона-ковчег са умирали бавно и мъчително (ВИДЕО) - Труд
- 49 Гешев: Войната между институциите даде своя резултат – отново влязохме в черната статистика на Европа
- 50 Следовател за случая с мигрантите: Тези хора са броили минутите си, водачите не са знаели, че загиват
- 51 44 нелегални мигранти от Афганистан са били задръжани в микробус на АМ „Тракия“
- 52 Заловиха четирима трафиканти на хора
- 53 Задръжаха издирван заради смъртта на 18 мигранти
- 54 По 1000 евро на мигрант спазарили убийците им (обзор)
- 55 Открито е тяло на мъж в ромската махала в Пловдив
- 56 ВКС окончателно попари мераците на транссексуалните да променят юридически пола си
- 57 Брюкселската обесия по джандър-идеологията
- 58 Окръжният прокурор на София Наталия Николова: Десет деца са били сред мигрантите, задръжани край Ихтиман

- 59 Костадин Костадинов: Българската армия трябва да пази границата, не да подпомага гранична полиция
- 60 Иван Демерджиев: Акциите на МВР ще продължат както по отношение на предстоящите избори, така и срещу каналджите и наркотиците
- 61 МОН разработи помагало по български език за ученици от Украйна
- 62 Каракачанов: Няма последователна държавна политика за проблема с нелегалните мигранти
- 63 Прокуратурата иска задържане под стража на петима обвиняеми за загиналите мигранти край Локорско
- 64 Европол се включва в разследването на случая с мигрантите край Локорско
- 65 Оцелелите мигранти край Локорско поискали първо мобилен телефон
- 66 Съдът остави в ареста обвиняемите за смъртта на мигрантите край Локорско
- 67 Бейзболист призна, че е гей
- 68 Право и джендър: Шкварек срещу Хаджигенов за промяната на пола (ВИДЕО)
- 69 Гл. комисар Росица Димитрова: През 2023 г. очакваме още по-голямо увеличение на нелегалната миграция
- 70 Изписаха от ВМА мигрантите, открити в камион в Локорско
- 71 Задържаха под стража украинец, убил свой сънародник след почерпка
- 72 Млади украински художници редят благотворителна изложба във Варна
- 73 Какво е отношението между съдебната реформа, Истанбулската конвенция, някои НПО-та и партии
- 74 Джоан Роулинг - Първи враг на „третия пол“
- 75 Обучители за правата на ЛГБТИ ще дефилират в СУ, търсейки съмишленици и индоктринирайки мозъците на младите
- 76 След тридневно издирване: Полицията в Пловдив задържа 48-годишен мъж, заподозрян за убийство в Арман махала
- 77 Позорно, но факт: Джендър-поклонници и защитници на педофилията обучават студенти в Софийския университет
- 78 Гешев: България не допусна провеждането на антидемократична проява като Луковмарш
- 79 ВМРО няма да регистрира листи, започва кампания „Не подкрепям никого“
- 80 Нова гонка с мигранти, има загинал и много ранени
- 81 46 мигранти е имало в катастрофалния бус на „Тракия“
- 82 Меджидиев: 29 са ранените мигранти при катастрофата на магистрала „Тракия“
- 83 Мигрантите от катастрофата до Чирпан: Гумата експлодира и катастрофирахме
- 84 Задържаха сочен за организатор на канала за мигранти, катастрофирали на „Тракия“
- 85 Владимир Чуков: Мигрантският поток е насочен предимно през България, защото у нас има големи луфтове
- 86 Световният еврейски конгрес и Американският еврейски комитет с благодарности към Фандъкова и Гешев
- 87 Гл. комисар Росица Димитрова: Превозвачите мигранти имат инструкции при гонка да блъскат полицейските автомобили
- 88 Дрогиран без книжка вози 10 афганистанци (обзор)
- 89 Проф. Радулов: Дали потоците мигранти не са система за пропускане на враждебно настроени спрямо ЕС?
- 90 Съдът остави в ареста обвиняемите за трагедията с мигранти в Локорско

Публикации в „Уикенд“

- 1 Гринго на Софи Маринова лежи в затвора в Германия
- 2 Хайгашод Агасян не спазва строгите арменски пости
- 3 Румен Радев ли стои зад некадърника Максим Генчев, изгаврил се с Ботев?
- 4 Зара от „Биг Бродър“ заприлича на джендър
- 5 Юксел Кадриев зарязва телевизията?
- 6 И Кобрата ползвал клошар, за да не плати ДДС на държавата
- 7 Убийство от деца за шише ракия
- 8 Азис се казвал Станислав
- 9 Виц (от страницата „Вицове“)
- 10 Не ревете за Лена, тя сама си е виновна ... като Диана Димитрова
- 11 Азис: Обожавам беловласи мъже!
- 12 Хищни адвокати ли ще приберат обезщетенията за разменените бебета?
- 13 Сестрата лесбийка на Саня Борисова се острига, за да бъде себе си
- 14 Ноември ще бъде май
- 15 Гадни акушерки, защо не разменихте в „Шейново“?
- 16 Поне 1000 гейове са пратени в концлагери при социализма
- 17 Държавата се сети да даде 700 лева специална пенсия за Ибряма

- 18 Гринго излезе от немския пандиз
- 19 Бернар-Мари Колтес пише „ В самотата на памуковите полета“ 4 години преди да почине от СПИН
- 20 Опуквам всичко, не заделям нито лев
- 21 Хайгашод Агасян получи стевеко с кока-кола за юбилея
- 22 Лорер – новото Паси
- 23 Коце, признай, че си ром, няма нищо срамно!
- 24 7 мига от 7-те десетилетия на Хайгашод Агасян
- 25 Мащабно проучване за Холокоста в България
- 26 Азис готов да спре да пее
- 27 И аз предлагам референдум: Да сменим химна със „Сен Тропе“ на Азис
- 28 Гуша за гуша се хванаха в структурите на ГЕРБ
- 29 Копейкин къдне Сорос, но жена му взема пари от неговата фондация
- 30 Какво ново ляво, бе?
- 31 Софи Маринова брои пачки в мола
- 32 И Лоренцо на Софи Маринова превозва бежанци
- 33 Митьо Очите е истинският бос на каналджиите с камиона ковчег
- 34 Хора от ДАНС управляват мигрантските канали
- 35 Докога ще продължава смъртоносният бизнес с мигрантите?
- 36 Зетят на Тита урежда подкупите към граничарите

Публикации в „Гласове“ (Glasove.com)

- 1 Не съм джендър, но това не ме притеснява
- 2 Германия ще дава по-лесно гражданство на мигранти
- 3 Костадин Костадинов помогна на катастрофирани и изоставени нелегални мигранти
- 4 Упадъкът на прогресивизма
- 5 Английски училища забраняват на тийнейджъри да се прегръщат и да се държат за ръце, за да бъдат в „безопасност“
- 6 Православна хокейна звезда в САЩ отказа да облече LGBT екипировката на отбора си
- 7 Фетишът на „прогресистите“ за контрол върху информацията придобива психосексуален характер
- 8 Руски закон изхвърля всички филми с ЛГБТ теми
- 9 23% от младите нидерландци смятат Холокоста за преувеличение или мит
- 10 Председателят на „Шалом“ към Даниел Лорер: Всеки с българско самосъзнание има право на подкрепа от държавата
- 11 Словения узаконява еднополовите бракове
- 12 Англиканската църква търси джендърно неутрално назоваване за Бог, може да престане да е „Той“
- 13 Наръчникът “ЛГБТИ хората в медиите: Насоки за журналисти” бе представен в София
- 14 Трагедия с мигранти: 18 души са се задушили в камион край София
- 15 Шестима са привлечени като обвиняеми във връзка със смъртта на 18-те мигранти край Локорско
- 16 Демерджиев: Успели сме да уважаваме хората, които превозват мигранти, за да започнат да използват тайници
- 17 Хванаха над 40 мигранти в микробус край Ихтиман
- 18 Книжарниците като агитационни табла: Трансджендър мравки и бисексуални гъсеници за най-малките читатели
- 19 „Берлинале“ отличил като най-добро актьорско изпълнение ролята на дете, което търси половата си идентичност

Публикации в „Епицентър“ (Epicenter.bg)

- 1 Служител на МВР превозвал мигранти от Афганистан, заловиха го на АМ „Тракия“ с 31 души в буса
- 2 Задържаният за трафик на мигранти пернишки полицей вече е обвиняем
- 3 Валентин Радев: Трафикът на мигранти вече е бизнес, с който МВР не може да се справи
- 4 Седем нелегални мигранти са заловени в района на Львов мост
- 5 Заловиха край Пловдив мигранти в бус, управляван от дрогиран шофьор
- 6 Задържаха 21 мигранти в бус на мъж с 31 криминални прояви на АМ „Тракия“
- 7 Комитет иска референдум за запазване на лева, енергетика и забрана на джендър пропагандата у нас
- 8 Нинова към НС: Говорите празни приказки, а не искате да подкрепите законите на БСП за мигрантите
- 9 След спад в пандемията имигрантският поток към Германия се увеличи значително
- 10 Спецполицията, превозвал мигранти, поиска да излезе на свобода, съдът му отказа

- 11 Соломон Паси за принц Хари: Да беше ромче от Столипиново, щяхме да му съчувстваме
- 12 Прокуратурата и МВР удариха каналите за мигранти в операция „Хавала“
- 13 Сийка Милева: Мигрантите по границата ни с Турция са 5 пъти повече в сравнение с 2021 г.
- 14 Сийка Милева: До 10 000 евро на човек достигат тарифите за трафик на мигранти
- 15 ЕС иска да връща повече мигранти обратно в Африка, Близкия изток и Азия
- 16 Фандъкова, „Шалом“ и дипломати почетоха паметта на жертвите на Холокоста
- 17 Президентът отдаде почит пред паметта на жертвите на Холокоста
- 18 ДПС почето паметта на жертвите на най-голямото зло на ХХ век - Холокоста
- 19 Гешев: В този ден си спомняме за всички над 6 млн. жертви на омразата и предразсъдъците на Холокоста
- 20 Полицията залови група от осем мигранти в Бургаско
- 21 Заловиха 31 нелегални мигранти при спецоперация в Пернишко
- 22 Как кмет задържа група мигранти в бургаското с. Трояново
- 23 Нараства натискът за финансиране от ЕС на стените и оградите срещу мигрантите
- 24 Трагедия! 18 мигранти се задушиха в камион край София. Други 34 са в тежко състояние, сред тях и деца
- 25 Мигрантите от камиона-ковчег прескочили границата със стълба
- 26 Младен Маринов за мигрантите: Става въпрос за високо ниво на организация
- 27 Демерджиев, ден преди 18-те мигранти, открити в камион: България е лидер по разкриване на каналджии
- 28 Нелепиците на Демерджиев: Успели сме да респектираме каналджиите, за да започнат да използват тайниции
- 29 Гешев за 18-те мъртви мигранти: Това е резултат от съсипеването на МВР от един бивш министър
- 30 Провалът на МВР! Единият от издирваните за смъртта на 18 мигранти, избягал
- 31 Цветлин Йовчев: Мигрантите минават границата необезпокоявани, а това касае националната ни сигурност
- 32 43 нелегални мигранти от Афганистан са заловени в микробус край Ихтиман
- 33 Трима служители на Европол пристигат у нас във връзка с разследването на смъртта на 18-те мигранти
- 34 Европейската комисия регистрира гражданска инициатива за доброволно разселване на мигрантите в ЕС
- 35 Полицейско преследване на джип с мигранти блокира автомагистрала „Тракия“
- 36 Робева, Гарелов и Гранитски в Инициативен комитет на БСП за референдум срещу джендър-образованието
- 37 Цветанов за мигрантите: Демерджиев или работи с грешна информация, или показва управленска немощ
- 38 Откриха край Перник и втория бус с нелегални мигранти, пътниците се издирват
- 39 Собственикът на катастрофиралия бус с мигранти е притежавал и микробуса, хванат на 4 януари
- 40 Гешев за незаконния трафик на мигранти: Играем на стражари и апаши, с жертви и от двете страни
- 41 Над 30 ранени и един загинал при катастрофа с мигранти на „Тракия“
- 42 Иван Ченчев: Джендър идеологията да не влиза в училищата и да не пипа децата ни
- 43 ВМРО няма да регистрира листи и ще участва в изборите за НС с активна кампания „Не подкрепям никого“
- 44 Световният еврейски конгрес и Американският еврейски комитет с благодарности към Фандъкова и Гешев
- 45 Проф. Николай Радулов: Дали мигрантите не са част от агентура, настроена враждебно срещу ЕС и НАТО?
- 46 Граничари и служители на Фронтекс преследваха мигранти в Харманлийско
- 47 Обвиняемите за трагедията с мигранти в Локорско остават в ареста

Публикации в „Сеза“ (Segabg.com)

- 1 Полицията задържа нелегални мигранти на пъпа на София
- 2 Съдът остави в ареста полиция, возил 33 нелегални мигранти
- 3 Германия облекчава изискванията за даване на гражданство
- 4 Какви пари от ЕС ще получат училищата и градините през 2023 г.?
- 5 Демерджиев и Гешев се прегърнаха за операция „Хавала“
- 6 Шеф в МВР: Оградата по границата е зле и затова разчитаме на хората
- 7 Руски закон изхвърля всички филми с ЛГБТ теми
- 8 Австрийският канцлер отиде в Елхово, но остана непреклонен за Шенген
- 9 Румъния ще ни направи безплатна ограда
- 10 Вместо телени мрежи ЕК ще финансира компютърни мрежи
- 11 Според Гешев загиналите мигранти са резултат от войната на институциите
- 12 5 неудобни въпроса за трафика на мигранти
- 13 Демерджиев нападна съда и прокуратурата за трагедията с мигрантите
- 14 Над 100 км от оградата с Турция е дори без видеонаблюдение
- 15 МОН разработи помагало за украински ученици
- 16 Дронове ще ловят корупция и нелегални мигранти по границата

- 17 СЕГА | Антинацисти излязоха срещу „Луков марш“
- 18 Барети и ГДБОП нахлуха на грешен адрес при акция във Видин
- 19 МВР: Превозващите мигранти имат инструкции да блъскат полицейските коли
- 20 „Възраждане“ смята борците срещу домашното насилие за еничари

Публикации в „Дневник“ (Dnevnik.bg)

- 1 България върви стремглаво към криза с бездомните
- 2 Джо Байдън анонсира нов план срещу незаконната миграция
- 3 На средна възраст, семейни, за да оцелеят: кой в България заминава на работа в чужбина
- 4 Как работи дезинформацията: Измамата „джендър пропаганда“
- 5 „Хюман райтс уоч“: България отблъсква незаконно мигранти, има насилие по границата
- 6 Какво ново в невидимите гета
- 7 Албания протестира пред Великобритания заради „език на омразата“ към мигрантите
- 8 Заради миграцията населението на Германия стигна рекордните 84.3 млн. души
- 9 Георги Иванов: Футболист с чужд паспорт и с друг цвят на кожата няма да играе за България
- 10 Почти четвърт от младите нидерландци смятат Холокоста за миг или преувеличение
- 11 ЕС иска да връща повече мигранти обратно в Африка, Близкия изток и Азия
- 12 „Не съм расист, но“
- 13 „Не на расизма“: „Левски“ осъди изказването на Георги Иванов-Гонзо
- 14 Съучастници чрез бездействието и нехуманността си в убийството на всяка жена
- 15 Изпълнено за Шенген: мигрантите по Балканския маршрут са намалели наполовина
- 16 Има ли кой да подкрепя най-уязвимите сред украинските бежанци
- 17 Около 1.1 милиона души са пристигнали в Германия от Украйна през 2022 г. - Войната в Украйна
- 18 В тайник на камион: 18 мигранти загинаха, МВР задържа четирима криминално проявени
- 19 В камион край София са открити мъртви 18 бежанци (обновена)
- 20 Загиналите вчера мигранти са умирали бавно и мъчително, е заключението на патолозите (допълнена)
- 21 Задържани са 43-ма мигранти и избягналият в Гърция мъж, заподозрян за участие в трафик - България
- 22 Станимир Станев, МВР: Мигрантският натиск се увеличи, но стягането на обръча дава резултат
- 23 Твърде леки присъди – германски медии за трафикантите в България
- 24 Гранична полиция: Леките присъди привличат чужденци към трафика на мигранти
- 25 Администрацията на Байдън предлага строги ограничения за търсещите убежище
- 26 Италия прие спорни промени за спасителните операции на мигранти в морето
- 27 Снимка на деня: Шествие против Луковмарш премина през София - Снимка на деня
- 28 Отмяната на „Луковмарш“: Кой е ген. Луков и защо е целият шум
- 29 Микробус с близо 50 мигранти катастрофира на магистрала „Тракия“, има загинал
- 30 Десетки мигранти, тръгнали от Турция, се удавиха край Калабрия
- 31 Когато мигрантите са превърнати в бизнес
- 32 Зам. главният секретар на МВР: Мигрантският натиск е безпрецедентен
- 33 По-важната статистика е колко мигранти не са спрени

Публикации в „Дарик нюз“ (Dariknews.bg)

- 1 Хванаха служител на МВР, превозвал мигранти (ВИДЕО)
- 2 Задържаха нелегални мигранти при акция на „Лъвов мост“ (ВИДЕО/СНИМКИ)
- 3 Задържаха 21 мигранти в бус на мъж с 31 криминални прояви на АМ „Тракия“
- 4 „Хюман Райтс Уоч“: България незаконно отблъсква мигранти и упражнява насилие
- 5 Сийка Милева: Свидетели сме на петкратно увеличение на мигрантския натиск за 2022 г.
- 6 Спекакция „Хавала“ срещу канали за незаконен трафик на мигранти, има задържани
- 7 Пуснаха под гаранция „Мама Айше“, обвинена в смъртта на осиновеното ѝ дете
- 8 10 хил. евро за ВИП трансфер на мигрант през българската граница
- 9 Гешев пред ученици: За да живеете по-добре, трябва да имате усещане за общност и уважение към институциите
- 10 Задържаха 7 нелегални мигранти от Мароко в столичен апартамент
- 11 Спекакция срещу битовата престъпност в София: Проверяват заложни къщи (ВИДЕО)
- 12 Машабна операция на ГДБОП във Видин: Има задържани (СНИМКИ)
- 13 Машабна акция срещу лихварите във Видинско, атакуваха ли ГДБОП и грешен адрес

- 14 Историята на 92-годишна жена, оцеляла от Холокоста и от нападенията в Украйна
- 15 Отдаваме почит към жертвите на Холокоста
- 16 Отново граждански арест: Кмет хвана група мигранти в Бургаско (ВИДЕО)
- 17 Папа Франциск призова хората да помислят за мигрантите
- 18 Обвиниха четирима мъже, превозващи 26 сирийци край София
- 19 50 мъже опитаха да нападнат двама горски служители в Дупница
- 20 Хванаха дрогиран и без книжка шофьор да превозва 39 мигранти
- 21 ЕС приема по-строги правила за незаконните мигранти
- 22 Трагедия в Локорско: 18 мигранти бяха открити мъртви в камион, сред тях и дете (ОБЗОР)
- 23 След преследване в Пловдив: Хванаха сириец да превозва мигранти
- 24 Борисов за трагедията край Локорско: Виновни са лидерите на всички политически партии
- 25 ВМРО иска доживотен затвор за каналджийство и стрелба „на месо“
- 26 Заловиха 43-ма мигранти от Афганистан в микробус на АМ „Тракия“ (СНИМКИ)
- 27 Гешев: Тези, които трябва да управляват държавата, превръщат прокуратурата в разменна монета
- 28 Екшън на магистрала „Тракия“: Гонка с полицията и арест на мъж, превозвал мигранти
- 29 Провал на „Луковмарш“, граждани на протест срещу събитието (СНИМКИ)
- 30 Загинал и ранени при катастрофа с мигранти на АМ „Тракия“
- 31 Гешев за незаконния трафик на мигранти: Играем на стражари и апаши
- 32 Откриха край Перник и втория бус с нелегални мигранти
- 33 ВМРО се отказа от участие в парламентарните избори
- 34 Разследващите с нови разкрития за последните инциденти с мигранти у нас (ВИДЕО)
- 35 Преследване на трафиканти и мигранти в Харманлийско: Заловиха 24-ма афганистанци
- 36 Скандал в хотел: Задържаха турчин за закани към служители в Разград
- 37 Продължава проблемът със сметищата от мигранти в община Болярово
- 38 Засиленият мигрантски натиск се отразява и на ямболската болница

Публикации в БНР (Bnr.bg)

- 1 Съвместни френско-британски патрули възпрепятстват мигрантския поток през Ламанша
- 2 На АМ „Тракия“ е задържан полицай - трафикант на мигранти
- 3 Хванатият да превозва мигранти софийски полицай бил практикуващ трафикант
- 4 Започва спецоперация срещу нелегалната миграция и каналджите заедно с турските власти
- 5 Мигранти в тайници на Дунав мост - Русе
- 6 Полицията, хванат да превозва мигранти, остава в ареста
- 7 7 мигранти и трима българи са задържани снощи в София
- 8 Заловиха нелегални мигранти край село Труд - Новини
- 9 Доцент Георги Бърдаров: Наблюдаваме огромни миграции на Земята
- 10 21 афганистанци са задържани на магистралата край Белозем
- 11 Кола с мигранти катастрофира на АМ „Тракия“, трима са леко пострадали
- 12 Задържан е заподозрян за превоза на мигранти, катастрофирали на АМ „Тракия“
- 13 В Карлово заловиха бежанци да превозват мигранти
- 14 В ход е дело на губернатора на Флорида срещу администрацията на Байдън за нелегалните мигранти - САЩ и Канада
- 15 Обвиниха мъж и жена за трафик на мигранти - Регионални новини
- 16 В Гърция започва програма за стимулиране на безработни роми да започнат собствен бизнес
- 17 Старостилци и роми отбелязват Нова година
- 18 „Щура събота“ в следобед на 14 януари
- 19 Не остана кой да празнува Банго Васил
- 20 Операция срещу нелегалната миграция се провежда в цялата страна
- 21 Двама грузинци са задържани за трафик на мигранти
- 22 Операция срещу нелегалната миграция, разкриха канал за незаконен трафик на мигранти от Турция
- 23 Спецакция срещу битовата престъпност в София
- 24 Нов център за уязвими групи ще заработи в Столипиново
- 25 Трафикант на мигранти от гръцкия остров Родос бе осъден на 280 години затвор
- 26 МОН разработи помагало по български език за ученици от Украйна
- 27 Гладни и премръзнали мигранти нахлуват по къщите в Треклянско

- 28 31 деца са върнати в училище в Кюстендилско
- 29 Община Дупница обяви процедура за медиатор с ромската общност
- 30 Вече има помагало по български език - специално за деца бежанци
- 31 Австрийският канцлер от Елхово: Проблемът с мигрантите е общ за целия ЕС
- 32 Илва Йохансон: Расте нерегламентираната миграция в ЕС
- 33 Бюрото по труда Стара Загора представи информация за пазара на труда в област Стара Загора за периода януари – декември 2022 година
- 34 Русия не е поканена на честването на 78-ата годишнина от освобождаването на Аушвиц
- 35 Масщабна операция на ГДБОП във Видин срещу лихварска група
- 36 Проф. Йордан Пеев: Ислямът е религия по средата, тя избягва крайностите
- 37 Отбелязваме международния ден в памет на жертвите на Холокоста
- 38 Депутатите почетоха с минута мълчание паметта на жертвите на Холокоста
- 39 В Кипър обявиха търг за 80 млн. евро за изграждането на два центъра за мигранти
- 40 10 жени мигранти в България се обучиха чрез европейски проект
- 41 8 мигранти са заловени край с. Трояново, община Камено
- 42 За съдбата на децата мигранти в България
- 43 Неутрализираха престъпна група за трафик на мигранти в Перник
- 44 Роми нападнаха горски служители край Дупница
- 45 Френското правителство отвори ново „горещо“ досие, свързано със законопроект за имиграцията
- 46 Сунак може да извади Великобритания от Европейската конвенция за правата на човека
- 47 Бесарабската българка Марина Миндова представя украински ястия в София
- 48 Корнелия Нинова: Конгресът на левицата ще решава каква ще бъде коалиционната политика
- 49 50-ият Конгрес на БСП изключи 14 члена от партията и Националния съвет
- 50 Със скандали и 14 изключени членове приключи 50-ият юбилеен Конгрес на БСП
- 51 Румен Гечев: На Конгреса имаше опит за атентат срещу БСП
- 52 От „Български възход“ внесеха в ЦИК документи за участие в изборите на 2 април
- 53 Министър Демерджиев: Овладеяхме мигрантския натиск в страната
- 54 Близко 1 млн. украинци са в Германия, надхвърляйки мигрантския поток заради сирийската война
- 55 Задържаха сирийски мигранти след гонка в Пловдив
- 56 Трагедия с мигранти
- 57 Телата на 18 мъртви мигранти открити в изоставен камион край София (обновена)
- 58 Четирима от седемте задържани за мъртвите мигранти са от Бургаско (ОБНОВЕНА)
- 59 Над 40 нелегални мигранти са заловени край Ихтиман
- 60 Прокуратурата във Видин обвини четирима души за трафик на мигранти
- 61 Трима служители на Европол пристигат в България за разследване на смъртта на 18-те мигранти
- 62 Трима младежи нападнаха възрастна жена и ѝ взеха 7 лв. в Крайници
- 63 Ако прокуратурата не беше сключила споразумение, замесен в инцидента край Локорско нямаше да е на пътя
- 64 Красимир Каракачанов: Трябва по-категорично законодателство в борбата срещу нелегалните мигранти
- 65 Капка, любов, надежда, спорт - любими думи на великотърновци
- 66 Заради хуманитарната криза в Турция и Сирия ще се засили мигрантският натиск към ЕС
- 67 Прокуратурата отчете драстично увеличение на делата за каналджиство
- 68 Четиримата трафиканти на мигранти, задържани в Димово, остават в ареста
- 69 Решение на ВКС разгневи транс хората
- 70 Нелегален мигрант загина в катастрофа на АМ „Тракия“
- 71 Заловиха двамата каналджии от катастрофата с мигранти на АМ „Тракия“
- 72 Нова гонка с мигранти край Пловдив, един загина, много са ранени
- 73 Два буса с мигранти днес на АМ „Тракия“, единият катастрофира, има загинал и пострадали
- 74 Гл. комисар Росица Димитрова пред БНР: Превозващите мигранти имат инструкции при гонка да блъскат автомобилите на МВР
- 75 Прокурори от Кърджали провеждат срещи с жители на пограничните села заради мигрантския натиск
- 76 ЕК ще помогне на България за мигрантския натиск по границата с Турция
- 77 Проф. Николай Радулов: Дали потоците мигранти не са система за пропускане на враждебно настроени спрямо ЕС
- 78 Към Европа идва ново цунами бежанци отвсякъде
- 79 Ямболската болница приема все повече мигранти

Публикации в БНТ (Bntnews.bg)

- 1 Радев и Нехамер: Охраната на външните граници на ЕС е ключова за справяне с нелегалната миграция
- 2 Само за ден задържаха два буса с мигранти край Пловдив, единият трафикант е полицай (Обзор)
- 3 Вътрешният министър: Подготвя се специализирана операция за нелегалната миграция - По света и у нас
- 4 Двама задържани при опит да преведат нелегални мигранти през Дунав мост при Русе
- 5 Кола с мигранти катастрофира на АМ „Тракия“, трима са леко пострадали
- 6 Заловиха сириец, превозващ мигранти в Карлово
- 7 Ромите извън клишето
- 8 Разбиха канали за трафик на мигранти при мащабна акция на МВР и прокуратурата
- 9 Гешев за акцията срещу нелегалната миграция: Само съвместната работа може да защити хората и интересите на България
- 10 Сийка Милева за разбитите канали за нелегални мигранти: Извършват се претърсвания на адреси и автомобили
- 11 Мащабна акция под кодовото име „Хавала“ срещу нелегалната миграция в страната (ОБЗОР)
- 12 Пуснаха под гаранция жената, обвинена в убийството на осиновеното си дете в Пловдив
- 13 Службите за сигурност: До 10 000 евро на човек достигат тарифите за трафик на мигранти
- 14 Задържаха нелегални мигранти и заподозрян за каналджиийство в рамките на акцията в София (СНИМКИ)
- 15 Специализирана полицейска операция се провежда в София
- 16 Арабистът проф. Йордан Пеев пред БНТ - защо трябва да познаваме исляма и можем ли да го разберем?
- 17 Започна делото за жестокото убийство на аптекарка от Русе
- 18 Акция на ГДБОП срещу лихварска група във Видин, има задържани
- 19 Трима криминално проявени са задържани при мащабната акция на ГДБОП във Видин
- 20 Прокуратурата повдигна обвинения срещу задържаните в рамките на акцията на ГДБОП във Видин
- 21 Президентът отдаде почит пред паметта на жертвите на Холокоста
- 22 Пред БНТ: Историята на Гидон Лев, който оцеля в концлагера Терезин
- 23 Как се промени животът на Исус от Айтос, който върна изгубен портфейл с пари и дебитна карта?
- 24 Неутрализираха престъпна група за трафик на мигранти в Перник
- 25 Сигнал за бой на Централна гара в София
- 26 Спасяването на българските евреи
- 27 Задържаха мигранти след гонка в Пловдив
- 28 Трагичен инцидент край София: 18 мигранти са загинали, задушени в тайник на камион
- 29 Гешев за трагедията с мигрантите: Войната между институциите даде своя резултат
- 30 Микробус с 43 мигранти беше задържан на АМ „Тракия“
- 31 Четирима трафиканти на нелегални мигранти са задържани във Видинско
- 32 Специално от бежанския център: Първи разказ за оцелелите момчета от ада край Локорско
- 33 Антитерорист: Трябва да спираме мигрантите на границата, а не да ги преследваме през страната
- 34 Наказанията у нас не плашат каналджиите, каза директорката на „Гранична полиция“
- 35 Липсата на тежки присъди - основен проблем в борбата срещу трафика на мигранти (ОБЗОР)
- 36 Животът в пограничните села - местните хора ежедневно се натъкват на мигранти
- 37 Мигрантският натиск: Рязък скок на разследванията за каналджиийство
- 38 Покрив е небето - Българска национална телевизия
- 39 Нова гонка с мигранти, един загинал и много ранени
- 40 46 мигранти са пътували в катастрофиралия бус, един е загинал
- 41 Мигрантите от катастрофата до Чирпан: Гумата експлодира и катастрофирахме
- 42 Прокуратурата: Двама мъже са задържани за катастрофата с мигранти край Чирпан
- 43 Заловиха трети бус за ден, превозвал нелегални мигранти (ОБЗОР)
- 44 След гонка по АМ „Тракия“: Заловиха автомобил с мигранти, управляван от шофьор без книжка
- 45 Заловиха лек автомобил с мигранти на Подбалканския път
- 46 Тихомир Безлов за мигрантите: Българската част от организацията е на ниско ниво
- 47 Мигрантският натиск: Гонки с полицията и игра на стражари и апаши

Публикации в Нова телевизия (Nova.bg)

- 1 Хванаха жандармерист, превозвал 31 мигранти
- 2 Две пилотни коли придружавали буса с нелегални мигранти, шофиран от жандармерист
- 3 Бус с нелегални мигранти е заловен край Пловдив

- 4 Задържаха нелегални мигранти на „Лъвов мост“ (ВИДЕО)
- 5 „Дойче веле“: Как 16-годишно момче почина след полицейска акция в Гърция
- 6 Задържаха бус с мигранти на АМ „Тракия“, шофьорът - с криминални прояви
- 7 Кола катастрофира на „Тракия“ при превоз на нелегални мигранти
- 8 Заловиха бежанци, превозващи нелегални мигранти в Карлово
- 9 ООН: Планът за граничен контрол в САЩ нарушава правата на човека
- 10 „Хюман Райтс Уоч“: България е упражнявала насилие при отблъскването на мигранти
- 11 Песни и танци в Сливен за Ромската Нова година (ВИДЕО)
- 12 КОГАТО БАБА Е МАМА: Цели училища у нас са пълни с деца на трудови мигранти (ВИДЕО)
- 13 Акция „Хавала“: Задържани са организатори на канали за трафик на мигранти (СНИМКИ)
- 14 Милева: Мигрантите по границата ни с Турция - 5 пъти повече в сравнение с 2021 г.
- 15 Полицията залови над 50 мигранти, опитали да преминат пеша КПП в Бургас
- 16 Прокуратурата: Мигранти плащали по 3000 евро на трафиканти у нас, имало и VIP услуги (ВИДЕО)
- 17 Ген. Василев: Мигрантската вълна ще ни залее
- 18 Масабна операция на ГДБОП във Видин
- 19 При акция: Атакували ли са антимафиотите грешен адрес във Видин
- 20 „Ничия земя“: За пътя до сцената
- 21 Опасни ли са преминаващите през селата по границата мигранти за възрастните хора
- 22 Полицията залови група от осем мигранти в Бургаско
- 23 Как кмет задържа група мигранти в Трояново
- 24 Разбиха група за трафик на мигранти в Перник
- 25 Прокуратурата в Плевен води разследване за трафик на мигранти от Афганистан
- 26 Лидерите на 27-те: Затягаме границите си
- 27 Иванов: БСП върви към референдум за „джендър идеологията“
- 28 БСП ще проведе референдум относно джендър идеологията в училищата
- 29 „Ничия земя“: Разказ за кмета на Буковлък (ВИДЕО)
- 30 Пререгистрират украинците в България
- 31 Откриха 18 мъртви мигранти в камion край София (ВИДЕО+СНИМКИ)
- 32 Йорданов: Трагедията край Локорско е знак, че България не може да се справи сама с мигрантския поток
- 33 Веселин Вучков: Очевидно граничният контрол се пропуква доста систематично
- 34 Терзийски: Системата на МВР беше тотално разклатена от некадърни и злонамереност на Рашков
- 35 Посланикът на Афганистан за мигрантите: Те нямат избор, предпочитат да са в камиона
- 36 43-ма мигранти са задържани на АМ „Тракия“
- 37 Проф. Радулов: Данните за заловените мигранти у нас са само върхът на айсберга - Общество - България - Здравей, България - NOVA
- 38 Експерти: Липсата на стабилна власт пречи на решаването на проблема с мигрантите
- 39 Иванов: В България нямаше миграционен натиск до 2021 г.
- 40 168 бежанци са заловени на българо-турската граница от началото на годината (ВИДЕО)
- 41 След гонка на „Тракия“: Задържаха шофьор, превозвал мигранти
- 42 Войната в Украйна причини най-голямата бежанска криза в Европа след Втората световна война
- 43 Свободен живот: Украинските бежанци в Добричко (ВИДЕО)
- 44 Киров: От 1 116 000 украинци, влезли в страната, 50 622 са останали тук
- 45 След бягството от войната: Как Белодробната болница в Пловдив се превърна в дом за украинци
- 46 Как живее украинската общност във Варна
- 47 Да подадеш ръка: Разказ на един българин, който помага на бягащите от войната украинци (ВИДЕО)
- 48 Нинова: БСП подреди листите си, спазвайки добрия тон
- 49 Ченчев: БСП е незаобиколим фактор
- 50 Над 30 ранени и един загинал при катастрофа с мигранти на „Тракия“ (ВИДЕО+СНИМКИ)
- 51 Откриха край Перник и втория бус с нелегални мигранти
- 52 Преди катастрофата на АМ „Тракия“: Полицията е задържала друг бус с мигранти
- 53 Криминален експерт: Политически кръгове у нас се възползват от трафика на мигранти
- 54 Владимир Чуков: Трафикантите трябва да бъдат принудени да работят с българските власти
- 55 СЛЕД ГОНКА НА „ТРАКИЯ“: Заловиха пиян и дрогиран шофьор, превозвал мигранти
- 56 Граничари и служители на Фронтекс преследваха мигранти в Харманлийско
- 57 Началникът на „Гранична полиция“: Трафикантите са инструктирани да катастрофират в патрулките
- 58 Радулов: Дали мигрантите не са част от агентура, настроена враждебно срещу ЕС и НАТО

59 Година след началото на войната: Хиляди украинци все още не могат да се върнат у дома
60 Нинова: Уважавам хората с различна сексуална ориентация, но да не се посяга на децата

Публикации в Би Ти Ви (Btvnovinite.bg)

- 1 Първо по bTV: Задържаха служител на МВР за нелегален трафик на мигранти
- 2 Два буса с нелегални мигранти само за ден. Единият шофьор се оказа спецполиция (ОБЗОР)
- 3 Арменците посрещат Коледа: За първи път те честват Бъдни вечер в нов храм в София
- 4 Двойката, опитала да открадне луканки: Мъжът скоро излязъл от затвора и накарал жена си да действа
- 5 Министърът на вътрешните работи ще бъде изслушан по случая с полиция, превозвал мигранти
- 6 Моден дизайнер и ЛГБТ активист е намерен мъртъв в метална кутия
- 7 В Русия днес е Бъдни вечер, а арменската общност празнува Коледа
- 8 Задържаха 25-годишен в София, превозвал мигранти
- 9 Акция в центъра на София, задържани са нелегални мигранти (ВИДЕО)
- 10 3-годишно дете почина при тежка катастрофа край Враца - bTV Новините
- 11 Дупките по граничното съоръжение с Турция стават все повече
- 12 Експерти: Има проблем с мигрантите, но държавата може да се справи
- 13 Посещение на турска делегация: Обсъждат проблемите по границата и мигрантите
- 14 Ромските фамилии в Бяла черква се готвят за Банго Васил
- 15 Ромите празнуват „Банго Васил“: Отбелязваме новата година по стар стил
- 16 Днес отбелязваме Васильовден по стар стил
- 17 Акция срещу нелегалната миграция: Задържани са организатори на канали за трафик
- 18 Сийка Милева: Разследват се организатори на каналджийство у нас
- 19 2250 украинчета посещават училища и детски градини у нас
- 20 Акция „Хавала“: Над 10 са задържаните за незаконен трафик на мигранти
- 21 Акция „Хавала“: 92-ма са с обвинения, мигрантите плащали минимум 2000 лв. на трафикантите
- 22 Жени с пилотни коли превозват мигранти, тарифата е 3000 евро на човек
- 23 Спецакция във „Факултета“ срещу битовата престъпност
- 24 Заловиха нелегални мигранти в апартамент в София (СНИМКИ)
- 25 Обвиняемите за убийството на собственичката на аптеки в Русе застанаха пред съда
- 26 Страх от нападения: Мъжете влизат необезпокоявани в имоти в Краводер
- 27 Акция на ГДБОП срещу лихвари във Видин (СНИМКИ)
- 28 „Фронтекс“: Рекордно висок натиск по външните граници на ЕС за последните седем години
- 29 Радев: България не допусна граждани от еврейски произход да бъдат изпратени в лагерите на смъртта
- 30 78 години по-късно: Отбелязваме Международния възпоменателен ден на Холокоста
- 31 „Няма да се предавам, напук на душманите“: Трети пожар в краветоферма на семейство от Якоруда
- 32 В bTV Репортерите: Как демографската криза се отразява на образованието
- 33 Задържаха група мигранти в с.Трояново
- 34 Херо Мустафа благодари на България, че се е погрижила за украинските бежанци
- 35 Кабинетът изплаща разходите на предоставилите помощ на украински бежанци
- 36 Трагедия с мигранти: 18 души се задушиха в камион край София, 34 са пострадали (СНИМКИ и ВИДЕО)
- 37 Мигрантите край Локорско - премръзнали и обезводнени, дълго стоели без храна
- 38 Оцелели мигранти разпознали двама мъже, придвижвали се с тях в камиона
- 39 Шокът за оцелелите мигранти: Един от тях в психомоторна възбуда, овладяват го четирима
- 40 Сарафов: Това злодеяние ще бъде разкрито, имаме 16 ДНК следи
- 41 Има задържани за трагедията с бежанци край София
- 42 Меджидиев за пострадалите мигранти: Не са се хранили няколко дни
- 43 Младен Маринов: По наше време бяхме най-силното звено на външната граница на Европа
- 44 Експерт за трагедията с мигранти: След трусовете в Турция и Сирия ще има нова бежанска вълна
- 45 Лъжата на трафикантите: Изсипват ги в Локорско и им казват, че са достигнали сръбската граница
- 46 Трагедията у нас във фокуса на международните издания: България отново ще поиска да влезе в Шенген
- 47 Трагедията с камиона с мигранти: Партиите с обвинения и с нови предложения
- 48 Седем са задържаните за инцидента с камиона с мигранти край Локорско
- 49 България и трафикът на мигранти: Можеше ли да бъде избегната трагедията?
- 50 Посланикът на Афганистан ексклузивно пред bTV за трагедията с камиона ковчег
- 51 Последният издираван за камиона ковчег говори пред bTV: Не съм се укривал

- 52 Откриха тяло на мъж в ромска махала в Пловдив
- 53 Кой каква роля има в схемата за мигрантите, загинали у нас?
- 54 Зам.-главният секретар на МВР: Проверяваме за участие на граничари в случая с камиона ковчег
- 55 Наказание за каналджийство: Кой са случаите, при които задържаните не са получили ефективни присъди
- 56 Сириец с бръснарски салон в София: Там живот няма, има по час ток на денонощие
- 57 Трафиканти на мигранти във Видинско ги возят в кола на търговско дружество
- 58 Само пред bTV: Говори братът на Нисар – един от мигрантите, загинали в камиона ковчег
- 59 Протест заради смяната на пола срещу решение на ВКС да спре промяната в личните документи
- 60 Причините за трафика на мигранти: Съветът за криминологични изследвания изготвя анализ
- 61 Украинка, намерила убежище у нас: Приемем ли болката, я пускаме в дома си
- 62 Само по bTV: Зрелищна гонка с мигранти блокира автомагистрала „Тракия“ (ВИДЕО И СНИМКИ)
- 63 Петър, който стана Петра: Трудностите да си на практика жена, а по документи - мъж
- 64 „Златният Хипократ“ д-р Айлин Фейзуллова: Тази награда е символ на това, че мечтите се сбъдват
- 65 Катастрофа с бус с мигранти на АМ „Тракия“: Има загинал и ранени
- 66 Първо пред bTV говорят мигранти от катастрофирания бус на АМ „Тракия“
- 67 Загинал и десетки ранени при катастрофа с мигранти, има задържан (ОБЗОР)
- 68 Поредна гонка с мигранти: Дрогиран шофьор без книжка се опита да избяга с 10 чужденци в колата
- 69 Виталий Москаленко: Признателни сме на България за оказаната подкрепа към Украйна
- 70 Пореден случай: Арестуваха 24 мигранти и двама трафиканти в Харманлийско
- 71 Мигрант с разказ пред bTV, след като пристига в България: Осем дни просто вървахме в гората

8.2. Приложение 2: Кодирац дневник

Използва се търсачката „Гугъл“, опция „Всичко“, със задаване на конкретен период (в случая: 1.01.2023 – 28.02.2023) от падащото меню на „Инструменти“ (задаване на конкретен период. Работи се с ключови думи, като една от тях е съкратеното наименование на съответния сайт, напр.: „роми btnv

ovinite.bg“, респ. „цигани btnovinite.bg“, „турци България btnovinite.bg“, „ЛГБТ btnovinite.bg“, респ. „гей btnovinite.bg“, „лесбийка btnovinite.bg“, „транссексуален btnovinite.bg“ и т.н. – за всяко малцинство. След основното търсене се използва и опцията „Ако искате, можете да повторите търсенето заедно с пропуснатите резултати“. За по-голяма резултатност в търсенето се прави допълнително проучване в търсачката/архива на съответната медия, ако те позволяват това. В търсачката на „Би Ти Ви Новините“ например при задаване на ключова дума „роми“ излизат над 3000 резултати, но много от текстовете нямат отношение към „ромската“ проблематика. Встрани на „отворения“ материал обаче излизат „ромски“ текстове. Кодирацията трябва сам да прецени дали този тип търсене води до селектиране на допълнителни публикации за съответния месец.

ВАЖНО: В таблицата се нанасят данни за ВСИЧКИ текстове, посветени на съответната малцинствена проблематика, *когато тя е основна в текста.* Правят се отделни таблици за ВСЯКО издание.

Категории

1 – № на публикацията (въвежда се с арабски цифри) / дата – посочват се само денят и месеца с арабски цифри.

2 – Заглавие, евент. подзаглавие – въвеждат се. Само заглавието се почерня.

3 – Малцинство / уязвима група:

1. Роми
2. Турци
3. ЛГБТИ
4. Евреи
5. Българи мюсюлмани
6. Мигранти

7. Арменци
8. Македонци
9. Украинци (мигранти)
10. Друго (расизъм като цяло, не насочен конкретно към някоя група).

4 – *Жанр:*

- 1 – Информационен текст (хроника, къса новина, дълга новина, кореспонденция)
- 2 – Репортаж (или фичър – репортаж с по-голям бекграунд, статистика и др.)
- 3 – Интервю
- 4 – Интерпретативен текст (анализ, коментар, лично мнение и др.)
- 5 – Портрет/очерк
- 6 – Писмо на читател (ако е публикувано самостоятелно; коментарите във форумите под публикациите не се разглеждат)
- 7 – Друго (посочва се какъв е жанрът, ако кодиращият може да прецени)

5 – *Автор:*

- 1 – Журналист
- 2 – Експерт
- 3 – Политик
- 4 – Представител на малцинството (*отбелязва се в какво качество пише / говори*)
- 5 – Онлайн потребител / читател (напр. при писмо на читател)
- 6 – Преводен материал / чуждестранна агенция
- 7 – Друго (посочва се, ако кодиращият може да прецени)
- 8 – Редакция (неподписана публикация)

6 – *Отношение (на автора / редакцията) към съотв. малцинството / негови представители:*

1. – положително и по-скоро положително
2. – отрицателно и по-скоро отрицателно
3. – *отрицателно, с език на омразата*
4. – неутрално
5. – не мога да преценя

7 – *Характерни цитати (въвеждат се по преценка на кодиращия)*

ВАЖНО: Под регистрационната таблица се прави списък със заглавията, респ. линковете към всяка кодирана публикация.

Кодиращ дневник – образец

Таблица 25. Издание: ..., период: януари – февруари 2023 г.

1 – №/ дата	2 – Заглавие / евент. подзаглавие	3 – Малцинство	4 – Жанр	5 – Автор	6 – Отношение	7 – Характерни цитати

Co-funded by the
European Union

LGBTI - the new media target in place of Roma?

The image of minority and vulnerable groups in Bulgarian media

Summary

Ivo Indzhov¹

1. Introduction

This is a summary of the report, which examines how Bulgarian media portrayed traditional minority groups, specific vulnerable groups, such as LGBTI, as well as migrants from the Middle East, North Africa, and Ukraine, crossing or residing in the country. The research pays particular attention to the use of hate speech against these groups in the media.

The concept and conduct of the study are motivated by the harsh reality in countries like Bulgaria, which have made transition from authoritarianism to democracy, but are still coping with many unresolved problems in the political, economic and social spheres. These problems, as a rule, generate distrust, fear and hatred of the Other, who is seen as a threat to social systems, order and security, and the future of the nation. Factors such as the intensified global migrations; the rise and the crisis of the neoliberal ideology with the distortion of basic principles of political correctness; the rise of nationalisms and populism; the triumph of the Internet and social media that have made access to and dissemination of information but also disinformation easier than ever have all contributed to the amplification of these attitudes among the public. All these phenomena are manifested to one extent or another in the former communist countries of Eastern Europe and are particularly relevant in Bulgaria, the poorest and most corrupt country in the EU. The Bulgarian society is always between the idealisation of „traditional values“, which are as a rule conservative and patriarchal, and political correctness, which sometimes takes distorted forms that prevent real problems from being named and solved.

Against this background, Bulgarian media, which is experiencing a crisis under the pressure of digitalisation, on the one hand, and changing economic models, on the other hand, function precariously in a neurotic, confused, and increasingly aggressive society.

Taking into consideration these socio-political realities, we monitored leading and popular Bulgarian media in order to study the media image of minority and vulnerable groups. The research efforts focused mainly on the attitudes, including hate speech manifestations, towards: Roma, Turks (excluding publications about the Movement for Rights and Freedoms party), Bulgarian Muslims (Pomaks), Jews, Armenians, Macedonians (referring to those Bulgarian citizens who claim Macedonian identity in the population censuses), the LGBTI community, but also migrants, including from Ukraine (Ukrainian refugees).

2. Methodology

The survey of Bulgarian media for this report covers the period January-February 2023. The selection of relevant publications for the analysis was done through a systematic Google search (based

¹ Dr. Ivo Indzhov is Associate Professor of journalism at Veliko Tarnovo University „St. Cyril and St. Methodius“ and an expert in political communications. The author expresses special thanks to Mr. Rumyan Rusinov, who is a member of the European Academic Network of Romani Studies, for his consultations on various aspects of the report. Thanks goes also to Ms. Donka Panayotova, who took part in the monitoring of leading Bulgarian media for this report. She serves as the chairperson of the Managing Board of NGO „Organization Drom“. The organisation is part of a consortium under the project EQUAL TOGETHER, co-funded by the EU, which embraces the present report as one of its main deliverables.

on a set of keywords). A total of 13 key media outlets were monitored: the news websites of bTV, Nova TV, BNT and BNR, the online editions of the daily newspapers *Telegraph*, *24 Hours*, *Trud*, the news-analytical websites *Dnevnik*, *Sega*, *Darik News*, *Epicenter*, *Glasove* and the weekly *Weekend*, which is published only on paper.

The research is based on the method of standardised quantitative content analysis. It allows to cover large amounts of material over long periods of time with the aim of their objective selection, i.e. coding according to specific pre-defined categories. The monitoring methodology includes a manual for the research and coding of publications in the relevant media, as well as samples of basic tables for content coding of each edition (so-called coding diaries).

The researched content was coded on the basis of the following pre-defined categories: minority group/vulnerable group, genre, author, and attitude (of the journalist/author) toward them. The ‚attitude‘ category was broken down into five sub-categories: ‚positive and rather positive‘ attitude, ‚neutral‘, ‚negative and rather negative‘, ‚negative with hate speech‘, ‚can‘t judge‘. For a better orientation in the attitude of journalists or media towards particular minorities and vulnerable groups, we took guidance from the Code of Ethics of the Bulgarian Media (2004), which states:

„2.5.2. *We will not indicate race, religion, ethnicity, sexual orientation, mental or physical condition if these facts do not bear significant relevance to the meaning of the information.*“²

As for „hate speech“, which is criminalised in the Bulgarian Penal Code, there are different definitions. For the purpose of this analysis, we used the definitions provided by the Association of European Journalists - Bulgaria (AEJ):

(i) *“Expression of hostility, discrimination, intolerance directed at people on the basis of a particular group characteristic - race, ethnic or national origin, religion, gender, sexual orientation, disability, etc.”* (ii) *“Intolerance promoted as aggressive nationalism and ethnocentrism, discrimination and hostility towards minorities, migrants and people with an immigrant background.”* (iii) *“Approval or denial of genocide or crimes against humanity recognised by an international court decision are also included in the category of ‚hate speech‘.”*³

The report is structured as follows: after the introduction and explanation of the methodology, a generalized image of minority and vulnerable groups in the researched media is presented. The media’s attitude towards individual minority and vulnerable groups is then analysed, as well as the language of hatred towards them, if any. This is followed by a kind of short portraits of the individual media, based on their attitude towards the Others and a conclusion. There are two appendices to the report: the first contains the instructions for coding the media content, and the second - the titles of all the selected publications; enriched with 25 tables.

3. Generalised image of minority and vulnerable groups in the media

In the course of the study, we selected 739 publications matching the specified categories and subcategories. As illustrated by the data in Table 1, the Bulgarian media most often informs about migrants - 63% (465 publications) of the researched material. These publications are twice as many as all other publications about minority and vulnerable groups combined. This can be explained by the large migrant flows during the period under review, coming from the Middle East and North Africa, and passing through Bulgaria in the direction of Western Europe. It can be assumed that the increased disclosure of the channels of illegal trafficking of migrants by the law enforcement authorities also contributes to the total dominance of the „migrant“ issue in the news stream compared to other „minority“ topics. Against this background, the relatively low number of publications on migrants from Ukraine - 31 (4%) - is striking. It can be explained by the transformation of the dynamics of

2 National Council for Journalistic Ethics, <https://mediaethics-bg.org/%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%B5%D0%BD-%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-2/>

3 Spassov, Theodor, Rada Naslednikova, Simona Veleva (2021). Hate speech is not just words. Guidelines for journalists (in Bulgarian). Association of European Journalists – Bulgaria (AEJ), Sofia, https://aej-bulgaria.org/wp-content/uploads/2021/09/not_just_words_2.pdf

the refugee flow from Ukraine, which peaked immediately after the Russian aggression against this country in early 2022.

Roma and LGBTI groups come second and third with approximately the same number of publications: 99 (13%) and 89 (12%). The fourth position is taken by publications on the „Jewish“ theme - 32 publications (4%). Their focus is on the Holocaust anniversary and the fate of Bulgarian Jews, rather than specific cases involving members of this minority group in the present.

Statistically insignificant in relation to the examined population are the publications about Armenians (9), Turks (7), Bulgarian Muslims (5) and two dossiers coded in the subcategory Other. At the same time, it should be noted that the monitoring did not find any publications about Macedonians.

Table No.1: Minority group/vulnerable group category

Minority/Vulnerable group	No. of publications	%
Migrants	465	62,92
Ukrainians (migrants)	31	4,2
Roma	99	13,4
LGBTI	89	12,04
Jews	32	4,33
Armenians	9	1,22
Turks	7	0,95
Bulgarian Muslims (Pomaks)	5	0,68
Other	2	0,27
Macedonians	-	-
	739	100,01

Source: own research, January-February 2023.

NB: Percentages total more than 100 due to rounding in individual subcategories.

The media outlet with the largest number of publications on the studied issues is *24 Hours*, with 142 publications (65% of them are about migrants plus two publications about refugees from Ukraine; 17% - about LGBTI; 13% - about Roma, etc.). Second is *Trud* with 90 publications (nearly 60% are about migrants plus eight pieces about refugees from Ukraine; 1/5 - about LGBTI; six publications are on „Jewish“ topics, etc.). Next is the news website of the Bulgarian National Radio (BNR) with 79 publications (2/3 of them are about migrants plus four pieces about refugees from Ukraine; nearly 1/5 are about Roma; six publications are about LGBTI, etc.). During the observation period, the bTV news website had 71 publications relevant to the topic of the study (almost 2/3 of them on „migrants“ plus 5 on refugees from Ukraine; 13% on Roma; 3 publications on Roma and Armenians for each group, etc.). The Nova TV news website has 60 publications (almost 70% of them are on „migrant“ topics plus 8 publications on Ukrainian refugees; 6 publications are on Roma; 5 on LGBTI, etc.), *Telegraph* - 57 publications, BNT news website and *Epicentre* - 47 publications each, *Darik News* - 38 publications, *Weekend* - 36 publications, *Dnevnik* - 33 publications, *Sega* - 20 publications, *Glasove* - 19 publications.

Coverage of minority and vulnerable groups – predominantly news-related and impersonal items

In the total set of studied publications, the informational texts - shorter or longer news items, correspondence, etc., clearly dominate. They account for almost 90% of the publications. It is normal to have fewer analytical texts given the complex subject of minorities. Interviews, reports, interpretive texts and portraits account for 12% of the total number of publications.

Since the vast majority of the publications are informative texts, it is not surprising that as many as 55 percent of the materials, in many cases shorter news items, are not signed by individual authors. Forty percent of the publications are written by journalists. Only 16 percent are authored by experts and even fewer - six, by politicians. The modest representation of the two subcategories as authors of publications can be seen as indirect evidence of the more superficial interest of the Bulgarian media in the issues, which are subject of this study. It is noteworthy that not a single author has been identified as a member of a minority or vulnerable group.

4. The media's attitude towards minority and vulnerable groups

Specifics of the „migrant influx“ in the mainstream media

As shown in Table 2, the number of stories about migrants in the monitored media is many times higher than all the stories about other minority and vulnerable groups combined. The following storylines emerged in the media coverage:

- Information about chasing/capture of migrants by the authorities and trafficking in migrants;
- Political use of the topic: for PR, most often by the Attorney General's Office; for attacking political opponents, most often by the political party GERB (the ruling party 2009-2020), but also by the Attorney General's Office against the Interior Minister of the political party „We Continue the Change“ (the lead coalition partner in the government 2021-2022), as well as against the caretaker government appointed by President Radev (2021);
- The tragedy with 18 migrants who died in the village of Lokorsko, near Sofia;
- International perspective -- how Europe and the world views the problem;
- An expert view on the migrant issue.

The majority of the monitored media do not have a clearly defined attitude towards the migrant issue and the fate of the migrants themselves. The attitude towards them is rather passive; it is rarely sympathetic, but it is not negative either, most often it is generally neutral. Such are over 90% of the publications („Siyka Mileva: Organisers of trafficking in Bulgaria are being investigated“, bTV, 16.01.2023; „After a chase, 10 migrants from Afghanistan were caught in the car of a drugged driver near Ihtiman“, *24 Hours*, 27.02.2023). Eight percent of all 465 publications about migrants are generally positive towards them or their group („Syrian with a barber shop in Sofia: There is no life there, there is an hour of electricity a day“, bTV, 20.02.2023; „Krum Zarkov: Let's stop talking about people, even refugees, as locusts“, BNT, 17.02.2023) There is no material that can be defined as negative, and there are no publications with hate speech. As a rule, the publications monitored lack the migrant point of view.

The publications on migrants, which are mostly shorter or longer information texts, do not have a proactive attitude, the media has a reactive approach to the daily problematic and sometimes tragic migrant stories. Media rarely sent their own reporters to the scene, hardly ever invited experts, and most often used information and commentary from other media. The fate of the migrants theme selves was rarely in focus. The tragic case near the village of Lokorsko in Sofia, in which there were many dead and injured, was an exception to some extent. Nevertheless, like in other tragic events involving migrants and minorities in Bulgaria, sensationalism prevailed at the expense of humanity and understanding („Terrible tragedy: 18 migrants found dead near Sofia“, *Telegraph*, 17.02.2023; „See photos of the coffin truck in which 18 migrants died“, *Trud*, 18.02.2023).

The overall approach, however, is careful and does not go to extremes. Although some publications inform about „migration pressure“, the monitored publications did not present migrants as a major threat to the country and did not generate hatred and anti-immigrant feelings. The aspect of migrant trafficking and law enforcement's handling of them is much more in focus.

The news-analytical websites *Sega* and *Dnevnik*, which are quality editions, and the public BNR, have a different attitude on the topic compared to the other monitored media. The media's distinctly informational approach in these two media channels to this topic is enriched with more

background and context to the facts. The sensationalism is seriously limited; priority is given to the serious discussion of the topic. These media published in-depth analyses of the causes of trafficking („5 awkward questions about trafficking in migrants“, *Sega*, 20.02.2023; „When migrants are turned into a business“, *Dnevnik*, 27.02.2023). They devoted their own journalistic resources in the coverage of the topic and invited serious experts. BNR also published an interview with Georgi Bardarov, a writer and university lecturer, which focused on the topic of migrants as an opportunity for Bulgaria („Associate Professor Georgi Berdarov: We are seeing huge migrations on the ground“, BNR, 9.01.2023).

Table No.2: Attitudes towards migrants

Type of attitude	No. of publications	%
Neutral	428	92,04
Positive and rather positive	37	7,96
Negative and rather negative	-	-
Negative, with hate speech	-	-
I can not judge	-	-
	465	100

Source: own research, January-February 2023.

Unlike the publications about the African and Asian migrants, the articles about the Ukrainian refugees are written almost entirely in a positive tone („Young Ukrainian artists arrange charity exhibition in Varna“, *Trud*, 21.02.2023), is just one example). This is the case with nearly 85% of the publications about this vulnerable group; four articles are neutral and only one is negative.

Reduced anti-Roma discourse, but without a qualitative change

In 40 percent of the publications informing or, less frequently, analysing problems of the Roma community, the attitude towards its representatives or the group can be defined as neutral. In almost 1/3 of the publications the attitude follows different registers of the positive tone. In another 1/3 of the publications, however, the attitude is predominantly negative, with 10 publications visibly „stamped“ with hate speech. By comparison, hate speech occurs occasionally, as an exception, in relation to the other minority and vulnerable groups covered by this study.

Despite the seemingly balanced coverage of the Roma presented above, the real weight of hate speech tips the scales towards the predefined, negative attitude which has dominated the media in the last three decades. The media image of the Roma, which has seemingly evolved towards a more neutral one, still implicitly contains rather negative components. Media attention focuses on criminal stories (domestic crimes, police actions against crime in neighbourhoods, vote buying). Expressions such as „a group of Roma attacked“, „five Roma attacked“, „a Roma businessman has screwed up his friends, blackmailing them for money and causing turmoil in the ranks of the Roma mafia“, etc. are common. Roma persons rarely have the voice, their point of view is generally missing from the media „narrative“. („Roma beat and robbed a 25-year-old in Velingrad, they were detained“, *24 Hours*, 16.01. 2023; „Roma attacked doctors in Vratsa after a car crash which caused the death of a child“, *Trud*, 10.01.2023; „Seven bullets for a Gypsy baron after racketeering“, *Trud*, 14.01.2023, „Two Roma families fought in Montana, a policeman was injured“, *24 Hours*, 19.02.2023)

The widespread practice of suggesting that the ethnic origin of the perpetrator (Roma) is the root cause of the criminal act persists and it is a characteristic approach only in the portrayal of Roma. When the media reports a crime committed by an Armenian or a Turk, the description is neutral, without logical linking of the act with ethnicity, in all monitored publications, as a rule.

Table No.3: Attitude towards Roma

Type of attitude	No. of publications	%
Neutral	40	40,40
Positive and rather positive	28	28,28
Negative and rather negative	21	21,21
Negative, with hate speech	10	10,10
I can not judge	-	-
	99	99,99

Source: own research, January-February 2023.

NB: Percentages total less than 100 due to rounding in individual subcategories.

The media coverage of the Roma during the observation period displayed some new apt proaches as well. The additional research we did of the three leading daily newspapers - *24 hours* , *Trud* and *Telegraph* for the years 1997 and 2019 (actually, *Telegraph* we only researched for 2019, as-in 1997-it was not yet published) and the comparison of the results with those of this study for 2023 illustrate the evolution of the media image of Roma over the transition years. On the one hand, it is evident that in 2023 the number of anti-Roma articles in the three leading daily newspapers has significantly decreased compared to the previous periods mentioned. Less visible but still perceptible is the lower intensity of the aggressive attitude towards Roma in the media. The present study did not identify articles blaming the entire Roma community for a wide range of problems in the country, e.g. socio-economic crisis, poor educational results at national level, election fraud, etc.

In January-February 2023, the Roma issue was definitely not the primary negative focus in the media as it had been until recently. Although the proportion of publications with a negative attitude towards the Roma (in certain articles even hostile) remained high, in several editions such as *24 Hours*, *Telegraph* and *Trud*, the materials about the representatives of this group were significantly fewer in terms of volume and frequency. In *Trud*, for example, there were only four publications on the topic in the first two months of 2023, compared to 52 in 1997 and 78 in 2019, in the same period. In *24 Hours*, there were only 19 publications in 2023, compared to 52 in 1997 and 91 in 2019. In *Telegraph* we identified only 10 publications on the topic in 2023, compared to 70 in 2019. The „Roma“ topic received relatively poor coverage also in other media which were monitored only in 2023 (*Epicentre*, *Glasove*, *Sega*, *Dnevnik*, *Darik news*, *Nova TV*, *bTV*), and in some it was completely absent.

The generally reduced media interest in the “Roma” topic goes hand in hand with a partial reduction of media prejudice and aggression towards Roma.

In 2023, in terms of content, it is noticeable that the media language towards the Roma is characterised by relatively more careful expressions. The dehumanisation of the Roma community, its satanisation, vulgar expressions, offensive conclusions about the entire ethnic group, which were characteristic of the media portrayal of the Roma until recently, have decreased. The previous practice of presenting ordinary criminal cases as ethnically motivated, anti-Bulgarian acts (e.g. the case in the village of Voyvodinovo in 2019, when 56 Roma were expelled from the village after a domestic incident that escalated into a brawl between a commando and two Roma teenagers) is no longer visible. However, it should be noted that the abrupt change in the media coverage of the Roma has not resulted in a more positive or inclusive attitude, but mainly in the form of reduced amount of publications on „Roma“ issues plus some qualitative improvements in information provided.

The research provides five possible reasons for the fading of the anti-Roma discourse in the media:

- the weakening of the political-oligarchic dependencies in the media after the anti-corruption protests in major Bulgarian cities in 2020, as a result of which the Roma are less and less in the role of scapegoats for serious problems of the society;

- a possible change in the public mood – the „Roma“ topic has lost its attractiveness for the wider audience;
- the “migrants’ issue” which overwhelmed the public discourse in the researched period;
- the identification of the LGBTI people as an alternative target for the anti-liberal media;
- a possible increase of professional journalistic work and adoption, albeit reluctant, of higher ethical standards.

It would be premature to define this phenomenon as a normalisation of the media discourse with respect to the Roma. Rather, it can be concluded that the main theory of the anti-Roma discourse which held the Roma responsible for all crises in the country, has lost its grip on society. Public attention has shifted to the responsibility of the political-oligarchic elites; the „migration“ topic; other “targets” such as the LGBTI community.

LGBTI - the new target?

The study identified 89 publications about the LGBTI community during the research period (January-February 2023). About half of the publications have a neutral tone. The publications, which fall in the negative register, comprise 40 percent of the selection, with 17 publications including hate speech. Several editions, such as *Trud*, *Epicentre*, *Glasove*, and to a lesser extent *24 hours*, have actively presented the community, demonstrating increased interest, passion and negative orientation. In *Trud*, for example, the representatives of this group are most often presented as „gender“-ists, and the topic is generally referred to as „gender ideology“. Expressions, such as „brutal gender fraud“, „sodomite locusts“, „gender disorientation“, „Brussels’ obsession with gender ideology“, „revision of biology and normality“, etc., are prominent. The LGBTI people are often presented as a threat to society, to normality, to the future of the country: „perversion and pathologies that are increasingly openly reaching out to our children“; „consistent and offensive behaviour - they have already conquered the universities, soon the schools, next are the kindergartens“; „They are indoctrinating the brains of the young“; „Gender worshippers, pedophilia advocates“; „The fact is that with the money of the global villain George Soros and his worldwide network of darkness, attempts are being made to buy for pennies the souls and consciences of professors and students“, etc.

Trud’s intensive coverage of the topic is impressive with 18 publications (out of 90 selected publications on all topics in this edition), 14 of which with hate speech or with negative tone. Various authors and experts condemn the observed group with a lot of emotion and stigmatizing expressions. Harsh expressions are used, insulting qualifications are often highlighted in the title. An eloquent illustration of this is the article entitled, „Save Sofia: the next brutal gender scam“ (*Trud*, 16.01.2023)

In fact, the attitude and the style of stigmatisation, dehumanization, satanization, presentation of the group as a problem and a threat to the country - are very similar to *Trud’s* attitude and style towards the Roma in the recent past. The observation that the articles about Roma (negative as a rule) have decreased, giving way to a greater number of negative articles about the LGBTI community (or „genderqueers“, as they are now pejoratively presented in this kind of media), leads to the assumption that there has been a change of the „target“. The poisonous media arrows are now aimed in another direction. If we take the *Glasove* website, which is indicative of the socio-cultural orientation of dozens of smaller websites, two-thirds of the articles identified within the entire researched subject are on the LGBTI theme. The theme stands out as a high priority for the edition and the attitude towards the representatives of the group is visibly negative. The LGBTI community is described as a threat to normality, undermining the foundations of society, endangering children and so on. Further comparative and retrospective research on a larger number of media is needed to establish whether there is indeed a refocusing of the ‚anti‘ discourse in the media.

Table No.4: Attitudes towards the LGBTI community

Type of attitude	No. of publications	%
Neutral	45	50,56
Negative and rather negative	19	21,35
Negative with hate speech	17	19,10
Positive and rather positive	8	8,99
I can not judge	-	-
	89	100

Source: own research, January-February 2023.

As already noted, other traditional minority groups in Bulgaria are very rarely subject of independent media coverage (the exception is the „Jewish“ issue, but mostly because of the Holocaust anniversaries). The image of Turks, Muslim Bulgarians and Armenians can be described as traditionally benevolent. Unlike the Roma, they are described as no different from the majority, seen as an integral part of „Bulgarianness“.

5. Conclusion: How Different Media Portray the Other?

It is difficult to give a generalised assessment of the media portrayal of the researched groups, mainly because of their heterogeneity. The traditional minority groups - Roma, Turks, Muslim Bulgarians (Pomaks), Jews, Armenians - are Bulgarian citizens, have lived for centuries in the local lands and are more or less part of the common socio-cultural context together with the majority of ethnic Bulgarians. The two groups of migrants -- from the Middle East and North Africa, and from Ukraine, are citizens of other countries and are part of a more or less different cultural context. In this sense, it is difficult to compare their portrayal with that of traditional minority groups. Public attitudes towards them are different and so is the media image. The LGBTI group, on the other hand, has other specific characteristics, based not on ethnicity, nationality or religion, but on sexual orientation or gender identity, which also predetermines a different attitude.

On the other hand, as it is clear from the analysed content in 13 TV, radio, news and analysis websites and newspapers, the media do not display a uniform attitude towards these groups, both in general and individually. Media attitude towards traditional minority groups is different from that towards migrants and still different towards the LGBTI community. Separately, within the group of the traditional minorities there are differences, sometimes very significant, if we compare for example, the media coverage of Roma and of Turks.

The observation gives us grounds to conclude that despite the serious deficits in the Bulgarian media system, diagnosed periodically by reputable international and Bulgarian NGOs and institutions, there is pluralism in the media space (albeit with defective fields), in the coverage of the Others, the vulnerable groups in society. This not yet fully mature pluralism manifests itself along the liberal-conservative axis.

Apparently, the majority of the media outlets studied have adopted the classical postulates of the socially responsible journalism (building on the liberal theory of media freedom). The professional standards derived from the basic ethical norms of the journalistic profession are set out in the Code of Ethics of the Bulgarian media. Obviously, the editorial policy of most of the monitored media takes into account the values, such as respect for minorities, respect for human rights, exclusion of hate speech; basic principles of political correctness are also observed.

There are, of course, nuances in the liberal media spectrum. Some media are more active in the coverage of minority and vulnerable groups. These are *Dnevnik*, *Sega*, BNR (especially its program “Horizon by Noon” with Irina Nedeva as a presenter). We can also include individual programmes of BNT (“Small Stories“), Nova TV („No Man’s Land“), etc. They address the problems of minority and

vulnerable groups not only on an informational occasion, but also give room for in-depth analyses by renowned experts, demonstrate a clear and active position, and strive to educate the public rather than passively follow the events.

Liberal values and the social responsibility of journalism, including towards the groups in the present study, are generally taken into account by the editorial policy of all three major TV channels. However, some deficits are also noticeable which can be explained by cautious attention to the more traditional and conservative parts of the auditorium.

Several media outlets which were found disrespectful, in one degree or another, of professional ethics with regard to minority and vulnerable groups, can be conditionally classified as belonging to the more conservative sector, such as: *Trud*, *Glavose*, *Epicentre*, and in some form, albeit more sophisticated, *24 Hours*.

The once influential newspapers have a shrinking audience, but their positions on certain groups and issues remain quite conspicuous. Their editorial line has a clear stance against the principles of political correctness in particular, and the cultural component of neoliberalism, in general. The LGBTI community clearly emerges as their main target group and its top ranking as a target of hate speech in this study, is owing to the publications in these particular media outlets. LGBTI people are portrayed in vividly negative colours, as a major threat to the country, our national identity, and normality.

At the same time, the proportion of negative publications about Roma, including hate speech, remains high, but in significantly reduced proportions compared to previous years. In spite of some already cited cases of more in-depth coverage of Roma issues, it can be argued that Bulgarian media, in general, still do not consider this minority group as an integral part of the Bulgarian society. The research showed that the negative coverage of some of the media is now directed towards another group. While, after 1989, over the transition years in Bulgaria, the Roma were constructed as the enemy in the majority of the media, such an attitude is now noticeable towards members of the LGBTI community. Key terms imposed in the media such as „gypsy criminality“, „ciganisation“, etc. are less frequent, while the use of „gender ideology“, „genderism“, „Istanbul Convention“, etc. as a symbol of the evil, is increasing.

With regard to migrants, the media have generally maintained a neutral and, one might say, normal tone. It is to be welcomed in view of the real threat of generating strong anti-migrant sentiment in some of the media and among wider sections of society. This prudent media reaction has undoubtedly contributed to shaping relatively normal public attitudes on the issue. Of course, the situation with the migrant flows is dynamic, and it cannot be guaranteed that the media's previously balanced stance towards migrants from the Middle East and North Africa and their positive attitude towards those from Ukraine will remain constant.

With regard to the other traditional minority groups in Bulgaria - Turks, Muslim Bulgarians, Jews, Armenians, the prevailing media attitude is positive.

LGBTI – the new media target in place of Roma? (The image of minority and vulnerable groups in Bulgarian media) is a report, developed within the framework of the project „Scaling up the role of civil society of vulnerable communities in Bulgaria to respond to discrimination, intolerance, hate speech and hate crimes“ (EQUAL TOGETHER). The project is co-financed by the European Union programme „Citizens, Equality, Rights and Values“ (2021 - 2027) and it is implemented by a consortium coordinated by the Bulgarian Helsinki Committee in partnership with NGO „Organization Drom“, NGO „Roma Academy for Culture and Education“, NGO „ASSOCIATION INTEGRO“, Liberal alternative for Roma civil union, and the Youth LGBT organization Action. The content is solely the responsibility of the author and can in no way be taken to reflect the position of the European Union or the European Commission. The European Union or the European Commission do not bear any responsibility.

Настоящият доклад е създаден въз основа на мониторинг на съдържанието на тринадесет български медии за периода януари – февруари 2023 г. с цел изследване на образа на малцинствените и уязвимите групи и възможна употреба на език на омразата спрямо тях в медиите в рамките на проект „Укрепване на ролята на гражданските организации на уязвими общности в България да противодействат на дискриминацията, нетолерантността, езика на омразата и престъпленията от предрасъдъци“ (EQUAL TOGETHER). Проектът е съфинансиран от програмата на Европейския съюз „Граждани, равенство, права и ценности“ (2021 – 2027). Докладът представя обобщен образ на малцинствените и уязвимите групи в изследваните медии, а също така анализира отношението на медиите към отделните малцинствени и уязвими групи, както и езикът на омразата спрямо тях, ако е налице. Следват своеобразни кратки портрети на отделните медии, направени въз основа на отношението им към „другите“.